

független Újság

politikai napilap

Akik nem kaptak köszönetet

Nagynehezen, évtizedes vajadás után végre betelt Debrecen egyik nagy vágya: megszületett a gazdasági középiskola. A rávonatkozó költséget megszavazták, jóváhagyták és úgy a minisztériumban, mint a városban elfogadták a terveket. Bár még messze vagyunk attól, hogy ebben a nagyon kellő és nagyon szükséges iskolában meginduljon a munka, azért már a város törvényhatósága igyekezett köszönetet mondani az illetékeseknek. Köszönetet szavaztak báró Vay Lászlónak, Kölessey Sándornak, Lossonezy Istvánnak és egy utólag befutó indítványra csak úgy összefoglalólag „mindazoknak”, akik az új gazdasági iskola megteremtése körül tevékenykedtek.

A köszönet, ami mindig a hála és bizalom jele, nagyon helyes és nagyon kellő dolog. Főleg akkor, amikor olyan vágy teljesült, melytől mindenki sokat vár. Bár a mi véleményünk szerint itt nem is azokat illeti a hála, akik közvetlenül helyzeti előnyüknél fogva ki-harcolták ezt az iskolát, mert az államnak egyenesen kötelessége volt már Debrecennel szemben ennek az iskolának megteremtése, hanem azokat, akik ezt a gondolatot felvetették. A gondolat felvetői és ébrentartói között pedig az elmúlt években, sőt évtizedben mindenütt ott láttunk két férfit, akik valahogy most estek attól, hogy nekik is részüik legyen a hála-ban, nemcsak úgy összefoglalva egy kalap alá, hanem nagyon is személy szerint.

Ez a két ember Debrecen két nagyszerű eivise: Jóna István és a Kossuth ucai idős Balogh István. Debrecen problémáinak és életének két alapos ismerője. A Gazdasági Egyesület ülésén, melyen ők mindig vezetőszeretpet játszottak, egyre felhangzott az indítvány: appelláljunk a debreceni gazdasági középiskola érdekében. Ezzel üdvözölték a nagy püspököt, Baltazár Dezsőt, amikor beválasztották az egyesület választmányába, ezt hangoztatták, amikor Klebesberg tanyasi iskolát szavaztatott meg Debrecennek, a pallagi villamos megnyitásakor, a Mezőgazdasági Kamara színe előtt, Újságírókörökben úgy volt elkönyvelve ez a két férfi, mint akiknek rögeszméje a gazdasági középiskola. Nem volt olyan főispán, nem volt Debrecenben olyan nyomós szavú államférfi, akit ne ezzel a szóval fogadtak volna: gazdasági középiskolát.

Most amikor végre betelt a vágy, ezt a két embert mindenki

A japán külügyminiszter bejelentette a kínai engedményes területek megszüntetését

„Japán el van tökélve, hogy új rendet épít fel távolkeleten.”

Milano, július 8. A *Corriere Della Sera* közli tokiói tudósítójának Arilla japán külügyminiszterrel folytatott beszélgetését. A tudósítás szerint a japán külügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Japán el van tökélve, hogy új rendet épít fel a távol keleten és minden eszközzel szembeszáll harmadik hatalmak akcióival. — mert úgy véli, hogy átjába állhat-nak az új Ázsia felépítésének. A távol keleten mindaddig nem lehet megszürdülést és jó-

lélet teremteni, míg Kína félig-meddig gyarmati életet folytat s míg ezt az állapotot bizonyos nyugali hatalmak fenn akarják tartani.

— A tiencsini vesztegzár megszüntetése kizárólag a vesztegzár alakulásától függ.

Japán komoly meggondolás tárgyává teszi azt, hogy megszüntesse Kínában a területenkiváltságot.

Ujabb légi harcok

Tokió, július 8. Ötven szovjetorosz és mongol repülőgép ma délután átrepülte a Buir-tavat.

A japán repülőgépek azonnal a levegőbe emelkedtek s visszaverték

a támadókat, 25 szovjetorosz gépet lelőttek.

A japán repülők valamennyien sértetlenül visszatértek kiindulási helyükre

Nyilatkozik a Nemzeti Munkaközpont is a debreceni tímársztrájkokról

Politika, vagy nem politika?

Debrecen tímáripára érdekében erős hatósági közbelépést követelünk

Városszerte nagy feltűnést keltett szombati cikkünk, amelyben a tímársztrájk előzményeivel foglalkoztunk és közöltük a debreceni tímár-nagyiparosság egyik vezető alakjának nyilatkozatát, mely éles támadás volt a Nemzeti Munkaközpont tevékenysége ellen.

A szombati napon aztán a Nemzeti Munkaközpont vezetői is nyilatkozatot adtak a tímársztrájkokról lapunk munkatársának és ebben a dolgot éppen az ellenkező szímben tüntetik fel.

Miklóssy László, a N. M. K. országos titkára és dr. Szabó Sándor, a helyi vezető a következőket jelentették ki:

— A Nemzeti Munkaközpont a munkásokat nemzeti alapon akarja megszervezni. A munkásság széles rétegei önszántukból állnak a Munkaközpont szolgálatába, úgyhogy a szervezetek ma már nagy létszámmal dolgoznak.

A cél elsősorban a sztrájkok letörése és így, amikor a központ valahol sztrájkokról tudomást szerez, rögtön megindítja a békéltető tárgyalásokat is.

A debreceni tímáripári sztrájk már három hónap óta lappang és eddig még sikerült megakadályozni a kiterjedését, azonban

a nagygyűlés előtt felelőtlen elemek sztrájkot szítottak és ezt aztán — tekintve a mi tárgyalásunknál vitt szerepünket — a mi rovásunkra írják. A sztrájk kiterjedéséről is csak későbbin értesültünk.

— Megállapítottuk, hogy Debrecenben

a minimális munkabérekéről szóló rendeletet körülbelül 70 esetben lépték át, úgyhogy a sztrájkjal kapcsolatban ideig

18 eljárás van folyamatban a törvények be nem tartása miatt.

A munkásság érdekében követeljük, hogy ne foglalkoztassanak vasárnai munkásokat.

ne túlóráztassanak, csak akkor, ha helybeli munkanélküli szakmabeli munkavállaló nincs.

kértük, hogy az általunk panaszolt és a munkások által elkövetett hanyagságok megszüntetése, valamint a munkások ellenőrzése érdekében

járuljanak hozzá, hogy a munkásfelvétel a Nemzeti Munkaközpont munkaközvetítési osztálya által történjen. A vasárnapra szóló sztrájkszervezésben sem volt semmi részünk.

Miklóssy országos titkár is nyilatkozatot adott, melyben kijelentette, hogy

nem fenyegetőzött, nem helyezett bünvádi eljárásokat kilá-

mintha elfelejtette volna. Pártkülönbség nélkül megemeljük kalapunkat ez előtt a két debreceni gazda előtt, megemeljük a közgyű-

lés helyett is, mert ők azok, akik ezt a gondolatot ébrentartották Debrecenben. Nem igen vártak ők hálát a csodaszarvastól, vagy poli-

tikai mozgalomtól, de mi Debrecen közönsége is vagyunk. Es Debrecen közönsége hálás ezért a tettért!

tásba, mert a tárgyalások a hatóság egyik kiküldötté előtt folytak le

Tarisanak távol minden politikát a munkásság szociális kérdéseitől

Ezzel szemben a munkaadók megerősítik, hogy információik mindenben megfelelnek a való tényállásnak.

Most aztán, hogy van-e ebben az egész sztrájkban politika, vagy nincs, arra

végleges választ a debreceni nagygyűlés fog adni, melynek a vezerszónoka a MDP szélső-jobboldali csoportjába tartozó képviselő: Marton Béla.

Ez a tény — bármiképp is nézzük — politikai szint ad ennek az egész dolognak és mi

Miért hallgatott a kormányajtó?

Mindenesetre azt a véleményünk, hogy itt tulajdonképpen politikai kérdések hízódnak meg a háttérben, erősen alátámasztja a debreceni kormányajtó magatartása. A debreceni kormányajtó akkor, amikor a szociáldemokrata szakszervezetek bérsztrájkot esáhtáltak, nem elégedett meg azzal, amit mi hírdettünk, hogy nem szabad a bérkérdésekbe politikai pártokat belekeverni — hanem habzó szájjal szidta a sztrájk-

és így egyáltalában nem is lehetett volna ilyen hangnemet használni.

csak önmagunkhoz vagyunk hívek, mikor leszögezzük: mindenféle politikai beavatkozás ellen tiltakozunk, ha a munkásság szociális kérdéseiről van szó, mindegy, hogy az a beavatkozás szakszervezeti, vagy munkaközponti.

Egyelőre tény, hogy Debrecen országos hírű timár- iparát ez a sztrájk súlyos veszéllyel fenyegeti, így követeljük a függőben lévő kérdések gyors elintézését, nem párt-szervezetektől, de a hatóságoktól és annak a kiküldetését, ki büntös ennek a sztrájknak előidőzésében?

lőkat és magát a sztrájk tényét. Most azonban olyan néma hallgatásba burkolózott, mintha az egész dologról semmit sem tudna, holott egyik fő-embere, Marton is itt lesz. Ez a taktika valószínűleg azt a célt szolgálta, hogy csendben el akarták hallgatni az előzményeket, hogy aztán annál jobban díesérhessék a mindent megoldó Marton Bé-
lát.

Angol tanulmány a tengelyhatalmak igazáról

Róma, július 8. A Stefani Iroda diplomáciai levelezője a következőket írja Philby neves brit személyiség, akít jól ismernek a Keleten is, tanulmányt írt a mostani válság mélyebb okairól. Ezeket az okokat Philby szerint Nagybritannia és Franciaország vértaralona törő politikájában, az általtuk kikényszerített kemény békefeltételekben és régi kiváltságuk hajthatatlan védelmében kell keresni. Erre való tekintettel Philby azt javasolja, — hogy ismerjék el Olaszország, Németország és Japán életérdekeit, ami előfeltétele volna a nyugalom és a nemzetközi együttműködés helyreállításának.

Philby megállapítása teljesen megfelel a valóságnak. Hogy az angol-francia politika a biztosítékok ürügye alatt a valóságban régi kiváltságok védelmét célozza, ezt megerősítette Hore-Belisha angol hadügyminiszternek az a nyilatkozata is, hogy Anglia nem fog lemondani pozícióiról. Garvin szintén világosan kifejtette, hogy Angliának hajthatatlan ellenállást kell tanúsítania a danzigi kérdésben, meri csak így mentheti meg a brit uralmi tekintélyt. Ez az egyeduralmi politika azonban szemmel láthatóan megfenekelett, mert kényszerítő eszközök elégtelenek.

A brit lerv nem csupán a kis államok koalícióján és a francia hadserő erején alapul, hanem Szovjetország beavatkozásán és Amerika segítségén is. Más szóval: az angol intéző körök szükségesnek tartják, hogy a Keleten biztosítsák maguknak Oroszország esaleges katonai segítségét, az Allenti-óceán felől pedig biztosítsák az amerikai szállításokat. A közép- és kisállamok szerepe az lett volna, hogy biztosítsák az egyes területek között a kapcsolatokat és a nyugati hatalmaknak rendelkezésére bocsássák tengerészeti és légi támaszpontjaikat. Eként mindent előkészítettek arra, hogy Németországot és Olaszországot zárlat alá helyezték.

Az angol vezető tényezők azonban most is megtelekedtek — ugyanúgy,

mint az Olaszország elleni megtorlások idejében — az európai és az ázsiai események kölcsönhatásáról. Másfelől be kell látniok, hogy az oroszok nem hajlandók ágyútöltelékül szolgálni. A területek közti összefüggés sincs biztosítva, mert sem Jugoszlávia, sem Bulgária nem hajlandók belépni a veszedelmes körbe. Végül az amerikai szenátus világosan szembehelezkedett Rooseveltt angol-barát politikájával. A bekerítés terve tehát súlyos nehézségekbe ütközik.

Ma van a Meliusz cserkészcsapat Kerti ünnepélye

Délután 4 órakor lesz a cserkész csolnakázó tónál (MÁV pályaudvar mögött) az a kiváló műsorú cserkész-ünnepély, melyet örüasi érdeklődés előz meg. A különő műsor, melyen a kíserserkészek ügyesebbnél-ügyesebb számai, gyermek népi játékok, a sok sikert aratott kis pendolin művészek, a Karlovics testvérek műsorszámai mind kellemes és jó szórakozást fog nyújtani. A kis cserkészek ígértételei, nagyserkészek fogadalomtételi ünnepélyének fényét emelni fogja Zsigó Károly cserkészkerületi ellenőrző szereplése, aki az avatást fogja végezni. Az este 8 órakor kezdődő táboriünnep egészen új formája lesz a szabadteri színpad, melyen a 49. számú Tisza Ilona leánycserkészcsapat és a Meliusz cserkészcsapat tagjai egy nagyon szép, zenés népi játékot fognak előadni. Ugyanekes itt ismeretli a csapat az elmúlt évi táborozásának érdekes és értékes eseményeit, melyet dalokkal is fog színeznii. Ezen kívül úgy a delután, mint az esti műsoron sok szép cserkészzenés és szavalat is szerepel.

A delután 4 órától este 10 óráig tartó kiváló műsor Debrecen egyik pompás kiránduló helyén feleldhetetlenül kedves szórakozást fog mindenkinek biztosítani. A cserkészszülők által öz-

szadott gazdag buffet tésztaival, fagy- laltal, hűsítővel olesón áll a közön- ség rendelkezésére. A vacsoraszünetben a belépésre jogosító 50 filléres virsli- jegy ellenében egy pár frissen főlt Bő- de-féle virsli kenyérral és mustárral fognak a cserkészek felszolgálni. Aki

csak az esti táboriüzi műsoron tud részt venni, 30 filléres táboriüzi jegy- gyel élvezheti az esti műsort.

Az ünnepély bevétele a csapat sze- gényorsú cserkészeinek rahóí nyári táborozásának segélyezését szolgálja.

Megerősíti Anglia a szuezi csatornát

Róma, július 8. Mint a lapok jelentik, az angol hatóságok a Szuezi csatorna védelmének megerősítésére, felszólították a Szuezi Csatorna Társaságot, hogy járuljon hozzá a munka-

latok költségeibez. Ebben a hírbiz Rómában a nyugati hatalmak háborús szándékának újabb megerősítést látják.

Hazatért Werth Henrik és Kunder Antal

Berlin, július 8. Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvéd- vezérkar főnöke, ki Branchitz vezérezredesnek, a német hadsereg parancsnokának meghívására Németországban tartózkodik, péntek délben

majd délután félbétkor a majnai Frankfurtban vonatra szállt és elutazott Magyarországra. Werth Henrik gyalogsági tábornok vasárnap délben 12.20 órakor érkezik Bécs felől Budapestre.

részvett az Altengrabov kör- nyékén tartott katonai bemu- tató gyakorlatokon.

Rovaniemi, július 8. Kunder Antal kereskedelmi miniszter és felesége az Északi-tenger partján tett 5 napos kirándulásukról visszaérkeztek Rovaniemiibe. A kirán- dulás során a miniszternek alkal- ma nyílt bepillantást szerezni Finnország kulturális s gazdasági életébe.

A vezérkar főnöke szombaton dél- előtt megszémlélte a német birodal- mi nyugati erődítmény vona- lat.

Udvarán az eperfára akasztotta fel magát

Tegnap délután Hajdúbabos községben Barom Sándor 50 éves borbélymester ta magát. A 44 éves munkahelyén felakasztotta magát.

A szerencsétlen ember meghalt. A vizsgálat során büstíveletet hagyott hátra, melyben arra kérte hozzátartozóit, hogy ne keressék öngyilkosságának okát.

Hozzártartozói csak órák múlva tértek haza és azonnal felfedezték az eperfán függő fertit. Rögtön levágták, orvost hívtak, de se- gíteni már nem lehetett rajta.

Az öngyilkosságról értesítették a debreceni ügyészséget, ahol Bar- mos Sándor temetésére megadták az engedélyt.

Legkisebb munkabérek a kalaposiparban

Az iparügyi miniszter a 28.995— 1939. XIII. szám alatt megerősítet- te az illetékes bizottság határozatát és a kézműves jellegű kalapos iparban a legalacsonyabb munka- béreket a következőképpen állapí- totta meg:

B) A NŐIDIVATKALAP- KÉSZÍTŐ IPARBAN:

- 1. kézüleány 1 évnél kisebb gyakorlattal — — — 21
- 2. kézüleány 1 évnél több, de 3 évnél kevesebb gyakor- lattal — — — 29
- 3. kézüleány 3 évnél hosszabb gyakorlattal — — — 37
- 4. gyakorlott munkásnő, aki megadott minta, vagy uta- sítás szerint új kalapot ön- állóan készit — — — 49
- 5. kalapkészítő munkát vég- ző betanított munkás — 21

A) A KÉZMŰVESJELLEGŰ KALAPOSIIPARBAN

I. Férfi vagy nő kalaposmunkás: fill. órabér

- a) szakmunkás 1 évi gyakor- lattal — — — 33
- b) szakmunkás 1—3 évi gyá- korlattal — — — 49
- c) szakmunkás 3 évet meg- haladó gyakorlattal — 59
- d) szalmakalapvarrást végző munkásnő 3 hónapnál rö- videbb gyakorlattal — 41
- e) ugyanaz 3 hónapnál hosz- szabb gyakorlattal — 66

Figyelmeztetjük az iparosokat, hogy a megállapított legkisebb munkabérek fizetése kötelező, ki- sebb munkabérré megállapodás ér- vénytelen és a mester, aki a köte- lező legkisebb munkabért nem fizeti, a kártérítésen kívül még büntetésnek is kiteszi magát.

II. Felszerelőnő:

- 1. az első hat héten — — 16
- 2. 6 héten túl, a 6-ik hónap végéig — — — 25
- 3. 6 hótól 1 évig — — — 29
- 4. egy évet meghaladó gyá- korlattal — — — 33

— Akinek a bélműködése és gyó- mörémzése rossz s ezért kedvetlen, levert, végül pedig munkára teljesen képtelen, az használja rendszeresen a már emberöltők óta ismeretes, tisztán természetes Ferenc József keserű- vizet, reggelenként felkeléskor egy fél eszefleg egy egész pohárral. Kérdezze meg orvosát.

PIAC

TELEF

ÜLI KÉPVISELET

ÜTÖK

61 B6/A6

61 B6/A5/B

61 B6/A3/A

Kinevezések bíróságok

Budapest, július 8. Közlöny vasárnapi szá- a belügyminisztérium minisztérium és a térium keretében töl- lői kinevezéseket k.

Budapest, július 8. m. kir. igaz-agügy- jésztésére dr. Borbély újhelyi kir. törvénysz- köt a debreceni kir. ít- vá, dr. Bata Imre a ki- kir. ügyészek részére a fiz. csoport jellegével receni kir. törvényszéki eni törvényszékhez tan Kádár István a kir. ít- ügyészek részére meg- csoport jellegével felru- ni kir. ügyész a debre- ügyészséghez főügyész Kováts Béla Arthur deb- lönyvédet a nyírbátor- hoz járásbíróvá kinevez László heretvőújfalui rónak a járásbírósi adományozta; Vasárhely- eni kir. törvényszéki ir- irodaigazgatói, Karatson járásbírósi irodatis az irodaigazgatói címet- manyozte, dr. vitéz Nag- teri titkárnak a miniszte- címet adományozta.

A kormányzó a kultus- terjesztésére dr. Kiss Zs- eni m. kir. Tisza Istv- egyetemi tanácsjegyzőné jellegét, dr. Nyireő Istv- Tisza István tudomány- táríagazgatójának V. fiz.

LEANDER
ÁUTÓK

GOMBOSI-ZOLTÁN
TISZANTÜLI KÉPVISELETE

DEBRECEN
PIAC u 81. TELEFON: 12-90

Kinevezések, kitüntetések a debreceni bíróságokon, ügyészségen, egyetemen és a tanári karban

Budapest, július 8. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a belügyminisztérium, igazságügyminisztérium és a kultuszminisztérium keretében történt tisztviselői kinevezéseket és előléptetéseket.

Budapest, július 4. A kormányzó a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Borbély Gyula sátoraljai helyi kir. törvényszéki tanácselnököt a debreceni kir. ítélőtáblához bíróvá, dr. Bata Imre a kir. ítélőtáblák és kir. ügyészek részére megállapított 2. fiz. csoport jellegével felruházott debreceni kir. törvényszéki bírót a debreceni törvényszékhez tanácselnökké, dr. Kádár István a kir. ítélőtáblák és kir. ügyészek részére megállapított 2. fiz. csoport jellegével felruházott debreceni kir. ügyészt a debreceni kir. főügyészséghez főügyész helyettesé, dr. Kovács Béla Arthur debreceni gyakorlóügyvédet a nyírbatori járásbíróshoz járásbíróvá kinevezte, dr. Baresay László berettyóújfalui vezető járásbírónak a járásbírói elnöki címet adományozta; Vásárhelyi József debreceni kir. törvényszéki irodafőosztály az irodaigazgatói, Karátsónyi András kir. járásbírói irodafőosztály szintén az irodaigazgatói címet és jellegét adományozta, dr. Vitéz Nagy Iván miniszteri titkárnak a miniszteri o. tanácsosi címet adományozta.

A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr. Kiss Zsigmond debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemi tanácsjegyzőnek a VI. fiz. o. jellegét, dr. Nyireő István debreceni Tisza István tudományegyetem könyvtárigazgatójának V. fiz. oszt. jellegét

adományozta, dr. Jausz Béla állami gyakorló gimnáziumi igazgatót gimnáziumi igazgatóvá a VII. fiz. oszt.-ba kinevezte, dr. Szondy György debreceni m. kir. középisk. tanárképző intézeti gyakorló gimnáziumi tanárnak a gimnáziumi igazgatói címet, Fux Antal debreceni társulati fő felsőkereskedelmi isk. igazgatónak a tanügyi főtanácsos-felsőkereskedelmi iskolai igazgatói címet adományozta.

A m. kir. belügyminiszter dr. Kulcsár László egyet. m. tanár, klinikai tanársegédet az áll. gyermekmenhelyek orvosai létszámába a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába igazgató-főorvossá kinevezte és szolgálatra a debreceni m. kir. áll. Gyermekmenhelyre osztotta be.

A belügyminiszter az OTI-nál dr. Szabó László egyet. tanársegédet a főiskolai minősítéshez kötött állami gyakorlók részére megállapított illetményekkel ideiglenes minőségű orvosgyakorlók kinevezte.

A belügyminiszter az 1939. évi június 27-én kelt 175.877-1939. B. M. XIV. sz. rendeletével Debrecen sz. kir. városához dr. Hollósi András és dr. Paulai Gyula orvosokat városi orvosokká kinevezte, az 1939. évi június 30-án kelt 177.298-1939. B. M. XIV. sz. rendeletével pedig Hajdúszoboszló megyei városához dr. Csomor Benő józsa közegyi orvost orvossá kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr. Csapó László kir. törvényszéki, dr. Somogyi Sándor kir. törvényszéki, dr. Pöcsi János kir. törvényszéki jegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén bírósági titkárokká kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr. Balogh György járásbírói, dr. Szabó György törvényszéki, dr. Hegyváry Lajos já-

rásbírói, dr. Nagy Albert törvényszéki, dr. Vitéz Makády Béla törvényszéki, dr. Lakatos Ambrus hajdúszoboszlói járásbírói, dr. Szabó Zoltán, dr. Blasskovits Zoltán, dr. Ujlaky Béla, dr. Szabó Márton járásbírói, dr. Deák Gyula pladányi járásbírói, dr. Bán István törvényszéki aljegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén, dr. Révész Sándor debreceni ügyvédet a miskolci törvényszékhez bírósági jegyzőkké kinevezte.

A igazságügyminiszter dr. Szeszich Gyula járásbírói, dr. Színhay Kálmán bújfalusi járásbírói, dr. Sámy László, dr. Hangel István, dr. Kiss Gábor törvényszéki, dr. Jeney György, dr. Jankovich László járásbírói joggyakorlókot jelenlegi alkalmazásuk helyén bírósági aljegyzőkké kinevezte.

Az igazságügyminiszter dr. Szögyényi Lajos Gyula bújfalusi járásbírói joggyakorlatra bocsátottat jelenlegi alkalmazási helyén, továbbá dr. Sarkady Sándor debreceni ügyvédet a miskolci kir. törvényszékhez joggyakorlók kinevezte.

Az igazságügyminiszter Balogh Endre VIII. fiz. o. jellegével felruházott debreceni, Takács István a VIII. fiz. o. jellegével felruházott debreceni járásbírói telegkönyvezeteket jelenlegi alkalmazásuk helyén a VIII. fiz. o.-ba sorozott telegkönyvezetökké kinevezte.

Az igazságügyminiszter Szemerédi Szilárd debreceni irodafőosztályos címmel és jelleggel felruházott bírósági irodatisztet jelenlegi alkalmazása helyén irodafőosztályos, Mile Ferencné, Benyó József ügyészségi kezelőket jelenlegi alkalmazásuk helyén iroda s. tisztéké, Keresztes Károly főügyészségi díjnokot jelenlegi alkalmazása helyén s. hivatali gyakorlók k. Bortuzs Imréné, Lisztes Jánosné bújfalui, Szücs Károly hszoboszlói járásbírói, Bartalis Árpádné ügyészségi, Kis-Keöműves Klára debreceni bírósági ideiglenes minőségű kisegítő díjnokot jelenlegi alkalmazásuk helyén ideiglenes minőségű kezelőkké, Nagy Imre hszoboszlói járásbírói II. oszt. altisztet jelenlegi alkalmazási helyén I. oszt. altiszté, Lukács Géza debreceni táblai kezelőt a miskolci bírósághoz a X. fiz. oszt.-ba sorozott telegkönyvezetűvé, Róth Ernő debreceni lakost a pladányi kir. bírósághoz végrehajtóvá kinevezte.

A kultuszminiszter dr. Kriesch Gábor tanügyi s. fogalmazót a IX. fiz. o.-ba tanügyi fogalmazóvá, a tudományos és műszaki s. személyzet státuszában dr. Fazekas József ideiglenesen foglalkoztatott főiskolai képesítéssel munkaeót a Tisza István Tudományegyetem könyvtárhoz könyvtári s. tiszté a XI. fiz. oszt.-ba, dr. Berényi Dénes egyet. m. tanár, tanársegédet a Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti karán a földrajz tanszék mellé intézeti tanárrá a VIII. fiz. oszt.-ba kinevezte.

A kultuszminiszter a Tisza István Tudományegyetem Gazdasági Hivatal-

A MAGYAR FOLD MUNKÁSA

most aratja egész évi munkájának kalaszát. Kora hajnalból napszállásig folyik a veritékes munka. Jó erőben tartja ilyenkor a megfeszített munkától ernyedő testét. ha esténként lepihenés előtt, vagy hajnalban munkatámadáskor bedörzsölik hátunkat, kar- és lábizmainkat egy tenyernyi valódi

Diana sósborszesszel

Az egész szervezet feléled, a vér felpezsdül, az izmok megfeszülnek, az idegek megnyugszanak. Vigyen magával munkahelyére egy üveg Diana-sósborszesszel, ára megéri a nagyobb munkateljesítményben és a megvédett egészségben.

Probapiacok 64 filler Kézipalack 3.20 pengő
Kis palack 1.10 pengő Nagy palack 5.90 pengő
Mindenütt kapható!

lához dr. Legeza Iréneusz napidíjas, gazdasági hivatali s. tiszté a XI. fiz. oszt.-ba, dr. Kutassy Tibort és Sarkady Ida napidíjnokot, továbbá Schertel László, dr. Fejér Rezső és Szomolányi Béla irodai kisegítő alkalmazottakat gazdasági hivatali gyakorlók k. ideiglenes minőségben kinevezte.

A kultuszminiszter dr. Vargha László debreceni m. kir. tanárképző intézet-hez szolgálatra beosztott állami gimn. h. tanárt az állami gimnáziumi tanárok létszámába rendes tanárrá, dr. Fejes Andor debreceni m. kir. középiskolai tanárképző intézet-hez szolgálatra beosztott áll. gimn. r. tanárt az áll. gyakorló gimn. tanárok létszámába gyakorló gimn. tanárrá kinevezte.

A kultuszminiszter Zsilákné Kajos Erzsébet hszoboszlói, Molnár Mária debreceni áll. h. gazd. szaktanítókat áll. gazd. szaktanítókká kinevezte.

A kultuszminiszter Suta Gyula, Pálfi Lajos, Balogh Antal (Hajdúhadház) áll. elemi isk. tanítókat a VII. fiz. o. 3. fokozatába kinevezte.

A kultuszminiszter Pálffy János deceskei ref., Nagy Miklós kabai ref., Booskor Mihály nádudvari ref., Póta Gyula debreceni r. k., Szendy István debreceni ref., Ormós Lajos debreceni ref., Bencsik András debreceni ref., nem áll. elemi isk. rendes tanítóvá, — Kovács Pál debreceni, Papp József hajdúnánási áll. elemi isk. h. tanítókat s. tanítókká kinevezte.

Létrejött és rövidesen aláírják a szerb-horvát megegyezést

Berlin, július 8. A német sajtó belgrádi értesülése szerint a Cvetkovic és Maček között megakadt tárgyalásokat a közelmúltban ismét folytatják és a tárgyalások más közt vannak a befejezéshez.

A Deutsche Allgemeine Zeitung belgrádi tudósítója kormány körökből úgy értesül, hogy a megegyezés máris létrejött és a közeljövőben alá is írják. A pénteki nap folyamán a belgrádi egyetem három jogtudományi tanára Bled-be utazott, ahol jelenleg Cvetkovic miniszterelnök és több miniszter tartózkodik. Valószínűnek tartják, hogy a tanárok a meg-

egyező megbeszélése céljából utaztak Bled-be.

Hír szerint nem kerül sor a jugoszláv alkotmány megváltoztatására, amennyiben a megegyezés az alkotmány megváltoztatása nélkül is létre jön. Cvetkovic és Maček megbeszéléséről hivatalosan nem nyilatkoznak, de nem is cáfolják.

Időjóslás

Mérsékelt légáramlás, nébány helyen délutáni záporok lehetséges. A meleg tart.

**KELET KULCSA:
SINGAPUR**

A malakkai szorosról keletre fekvő erdősíziget neve most gyakran szerepel a fájvokeleti híradásokban. Singapurt — az angolok Singapore-nak írják — azonban már a múlt év elején is sokat emlegettek. Ezerkilencszázharminnyolc január végén itt tartották a világ legnagyobb szabású tengeri hadgyakorlatát, melyen az amerikai tengerészet is képviseltette magát. De résztvettek a hadgyakorlaton a francia és hollandiai flotta egységei is, mint szemlélő vendégek.

A japán sajtó el nem titkolt bosszúsággal vette tudomásul a hatalmas méretű flottatüntetést. A britnyelvű újságok tagadták, hogy tüntetésről volna szó. Szerintük komoly és kényszerű szükségesség volt kipróbálni a flottabázist, meg tudják állapítani, meg tudja-e akadályozni a bázisra támaszkodó angol flotta, hogy ellenséges hajóhad hatolhasson át az Indiai-óceánból a Vörös-tenger felé s hogy egyesült ellenséges szárazföldi, tengeri és légi haderők elfoglalhatják-e Singapurt? A gyakorlat bebizonyította, hogy nem és ezt az eredményt akarták elérni. Nem gondoltak tüntetésre, noha megérthetőnek találják, hogy más államok annak fogják felfogni, Anglia azonban már régen letett a tüntetésekről, mert úgy tapasztalta, hogy nincsen jelentőségük.

És ez valóban így is van. Tüntetések és fenyegetések kimentek a divatból. A fegyverező országok kitűnő propagandával szokták elhíresíteni a saját hadi erejüket, támadó és védelemi felkészültségüket, berendezésük felülmúlhatatlan méreteit. Az egyik ország vezérkarának légi erejének döntő fölényét adja a világ tudtára. A másik állam a gépesített haderő szinte fantasztikus minőségű felszerelésével dicsekszik. A harmadik pedig közvetlen hadiköltségvetésének adatait s a szintén mesebe illő számok mutatják, hogy az illető állam a fömentelen pénz segítségével akarja elérni a mások erejét lebiro hadi-készültségét. Ezek a fenyegetések azonban sok hatást nem gyakorolnak.

Anglia a propagandának ebben a műfajában mindig tartózkodóan viselkedett. Sőt, nemcsak hogy nem dicsekedett hadierőjének nagyszemű arányaival, hanem inkább arról tett vallomást, hogy Nagybritannia az utolsó tíz év alatt — ezt a tíz évet 1937-ig számolva — leszerelési politikát folytatott. Macdonald kormányzását most utólag igen elhibáztoknak és nagyon károsnak tartják. S a brit közvélemény ma sinces kibékülve Chamberlain két és főként egy év előtti politikájával, mely a fegyverkezési költségeket gazdasági és szociális berendezkedésekre akarta fordítani s a külpolitikai problémákat tárgyalások útján remélte elintézni.

Pedig a leszerelési politika már jó néhány évvel ezelőtt megmutatta veszedelmes oldalait, mert hiszen majdnem párhuzamosan a presztizsversések sorozatát idézte elő. Már Irország elszakadása figyelmeztetett a brit birodalmi tekintély gyengülésére. Azután Egyiptommal kellett megalkudni s megadni a függetlenítés nagyobb, kiterjedtebb jogait. Palesztinában és az arab területeken elejétől fogva komoly bajokkal kellett megküzdeni. Hosszú évek pacifikáció

kísérletezései mentek tönkre és félig-háborús állapot ma sinces megszűnve.

Ezerkilencszázharminckettőben az iraki mandátum megszűnésével gyengült a brit befolyás Arabia északkeleti részén. Indiában az ismétlődő belső forrongások előbb 1919-ben, majd pedig 1935-ben alkotmányreformokat kényszerítettek ki, melyek lázítottak Anglia és India viszonyain. Burma és Aden kiváltak a brit császárság kötelékéből és parlamentáris kormányzatot kaptak.

Az európai politikában az olasz-abesszín hadjárat; a spanyol belháború Csehszlovákia megszűnése és a Népszövetség felbomlása illusztrálja a brit birodalmi presztizs hanyatlását. A presztizsversések sorozatát a távolkeleti események bővítik. A pekingi angol nagykövetség japán géppuskától származott súlyos-halálvesztéstől, az angol hadihajók bombázásától a mostani fővárosok felmerülésétől olyan időszak zajlik le, melyben angol emberek életén kívül jelentékeny angol vagyón is pusztul.

A brit sajtó azonban nem széptí a helyzetet. Winston Churchill például így ír a távolkeleti eseményekről: "A japán haditengerészet ebben a században hatalmas fejlődésnek indult. Erejének aránya az angol vagy amerikai haditengerészetéhez olyan, mint 3:5. Óriási kiterjedésű tengeriek választják el Japánt a többi tengeri nagyhatalmaktól és ez verhetetlenné tette

flottáját a saját vizein vagy a Csendes óceán ázsiai partjain. — Nincs ma hatalom, amely diadal-maskodni tudna a japánokon a Sarga tengeren; legfeljebb igen hosszú előkészület után vállalkozhatna erre egy másik hatalom."

Churchill, kinél egy angol ember sem ismeri jobban Nagybritannia hadierőjét, ezt 1937-ben írta. Azóta megtartották a singapuri gyakorlatokat és megállapították, hogy 1940-ben kerül Anglia abba a helyzetbe, hogy ázsiai és ausztráliai vizeken nemcsak sikeresen védekezni, de támadni is tudjon. Addig el kell tűnie a sértéseket, ha Japán, vagy bármely más állam úgy hiszi, hogy ez a módszer alkalmas eszköz politikai, vagy gazdasági célok megvalósítására.

Ha Anglia elmozdulna Európából, akkor még a sarga vizeken is a győzelem reményével vehetné föl a harcot. De Anglia nemcsak nem akar, de nem is tud elmozdulni a honi és földközi tenger vizeiről.

Időközben azonban az őszinteségnek ugyanazon a hangján, melyen eddig is bevalotta számításainak hibáját s amely hangon csak az az erő tud szólni, mely minden presztizsversés ellenére is biztos a maga dolgában, beszámol két év óta folyó fegyverkezéssel és azt állítja, hogy még az év folyamán fölénybe kerül minden olyan országgal szemben, mely a brit érdekeket és a világbékét veszélyeztető politikát csinál, akár Európában, akár pedig az ázsiai vizeken.

Detektív és porszem

Az ítéletek jogi alapja régen és ma — Az emberi tanuvallomások értéktelensége, a tudományos megállapításokkal szemben — A bűnöző ruhájából nyert porszemek laboratóriumi megvizsgálása — A peszedes fegyverbűnjel — A körömalatti szenny, mint bizonyíték

A régi büntetőjog és igazságszolgáltatás megkövetelte a bírótól a ténybeli valóság megállapítását; bizonyítékokat követelt, sőt elsősorban is megkövetelte a bűnös beismerő vallomását. A vallomásra való rábírás eszközei közt hajdan ott szerepel még a kínvallatás is. Ma már a legtöbb államban a bírótól vagy az esküdtől csak azt kívánja meg a törvény, hogy legjobb meggyőződése alapján alapul ítéljenek. Erre pedig egyaránt alkalmas a szóbeli tanúzás, az írásos, vagy ténybeli bizonyíték, a gyanúok halmaza — szóval mindaz, amit közvetve, vagy közvetlenül pozitíve bizonyítékul szolgálhat.

Az emberi tanúságtétel nagyon megbízhatatlan. Nem ritka, hogy — kiváltképpen a hiányos itélőképességi emberek — a látott, vagy hallott dolgokat egészen másként adják elő, mint ahogy azok valóban megtörténtek. Kísérletek bizonyítják, hogy valamely jelenetet ahány ember, annyiféleképpen ad elő. Emiatt a modern bűnügyi vizsgálat már nem elégzik meg kizárólag a tanuvallomással, hanem tudományos megállapításokra törekszik és ezekre alapítja véleményét. A legtöbb nagy állam már régebben berendezte a rendőrségi laboratóriumot, amelyben legkiválóbb tudósait foglalkoztatja, Svájc, Belgium, Spanyolország, Anglia, Németország, Brazília, Argentina, de kiváltképpen Franciaország az utóbbi időben nagy haladást mutatott fel a rendőri tudományos segédesszközök fejlesztése terén.

EDMON LOCARD KÖNYVE

Locard, a lyoni rendőrségi laboratórium vezetője értékes könyvet írt a francia rendőrségi labora-

tóriumának működéséről, melyek Bayle és Balthazard szaktudósok vezetése mellett jó szolgálatokat tesznek az igazságszolgáltatásnak. A munka felőleli az értékes probléma teljes anyagát.

Locard ezzen a művében előbb leírja a személyazonosítás eljárását, majd a legkülönbözőbb nyomok és foltok (lábnyomok, harapás, a betörés vegrehajtásánál használt eszközök és szerszámok stb.) felismerésének módszereit; hogy ismeri fel a kutató a különféle hamisított pénzeket, vagy névaláírásokat, hogy fejtje meg a titkos vagy sifírozott írásos szavait, hogyan vizsgálja meg a lövegyvereket, robbanószerkeket s a bűnöző emberek dűsan berendezett arzenáljával szemben hogyan vonultatja fel a kémia, fizika, biológia legújabb vívmányait, sőt még a valószínűségszámítást is! E tekintetben szinte kipróbált szabályok és doktrínák szerint jár el a vizsgáló tudós. Példa képpen ismertetjük Locard könyvéből azt az eljárást, amelyet a ruhára, lábbelire, körömkre stb. tapadt különféle por felismerése céljából használnak a rendőrségi laboratóriumokban.

A PORVIZSGÁLAT TERÜLETEI

Az első porvizsgálati terület a ruházattal kapcsolatos. A megvizsgálandó ruhadarabokat papíroszába teszik s hajlékony pálcával mintegy öt percig ütögetik, illetve kiporolják. A ruhából kiverett port mikroszkóp alatt vizsgálják meg. Ilyenkor az illető egyén foglalkozása szerint találhatnak benne gipsz, mészszelemek, Hymódon megállapíthatják a tettes foglalkozását, aki esetleg valamely ruhadarabját hagyta hátra a tettszínhelyén. A szerves

anyagok szemeséi értékes útmutatásul szolgálhatnak. Egy esetben a gyilkosságot azzal bizonyították rá a gyanúsított egyénre, hogy a kabátja ujján a nagalytó nevű növény (symphytum) egy magját találták meg, melynek bozótja mellett a gyilkosság történt. A ruhában talált fémpor sok esetben szolgáltatott már bizonyítékot a pénzhamisítókkal szemben.

A másik hatalmas vizsgálati anyag a cipő. Hogyha a vizsgálat a bűnjény elkövetése után hamarosan megtörténik, akkor a gyanúsított egyén cipőjére ragadt sár minőségéből is meg lehet állapítani, hogy a tettes, avagy áldozat mely környéken és vidéken járt utójára.

Kitűnő vizsgálati anyagot szolgáltatnak a gyanúsítottaknál talált fegyverek. A késpenge kiesőbult hegyein, a kés rovatkájában, a tör tokján mindig található olyan porrészecek, amelyekből a fegyver eredetére lehet következtetni.

A KÖRÖMVIZSGÁLAT TITKAI

Kévéssé ismert és csodálatosképpen még a szellemes és találatkony fantáziájú angol detektívregényírók képzeletvilágában sem szereplő vizsgálati területet nyújtanak a emberi körömök. A gyanúsított egyén körmeit levágják és megtisztítják. A körömök alatt ugyanis esetleg megállapíthatók a vérnyomok, vagy a szerves anyagok részesekéi, a lopott tárgyra jellegzetes porrészecek stb. (gipsz, kenőcs, ablakkeretről levált festék stb.). Igen sok pozitív bűneselekmény derült ki így.

Hasonló szép munka még a láthatatlan írás és az előtetett papíron írott szöveg előhívása, az út porában vagy hóban hátrahagyott lábnyom ötvényének elkészítése, a más kezével vezetett kéz írásának felismerése.

A bűnözésnek nincsen olyan ága, amelyre a tudomány figyelme ki ne terjedt volna s amellyel szemben ellenpróbaról ne gondoskodott volna. Ha a gonosztevők a tudomány vívmányának felhasználásával nagy haladást mutatnak is fel a „mesterségükben", az igazságszolgáltatás és segédesszközei lépést tartanak ezzel a haladással. De hiszen kell is, hogy e tekintetben is fölényben maradjon az igazság az örök bűn felett.

Öngyilkossági kísérlet, vagy véletlen szerencsétlenség

Pénteken délután Karcagon eszméletlen állapotban találtak Reinhard Tódornéra. A szerencsétlen asszonyhoz azonnal orvosot hívtak, aki

megállapította, hogy mérgezés esete áll fenn.

Intézkedésére Reinhard Tódornét azonnal beszállították a debreceni belgyógyászati klinikára, ahol megállapították, hogy

nagyobb mennyiségű lúminál jutott szervezetébe.

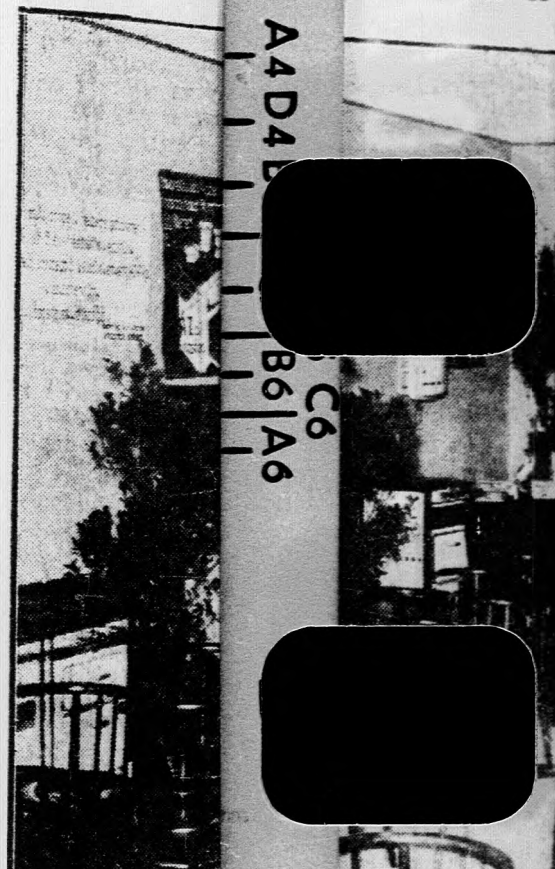
A klinika a gyanús esetet jelentette a debreceni rendőrségnek. A rendőrség a nyomozást megindította, de Reinhard Tódorné még nem nyerte vissza eszméletét

s így nem lehet megállapítani, hogy öngyilkosságról, vagy véletlen szerencsétlenségről van szó.

UJ IPAROK

Özv. Keeskés Ferencné fehérnemű készítés, Csécsi Imre cipész, Kertész János előállat saját és bizományiszámára keresk, Rácsai Lajos sütő,

Ö
A Világít
illalat nagy
tervek a

A Debreceni Világító tanfolyama... te a kétnap... felemeltette... ma már nem... galja, hogy... használhass... ma már n... is...
szükségessé... létesítése is... el. Beszél... mint munká... kádórol. Is... helyek és a... forgalombah... Az élvezetes... — Most új...
Kévéssé 11 óra... gedy Gyula igazga... retettel köszöntötte... tató közönséget. Úd... a fővárosi cégeket... kütüzésével siettek a... seny sikerét támoga...
a rendszer... gyasztó esz... leres haviki... az értékes... lalat tulajd... gyasztó eve... sem válik... ves, megsza... vízmelegítő... a legszegény...

V i g s z i
Csak 16 éven... Rendkívül érde... témájú francia... **Veszede**
életk
Kellemes hív... Előadások: vasár... hétfőn: 5. 7.

Olcsóság, gyorsaság — ezek a gáz előnyei

A Világítási Vállalat nagyszerű propaganda-bemutatója
— Uj tervek a fogyasztók hasznára

A gázfőzőverseny színhelye

A Debreceni Világítási Vállalat gázfőző tanfolyamának főző versenyé már két napja tart és szombaton ez a hatalmas közözem az érdeklődők és a debreceni sajtó kiküldöttjei számára, úgynevezett sajtóbemutatót rendezett a Piac u. 36. szám alatt. A bemutató iránt nagy volt az érdeklődés és azon ott láttuk dr. Kölesy Sándor-nét, vitéz Szegedy Gyulánét, dr. Dömsödy Imre tanácsnokot, Gálamb Ferencet, az Ipartestület elnökét, vitéz Fejér Istvánt, az Arany Bika étterem üzemének bérletjét és vitéz Boeszkó Bélát, akiket vitéz Szegedy Gyula, a Világítási Vállalat igazgatója fogadott Bartha István mérnökkel, a vállalat gáz osztályának főnökével együtt. A bemutató teremben kiállításra kerültek azok a reklámtáblák is, melyeket a Világítási Vállalat tisztviselői festettek.

Kévszel 11 óra előtt vitéz Szegedy Gyula igazgató meleg szeretettel köszöntötte a sajtóbemutató közönségét. Üdvözölte azokat a fővárosi cégeket is, akik díjak kifizetésével siettek a gázfőző verseny sikerét támogatni. Ismertet-

te a kétnapos bemutató előjait és felelőit, hogy a gázgyártás ma már nemcsak azt a célt szolgálja, hogy a közönség főzésre használhassa, hanem a gázgyártás ma már nemzetgazdasági szempontokból is igen nagy jelentőségű. Beszélte aztán a gázgyártásról és felelőit, hogy a debreceni gázgyár ma 100 kiló szénből 43 köbméter gázt fejleszt. Felelőitette azt is, hogy a debreceni gázgyár évi kapacitása 2.100.000 köbméter gáz. A gázgyártással kapcsolatban szükségessé vált egy benzol gyár létesítése is, mely jövő évre készül el. Beszélte aztán a gázgyárról, mint munkáltatóról és mint munkaadóról. Ismertette a gáztűz tüzhelyek és a gáz- és villanyhűtők forgalombahozatalának feltételeit. Az élvezetes előadást így folytatta:

— Most újabb könnyítéssel akar kedveskedni a vállalat a gázfogyasztóknak. Tudvalevőleg — évekket ezelőtt bevezette azt a rendszert, hogy esekély — néhány filléres — havi kölcsönbérlet gázfőzőt, sütőt, takaréktűzhelyet, fürdőszobai vízmelegítőt, kokszkályhát stb. ad ki a fogyasztónak. Ez a rendszer jó is volna, mert a fogyasztó észre sem veszi a pár filléres havikiadást, de hibája, hogy az értékes készülék mindig a vállalat tulajdona marad és a fogyasztó évekkig fizeti a bért, mégsem válik tulajdonává az ő kedves, megszokott tüzhelye, vagy vízmelegítője. Pedig tudjuk, hogy a legszegényebb ember is azon igyekszik, hogy egy kis saját házat, kertet vegyen, vagy például a fővárosban lakbértörlesztéssel saját lakást szerezzen. Érthető, hogy a háziasszony sem szereti, ha nem a saját ágyában alhatik, vagy a konyhájában idegen tüzhely áll.

Ezért vitéz Szegedy igazgató újabb azzal a gondolattal foglalkozik, hogy lehetővé teszi minden fogyasztó számára, hogy a kölcsönbérlet készülékeit a havi kölcsönbérlettel felváltva végleges tulajdonba átengedi. Így a fogyasztó bizonyos — rövid időn belül gazdájává válik a készüléknek, anélkül, hogy többet fizessen, mint eddig.

A számításokat most végzik és rövidesen szeretnék a tervet megvalósítani.

Megemlítette még az igazgató, hogy rövidesen bevezetik a gáz hűtőszekrények (jéggyártó berendezés) olcsó és kedvező havi törlesztésű eladását is.

Nagy könnyebbséget fog hozni ez is a háztartásokban.

Ezután egy 8 perces keskeny filmet pergettettek le, mely a gázgyártást tárta a néző elé.

Majd Bartha István mérnök tartott hatalmas és nagy propaganda-előadást a gázzal való főzés takarékoságáról.

Ezután bejelentették a közönségnek, hogy most egy ebéd főzését kezdik el. Bódó Józsefné és huga megnyitották a gázesapokat és elkezdték a főzést. Meggylevest, kelkáposzta főzeléket, naturszeletet s sonkashassét főztek. Az ebéd nem egészen 26 perc alatt minimális gázfogyasztással készült el és a hatékonyság és a bemutató közönsége nagy esodálattal volt a gyors ebéd főzési lehetőség iránt.

A Világítási Vállalat ezután a sajtóbemutató közönségét villás reggelin látta vendégül. Találásra kerültek azok a holmik és izletes ennivalók, amiket a kétnapos bemutató alatt a versenyen résztvevő hölgyek és háztartási alkalmazottak főztek.

A villásreggeli alatt vitéz Szegedy Gyula igazgató külön kö-

Jó aratás után

Jó kerékpárt.

Soltésznál - 2. Kálvin-tér

szönetét jelentette a Világítási Vállalat gázosztályának, Reitz Zoltánnak és munkatársainak a fáradozásukért.

Balogh Gyula korm. főtanácsos, a Baross Szövetség elnöke mondott még beszédet. Ebben utalt arra a nagy munkára, amit a Világítási Vállalat végez. Felhívta az igazgató figyelmét arra, hogy a gáznak nagy és széleskörű propagandát kell csinálni.

Vitéz Szegedy Gyula igazgató nyomban kijelentette, hogy a Világítási Vállalat minden hónapban ismételni fogja ezeket a propagatív célú bemutatókat. A bemutató közönsége a déli órákig maradt együtt.

Délután tartották meg a főzőversenyt, melyen az első díjat a 308 pengős zománcos tüzhelyet Nagy Józsefné, tanár felesége nyerte. Három fogásos ebédet 45 perc alatt készített el, a gázfogyasztás 9.6 fillér. Elfogyott 437 liter gáz. Második lett Leitner Viktorné városi tisztviselőné 449 liter gázt fogyasztott, 48 perc alatt főzte meg az ebédet és 9.85 fillérbe került a gáz. Megkapta a komplett gázasalót. A harmadik lett Molnár Gyuláné, bankigazgató felesége. Elhasználta 461 liter gázt, 52 perc alatt főzte meg az ebédet és a gáz 10.01 fillérbe került. Elnyerte a zománcos gáztűzöt.

A győztesek azokat az edényeket, melyeket használtak a főzésnél, megkapták jutalmul. Részt vettek még a főzésben: Weichinger Karolyné, Koszorus Lajosné, özv. vitéz Báthori Lászlóné, Varga Endrené.

Házkutatások Párisban kemgyanus embere.nel

Páris, július 8. A francia rendőrség e hét második felében Párisban és más francia városokban

nagyon sok házkutatást végzett azoknak a lakásán, akik külföldi kormányok számára teljesített kémkedés vagy propaganda gyűjtésében álltak.

Több mint háromszáz ilyen házkutatás volt, többek között ismert újságíróknál is.

Kizárták az olaszokat a tuniszi stadionból

Róma, július 8. A tuniszi francia hatóságok folytatják olaszellenes magatartásukat. A Tevere arról ír, hogy a tuniszi francia hatóságok kezdeményezésére történt a tuniszi stadion elzárása az olasz sportolók és tornászok elől. A stadiont egy francia csoport vette át, amelynek első intézkedése az volt, hogy a jövőben nem engedni meg olasz sportversenyek és tornaünnepélyek rendezését a stadionban. A múltban az olaszok minden versenyüket és ünnepélyüket a stadionban rendezték.

Víg színház

Csak 16 éven felülieknek!

Rendkívül érdekes, merész témájú francia filmretek:

Veszedelemes életkor

Kellemes hűvös nézőtér!

Előadások: vasárnap 3, 5, 7, 9, hétfőn: 5, 7, 9 órakor

Az újság és a rádió harca a közönségért

A sajtó évszázada: ezzel a büszke elnevezéssel szokták illetni napjainkat. Valóban nagy hatalom a sajtó: a rengeteg támadás és a sok alapnélküli dieshimusz ellenére is az. Minden egyes fejezete az újságírás történetének egyszerűsége a kulturfejlődésnek is egy-egy szakasza. Erről a területről érdemes pillanatsfényképeket gyűjteni.

Újságot olvasó-iroda

Alighanem kevesen látogatták meg az újságíródat. Vagy harminc fiatal leány ült egy hatalmas teremben, hosszú, egymás mellé felsorakoztatott asztalok mellett és napi nyolc órán keresztül az ollóval dolgoznak. Előttük hatalmas újsághegyek tornyosulnak, piros, kék és a szírvány minden színével megjelölt oldalakkal és ók rendületlenül vagdoszák ki az íggy megjelölt cikkeket. Azután feltűntetik rajtuk az illető újság nevét és keltét és szíjjelküldözik a kivágásokat a világba. Ez az iroda sok ezer ember helyett és számára olvas újságot. Ide fordul mindenki, akit bármilyen tárgyú cikk érdekel, hiszen ki győzné figyelemmel kíséreni a világ valamennyi újságját! A filmszínész, aki szorgosan gyűjti a róla szóló kritikákat, aki könyvujdosások iránt érdeklődik, a rendőrség, amelynek figyelemmel kell kíséreni a föld minden pontján történő bűneseteket: ki tudná pontosan felsorolni ennek az irodának valamennyi ügyfelet.

A legnagyobb német figyelővállalat naponta 20.000 kivágást küldözget szíjjel.

Nincs az újságnak olyan része, amelyet ebben az irodában mint hasznavehetetlent, a papírkosárba dobának.

Az elköttyavetyélt újság

Akinek valaha is valamilyen cikket kellett írnia, vagy szigorlatra készült, vagy pályamunkán dolgozott: jól tudja, hogy mennyi megbeszélhetetlen kínos rejtőzik régi újságok elsárgult főlíansain. Mennyi kínos és hozzá mindez végleg eltemetve. Hiszen az újság csak 24 óráig él és legyen az a legkínzóbb tudományos értekezés, vagy irodalmi műremek: a rotációs papíros nem kerülheti el, hogy egy-két nap elmúltával szalonnát ne csomagoljanak beléje. Olyanok azután kisszámmal vannak, akik meg tudják beszélni az újság hasábjain jelentkező nyomtatott betűt. Pedig mennyi felesleges energia, idő- és munkapazarlás a következménye annak, hogy az újságot olvasás után elhajítjuk. Ezek mulva szükségünk lesz egy adatára vagy feljegyzésre, amelyről biztosan tudjuk, hogy már ol-

vastuk valaha. De hol és mikor: ki tudná megmondani? Az irodalmi munkálkodást legalább negyedrésszel meggyorsítaná, ha valahol rendszerezve, feldolgozva megtalálhatnók mindazt, ami az újságok hasábjain napvilágot lát. Könnyelműbben és lelkiismeretlenebbül

Elsárgult főlíansok között...

Itt van például a Fővárosi Lapok első kötete. Amikor megindult, mindenki hitetlenül esővált a fejét, hogy akadtak fantasztaák akik ilyen kalandos vállalkozást kezdtek. Hat bizony nagy fába is vágták a fejszéjüket: szépirodalmi napilapot akartak csinálni, amilyenek nem próbálkoztak még senki sem. És minden pesszimista jóslat ellenére a lap nem bukott meg. A Fővárosi Lapok minden nap között eredeti és fordított novellát, amellet pedig minden valamire való könyvet önálló tárcában ismertetett. Érdekes, hogy redőnyeket nem között; a szerkesztő úgy vélte, hogy a közléssel ártana a később megjelenő könyv kelen-dőségének. Ha a közönség a lapban olvasta, nem fogja megvenni: ez volt az általános vélemény, amely persze ma már kissé különösen hangzik. A józslés abe-jegyek tekintették ezt a lapot: a legjobb írók írták és a legjobb közönség olvasta. Valaki feljegyezte, hogy a Fővárosi Lapok előfizetése már önmagában jó bizonyítvány volt: aki járatta, a jobb társasághoz számított. Így keletkezett azután az egykori anekdóta, amely szerint egy vidéki úriember ilyen szöveget névjegyet nyomtatott: «X. Y. szabadúszó és a Fővárosi Lapok előfizetője». Persze ma már különösen hat ennek az újságnak egyik vagy másik rovata. Balj jelentései, furdólevelei, farsangi mulatságokról és majálisokról szóló beszámolóit hallatlan komolysággal őrzik meg a jelen voltak neveit a halhatatlanság számára. De — mint a szerkesztő írja egyik üzemetében — ezeknek felsorolására igen nagy szükség volt, mert a közönség megkivánta: úgyanyira elkerülhetetlen volt ez, mint az az ártatlan hamisítás, amely a Shakespeare-tragédiákba tréfás jeleneteket csempesztett be, hogy a publikum könnyebben vegye be a szomorúakat.

Ötven év mulva...

A kérdés, hogy ötven év mulva lesz-e mai értelemben vett újság, annyira kézenfekvő, hogy mind gyakrabban foglalkoztatja már a szakembereket. Hiszen már ma is megvan a beszélő újság, mert mi más volna a rádió hírközlője és a drótnélküli képátvitel is. Ez olyan letagadhatatlan tény, mely-

nem is herdalhatunk el pótolhatatlan értékeket, mint amikor 24 óra elmúltával az örökös feledés fátylát borítjuk a sajtóban megjelenő rengeteg cikkre és tanulmányra.

Aki nem próbálta, nem is tudja, hogy milyen élvezet régi újságkötetekben keresgélni. Elmult évtizedek kulturális, társadalmi, politikai és gazdasági élete elevenebben él előttünk ezeknek az elsárgult főlíansoknak nyomán, mintha akárhány vaszkos történelmi könyvet vagy tanulmányt böngészünk végig. Egy-egy régi újság megszületése, élete és halála a kultúr-történet kiragadott korszaka,

nyekről a hangosfilmhez hasonló felvételek is fognak készülni, amelyet olyan időpontban fognak a távolbalátó- és hallókészülékek közvetíteni, mikor a dolgozó ember is ráér, leginkább az esti órákban és nem csak az esemény megtörténetkor. A rádió újság tehát mindjobban tökéletesedik és hamarosan a brazilai őserdők felkutatásáról szóló rádióelőadásokat az előfizetők nemesak hallgatni fogják, hanem látni és talán az eredeti színekben is.

Preston Bezell, a kiténő amerikai újságkiadó, aki huszonkét éven át egyben a legnagyobb lapok riportere is volt, ezzel szemben azon a véleményen van, hogy a következő századok újságja alig valamiben fog különbözni a mai hírlapoktól. Valószínűnek tartja azonban, hogy az újságok példányszámát az Egyesült Államokban már nem nagyon fogják emelni tudni. Átlag minden amerikai család két újságot vesz meg naponta, ami már teljesen fedezi a szükségletet. A példányszám kisebb mértékű további emelkedésének valószínűleg kisebb vidéki lapok fognak adozatul esni, hiszen 1934 óta az Egyesült Államokban már hetven ilyen kisebb lap szűnt meg.

Az újságot nem kell télni

A nyomtatott újság aligha fog megszűnni, amíg emberek lesznek, akik olvasni tudnak. Hiszen az újság ma már sokkal több, mint a hírek egyszerű hírközlője. Az újság ma milliók szellemi kapcsolatát és egyénnek barátját és tanácsadóját jelenti.

Tény az, hogy a közeljövő tökéletesebb rádiója konkurenciát jelent az újságok számára. Az újságkiadás szakemberei nem is kicsinylik le a kinematográfia és hangos újság lehetőségét, mégsem féltik azonban a sajtót. A nyomtatott újság lényege egészen más, mint a rádió-újságé. Bár mindkettőnek a hírszolgálat a főcélja, mégis úgy különböznek egymástól, mint a könyv és a színház és szinte kiege-sztik egymást. A rádió és a távolbalátásnak megvan az az előnye, hogy gyorsabb, mint a

nyomtatott újság. Mintán azonban a rádió csak a tényeket közölheti, a közönség pedig a részletekre, a véleményekre kíváncsi, a rádió-hírszolgálat végeredményben felkelti az érdeklődést a nyomtatott újság iránt. Meg fogják venni a nyomtatott tudósítást olyan eseményekről, amelyet pár szóban hallottak a rádióban és meg fogják venni a nyomtatott képeket, amelyeket a távolbalátó készüléken csak futólag láttak. Futólag: ez jelenti a kinematográfiai és rádióújságot a nyomtatott szemben és ez a szerencsése a sajtónak. És mivel végül a rádió és távolbalátó készülék csak a legfontosabb események közvetítésére szorítkozhat, a közönség azonban sok minden másra is kíváncsi, a tele-adiofon sohasem fogja pótolni a nyomtatott újságot.

7508 pengő vállalati összeget fizetett ki Debrecen város júniusban a közmunkák után

Debrecen város műszaki ügyosztálya kimutatása szerint június hónapban Debrecenben a következő közmunkák folytak: közbiztonsági új hűtőház építése 440.923 pengővel, városi épületek karbantartása 60.000 pengővel, gazdasági építkezések 70.000 pengővel, erdőgazdasági építkezések 11.325 pengővel, hortobágyi építkezések 10.000 pengővel, tüdőbeteg gondozó 36.000 pengővel, zeneiskola 8000 pengővel, városi levéltár átalakítása 16.500 pengővel, közutak 400 pengővel, víz, csatorna vezetékek építése 760 pengővel, nyíltárokásás 100 pengővel, zuhanyfürdők 100 pen-

gővel, közbiztonsági iroda átalakítása 700 pengővel, városi méntelep 77 pengővel, szülészeti lakások 304 pengővel. A június hónapban kifizetett vállalati összeg 7508 pengő volt.

— Tüzesetek júniusban. Június há folyamán Debrecen város területén 1 tető, 1 pékműhely, 1 istálló, 1 kátrányégés és 1 ember égés tüzeset volt, ezenkívül 2 műszaki mentés. A kár értéke körülbelül 14.000 pengő, amelyből biztosítás révén 12.000 pengő térül meg.

Hungária filmszínház

Ma, VASÁRNAP délután 3, 6, 9 órától
HÉTFŐN délután 6 és 9 órától
a 2 nagy sláger FOLYTATOLAG!

1. Az utolsó Katalin

Hunyady Sándor novellája
GAÁL FRANCISKA és FRANCHOT TONE
főszereplésével és

2. A világhírű Cronin regény:

Réztábla a kapu alatt
Fősz.: ROBERT DONAT és ROSALIND RUSSEL
Jön: a NAGYKERINGŐ!

Az Apollóban

Ma, VASÁRNAP délután 3, 5, 7, 9 órákor
HÉTFŐN délután 5, 7, 9 órákor utoljára
a vidám és mulatságos

Bors István

PÁGER ANTAL és TOLNAY KLARI
főszereplésével!

NEZZE MEG EZ UTOLSÓ NAPOKON!

Tarka sorok

MÉG mindig Sátoraljaujhelyen vendégszerepel a Csokonai-Színház együttese, de bizony nagyon megfogytakozott létszámmal. Az újhelyi szezon alatt több tag megvált a társulattól, köztük a vöröshajú *Déghy Piri*, a festői alakú *Bakó Baba* és a debreceni *Kondor Ily*. Ezenkívül váratlanul hazaérkezett a népszerű karagy, *Csanak Béla*, aki egyelőre csupán egyhónapos fizetés nélküli szabadság címen hagyta ott az együttest. A többiek meg együtt vannak, hirdetik a kultúrát Sátoraljaujhelyen, de *Horváth Árpád* igazgatójának nagyon sok a gondja, sűrűn kell Pestre utaznia, hogy a kivált tagok helyett újakat állítson be a szerepekbe. A színhazi körökben mozgó rosszmájú befentesek szerint, mire az ensemble Pestszent-crszébetre érkezik, már egészen új társulattal fejezi be a szezon a debreceni társulat.

ÉS visszatérva az imént említett közül a babaarcú kis *Kondor Ilyre*, szomorú szívvel kell jelentenünk, hogy kiruccanása az óceánontúli világba nem sikerült. Pedig hej, de nagyon boldog volt, amikor aláírta a szerződést *Bob Gray* revütársulatához, amelynek mint táncos szubrettje utazott volna Argentína trópusos vidékeire. *Bob Gray* és gárdája már el is indult, ám *Kondor Ilynek* itthon kellett maradnia a beutazási engedély nehézsége miatt. Összedólt egy szép álom, szertefoszlott a mesevilág, semmivé váltak a palamárdók és a ciprusligetek — baj azért nincsen semmi, semmi, hiszen *Kondor Ily* művész is nagyon jól tudja azt, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon.

HÓHÓ, ez nem lehet, gyors intézkedést kérünk ezzel a legújabb strand-üggyel kapcsolatban. Már ezen a helyen is írunk, hogy a magyarok furdón a homokot csaknem mindenütt gyepesítették és azoknak, akik a természet ölében akarnak heverni, vad és gyilkos közelharcot kell vívni a fűben tenyegző apró szárnyas és szárnyatlan élőlényekkel. Ez még nem is lenne baj, mert a küzdelem legálább elűzi a heveréshez egyhangúságát, legyen szabad azonban megemlékeznünk arról a fura esetről, amely szemünk láttára és füllünk hallatára játszódott, zajlott le a strand gyepén. Egy magas karcsú úrról van szó, aki nem az út tégláin, hanem a strand gyepén közlekedett, mire az egyik derék munkás rákiáltott: »Ne tessék a fűről járni, nem dísznek van az ott!... Jól van, jól, az úr lement a fűről, mi azonban még sokáig elméláztunk a fűre felszólításon: ha nem dísznek van ott a fű, akkor miért nem szabad rálépni és egyáltalán minek van? Kétségtelen, hogy a fűdös-cmélgetnek megbotlott a nyelre és mást akart mondani, mindenesetre azt, hogy a fűről nem szabad járni. A köteleseget végző munkást nem is illetjük semmiféle váddal, ő nyíltan feladatát teljesítette, amikor lekergette a fűről az ismeretlen strandolót. Ebbe azonban a közönség nevében nem akarunk bele-menni, mert ha a homokot már elcéltek a strandolótól, legalább fűvet hagyják meg nekik. Szeretnénk tudni, ki az a városi, aki még ezt is sajnálja a publikumtól, álljon elő, jelentkezzen a fűdösök előtt — ha mer.

MOST mindtefele őrségváltás van, így a külföldi mozivállalatok magyarországi vállalatainál is. Megvált állásától a magyar moziélet egyik legismertebb vezetője, *Földes Lajos* és mint most értesülünk, egyáltalán nem járt rosszul, mert a hatalmas amerikai Univerzal filmvállalat kinevezte valamennyi európai vállalatának igazgatójává, meg hozzá párisi székhellyel.

HA már a filmmel tartunk, érkesnek tartjuk megemlíteni azt is, hogy nem sokára nagyszabású magyar képet forgatnak, a Magyar Cavaleadeot, amelyet a kitűnő író, *Márai Sándor* fiyére írt. Ennek a filmnek a főszerepét — van-e ki nevét nem ismeri? — *Petrovics Svetislav* játsza.

(E. Gy.)

Mit akart Ferenc Ferdinánd, akinek halála kirobbantotta a világháborút

A trónörökös magyarellenes tervei

Immár a huszonötödik évet írjuk azóta, hogy Szarajevóban orgyilkos kéz kioltotta az Osztrák-Magyar Monarchia trónörökösének és feleségének életét. A trónörökösről köztudomású volt, hogy trónralépése esetére tervezte valamit. De, hogy mit, azt valójában a legkevesebben tudják. **Annyi bizonyosnak látszott, hogy a magyar alkotmányok ellensége, azt pedig, hogy a magyarokat nem szerette, eléggé kimutatta — viszont egyáltalán nem titkolta a nemzetiségek iránt táplált rokonszenvét.**

Igy aztán az egész Magyarország szorongó érzéssel tekintett a pillanatra, amelynek a természet megmáshatatlanságát törvényei szerint előbb-utóbb be kell következnie: amikor a legalkotmányosabb jelzővel megítélt király le fogja húynyi fáradt szemét.

Gyűlölte Tiszát és azt, ami magyar

Mielőtt áttérnénk a »belvederi sphinx« politikai terveire, ismerjük meg előbb a kettős monarchiáról, annak közállapotáról, politikai Kétségtelen és természetes, hogy **Ferenc Ferdinánd** is, mint minden uralkodó, hatalmassá akarta tenni birodalmát. Több nemzetet és nemzetiséget magában egyesítő ország csak úgy lehet erős, ha összes alattvalói biztosítva látják anyagi jólétüket és nemzeti irányú kulturális fejlődésüket. Ilyen birodalmat kívánt **Ferenc Ferdinánd** megteremtetni. Szándékosan használjuk a »birodalom« kifejezést, mert a trónörökös autokrata mentalitásából kifolyólag a saját belátása szerint tervezte birodalma boldogítását tekintet nélkül az 1867-es kiegyezésre, de főleg Magyarország alkotmányára.

Sokban emlékeztetett ebben a kalapos királyra. A kettős monarchia néprajzi térképe valóban nem mutatott olyan képet, a nemzetiségek több-kevésbé titkolt vágyai nem kelthettek olyan benyomást, melyben a jövőendő uralkodó örömet lelhetne volna.

Ausztriában a németiség ki-sebbségben, a határszéleken pedig a nemzetiségekkel rokonfajú országok, amelyek vonzóerőt gyakoroltak. Ausztriában ezenkívül a nemzetiségek állandóan civakodtak,

ami lehetetlenné tette a valóságos parlamentáris kormányzást, úgy.

A föderatív állam terve

Nem lehet csodálkozni, hogy ezek után a természetből fogva autokrata, magát nemzetek felett állónak tekintő, dinasztikus érzéstől áthatott leendő uralkodó csak egyféleképpen gondolta megmenteni birodalmát a széteséstől: egy föderatív állam megteremtése révén.

A távolabbi terv, amelyet magának a román *Popoviciu Aurél* javaslata alapján kitűzött, a monarchiának nemzetiségek szerinti

hogy az állami élet folytonossága érdekében gyakran kellett a híres 14. paragrafushoz nyúlni.

Magyarországon ugyan ez nem fordulhatott elő, itt azonban a trónörökös nézete szerint »sovínista magyar gentry« elnyomta a nemzetiségeket, amelyek természetesen hü alattvalói az uralkodóháznak. Ezért volt **Ferenc Ferdinánd** előtt **gróf Tisza István** a leggyűlöltebb politikai személyiség, aki-nek nagy energiájában látta helyes megérzéssel az alkotmányellenes terveit majdan megakadályozó erőt.

Ha trónra lépek, Tiszát negyvennyolc óráig sem hagyom meg a minisztérium élén, mert különben negyvennyolc órán belül ő szervezne ellenem forradalmat — állapította meg róla.

Ferenc Ferdinánd fiatal korában, amikor 1890-ben a soproni Nádasdy-huszárok parancsnokaként huzamosabb ideig tartózkodott Magyarországon — bár magyarul folyékonyan beszélt — nem hogy közeledett volna a magyarsághoz, de kifejezett ellenszenvet érzett és mutatott mindennel szemben, ami magyar.

Természetes, hogy bizalmas embereit sem a magyarok közül választotta ki. Elképzelték, hogyan referálhattak neki különösen magyarországi román bizalmasai a magyar viszonyokról.

tizenöt autonóm államra leendő felosztása volt. És pedig:

1. Német-Ausztria (a német alpesi országok).
2. Német-Csehország.
3. Német-Morvaország.
4. Magyarország (magyar nyelvterületek).
5. Erdély (a Székelyföld kivételével, de hozzácsatolva az Erdélyen kívüli románlakta területeket).
6. Székelyföld.

7. Trien (Déli-tírol).
8. Triest.
9. Csehország (Cseh- és Morvaországok csehlakta területei).
10. Nyugat-Galicia (lengyellakta területek).
11. Kelet-Galicia (ruténrakta területek).
12. Szlovákország.
13. Horvátország (Dalmáciával és Bosznia-Hercegovinával).
14. Krajna (szlovénlakta alpesi terület).
15. Vojvodina (Magyarország szerblakta területe).

Ezeknek a nemzetiségi országoknak szövetsége, »Nagy-Ausztria« a központi parlamentbe összesen 42 képviselőt küld:

10 német, 8 magyar, 18 különféle szláv területekről, 4 román, 2 olasz.

Közös a német államnyelv, a külügy, belügy, hadügy, pénzügy és igazságügy Egyebekben minden állam a maga kívánsága szerint elhatározhatja életét.

A birodalom színe fekete-sárga, címere a kétéfű sás, szárnyain felkőralakban elhelyezve az egyes országok címerei.

Egy nagy hibája még a trónörökös szemében is volt ennek a tervnek — Magyarország kétségtelen bizonyossággal bekövetkező ellenállásáról nem is beszélve — az, hogy

el akarta tüntetni az évszázadokon át kialakult határokat, ami pedig a hagyományokhoz ösztönösen ragaszkodó népektől semmiestre sem szivesen látott, erőszakos intézkedést jelentett.

Pontosan ki volt dolgozva a terv végrehajtása is

Maga a trónörökös azzal is tisztában volt, hogy ez a terv egyelőre nem valósítható meg. Ezért trónra lépése esetére katonai irodája főnökétől, **Brosch** ezredostól (hothi halált halt 1914 szeptemberében, mint a 2. császarvadász-ezred parancsnoka) kidolgozott uralkodási program szerint

a magyar koronázás majd csak akkor történhet meg, ha már előzőleg a szükséges alkotmányrevízió végrehajtott, nehogy a király esküje által kötve legyen.

Ez az alkotmányrevízió pedig az általános titkos választójog bevezetése lett volna, ha lehet: szép szerével.

ha kell: oktroj útján. Az ennek alapján megvalósított országgyűlés összetétele nyújtott volna aztán garanciát **Ferenc Ferdinánd** további cselekvéseinek megvalósításához, elsősorban a magyar szupremácia letöréséhez.

Felhívás!

Egyik ügyfelem megvenni szándékozik a Fortuna Arukereskedelmi Rt. budapesti bej. cégnek Pestszentcseréten, Orosházán és Debreczenben lévő ingatlanait, baromfi- és tojástelepet, valamint ezek tartozékait és felszereléseit. Felhívom eladó cég hitelezőit, hogy amennyiben a szándékolt vétellel összefüggésben valamely igényt, vagy követelést kívánnak a vevő ellen érvényesíteni, azokat jelen felhívás megjelenésétől számított 8 (Nyolc) napon belül nálam írásban jelentsék be, mert e határidő letelte utáni bejelentéseket és igényeket ügyfelem figyelembe venni nem fogja.

Budapest, 1939 július 7.

Dr. Glac Ottmár ügyvéd
Budapest, IX., Közraktár-u. 30.

Az aranyos fegyver

Valószággal fegyverkezés fol-
Államokban.
A legutóbbi m-
verkezési költés
megvilágítják a
a kongresszus
szavazott meg
lári a szárazfö-
gi hadsereg
Egy nappal késő-
egy másik törven-
újabb 75.000.000
szavazását kér-
felszerelésére
napon szavazta
dollárt a hawa-
hadtámaszpont-
leszté-
Az Egyesült A-
di hadserege eur-
képest igen kies-
önkéntes jelentke-
teünk.

A békeletésszá-
ezer, 300.000 fő
tartale-
De különböző kat-
vezetek milíciai-
közönségben részes
osztályok nagy tö-
legfontosabb:

az elnöknek he-
eseten joga van
szólítani, majd
szerű kötelez-
Egyesült Állam-
fiatalágát a 21.
zét-
Hasonlóképpen szö-
mizása van mind-
szövetséges kormá-
az egész ameri-
anyag gyártás-
a lehető legrö-
lü-
A haditengerés-
fejlesztése a mult-
mez:

1938-ban a
tonnaszámt 6
növe-
Az újonnan épít-
egységek között
47 különböző
hajó, 22 tenger-
geri ro-
Azonkívül igen
fejlesztik a hajó-
Jelenleg

6 repülőgépany-
szolgál-
ezek közül három
el. A tervek szeri-
lül a hajóhad ki-
ge-
3000 harczi gép-
Hawaii az ut-
Csendes-óceán G-
tettek ki, de
az európai Gih-
messze felülm-
A szigetcsoport G-
tén lévő hadikikő-
lett olyan nagy, h-
magába tudna
Egyesült Állam-
ha-
A sziget belsejéb-
meg

15.000.000 dollá-
új repülőteret
hadig két legn-
vadászgyárat
kiválya a körny-
szigetén állomá-
srománya kb. 300
het. Guam sziget-
ázsiai partokhoz
hasonlóképpen
munkálatokat

Ujabbán
ipar siker-
sztratoszf-
ujabbán k-
ismert
harczi g-
felszerel-
készített
tó utasf-
ren felü-

Ujabbán
ipar siker-
sztratoszf-
ujabbán k-
ismert
harczi g-
felszerel-
készített
tó utasf-
ren felü-

Ujabbán
ipar siker-
sztratoszf-
ujabbán k-
ismert
harczi g-
felszerel-
készített
tó utasf-
ren felü-

Ujabbán
ipar siker-
sztratoszf-
ujabbán k-
ismert
harczi g-
felszerel-
készített
tó utasf-
ren felü-

Ujabbán
ipar siker-
sztratoszf-
ujabbán k-
ismert
harczi g-
felszerel-
készített
tó utasf-
ren felü-

Tarka sorok

MÉG mindig Sátoraljaújhelyen vendégszerpel a Csokonai-Színház együttese, de bizony nagyon megfogytakozott létszámmal. Az újhelyi szezon alatt több tag megvált a társulattól, köztük a vöröshajú *Déghy Piri*, a festői alakú *Bakó Baba* és a debreceni *Kondor Ily*. Ezenkívül váratlanul hazaérkezett a népszerű karnagy, *Csanák Béla*, aki egyelőre csupán egyhónapos fizetés nélküli szabadság címen hagyta ott az együttest. A többiek még együtt vannak, hirdetik a kultúrát Sátoraljaújhelyen, de *Horváth Árpád* igazgatónak nagyon sok a gondja, sűrűn kell Pestre utaznia, hogy a kivált tagok helyett újakat állítson be a szerepköbe. A színházi körökben mozgó rosszmájú befentesek szerint, mire az ensemble Pestszenterzsébetre érkezik, már egészen új társulattal fejezi be a szezon a debreceni társulat.

ES visszatérva az imént említett közül a babaarcú kis *Kondor Ilyre*, szomorú szívvel kell jelenlétünk, hogy kiruccanása az óceánontúli világba nem sikerült. Pedig hej, de nagyon boldog volt, amikor aláírta a szerződést *Bob Gray* revütársulatához, amelynek mint táncos szubrettje utazott volna Argentína trópusos vidékeire. *Bob Gray* és gárdája már el is indult, ám *Kondor Ilynek* itthon kellett maradnia a beutazási engedély nehézségei miatt. Összedől egy szép álom, szertefoszlott a mesevilág, semmi váltak a pálmáerdők és a ciprusligetek — baj azért nincsen semmi, semmi, hiszen *Kondor Ily* művész is nagyon jól tudja azt, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon.

HOHÓ, ez nem lehet, gyors intézkedést kérünk ezzel a legújabb strand-üggyel kapcsolatban. Már ezen a helyen is értünk, hogy a magyarok fürdői a homokot csaknem mindenütt gyepesítették és azoknak, akik a természet ölében akarnak heverni, vad és gyilkos közeledést kell venni a fűben tengő apró szárnycsapatok és szárnycsapatok között. Ez még nem is lenne baj, mert a küzdelem legelőbb elűzi a heveréses egyhangúságát, legyen szabad azonban megemlékeznünk arról a fura esetről, amely szemünk láttára és füllünk hallatára játszódott, zajlott le a strand gyepén. Egy magas karcsú úrról van szó, aki nem az út végén, hanem a strand gyepén közeledett, mire az egyik derék munkás rákiáltott: „Ne tessék a fürdő járni, nem dicszük van az ott!... Jól van, jól, az úr lement a fürdő, mi azonban még sokáig emlékezünk a furcsa felszólításra: ha nem dicszük van ott a fű, akkor miért nem szabad rálépni és egyáltalán minck van? Kétségtelen, hogy a fürdőszemélyzetnek megbóltott a nyelve és mást akart mondani, mindenesetre azt, hogy a fürdő nem szabad járni. A kötelezettségét végző munkást nem is illetjük semmiféle váddal, ő nyilván feladatát teljesítette, amikor lekergette a fürdő az ismeretlen strandotól. Ebbe azonban a közönség nevében nem akarunk belemenni, mert ha a homokot már elvették a strandolóktól, legalább fűvet hagyják meg nekik. Szeretnénk tudni, ki az a városi, aki még ezt is sajnálja a publikumtól, álljon elő, jelentkezék a fürdőzők előtt — ha mer.

MOST mindtféle őrségváltás van, így a külföldi moziállalatok magyarországi vállalatainál is. Megvált állásától a magyar moziélet egyik legismertebb vezetője, *Földes Lajos* és mint most értesülünk, egyáltalán nem járt rosszul, mert a hatalmas amerikai Universal filmvállalat kinevezte valamennyi európai vállalatának igazgatójává, még hozzá párisi székhellyel.

HA már a filmnél tartunk, érdekesnek tartjuk megemlíteni azt is, hogy nem sokára nagyszabású magyar képet forgatnak, a *Magyar Cavaleadot*, amelyet a kitűnő író, *Márai Sándor* fiére írt. Ennek a filmnek a főszerepét — van-e ki nevének ismeri? — *Petrovics Svetislav* játsza.

(E. Gy.)

Mit akart Ferenc Ferdinánd, akinek halála kirobbantotta a világháborút

A trónörökös magyarellenes tervei

Immár a huszonötödik évet írjuk azóta, hogy Szarajevóban orgyilkos kéz kioltotta az Osztrák-Magyar Monarchia trónörökösének és feleségének életét. A trónörökösök közudomása volt, hogy trónralépése esetére tervez valamit. De, hogy mit, azt valójában a legkevesebben tudják. **Annai bizonyosnak látszott, hogy a magyar alkotmányok ellensége, azt pedig, hogy a magyarokat nem szerette, elé-**

gő kimutatta — viszont egyáltalán nem titkolta a nemzetiségek iránt táplált rokonszenvét.

Így aztán az egész Magyarország szorongó érzéssel tekintett a pillanat elé, amelynek a természet megmáshíthatatlan törvényei szerint előbb-utóbb be kell következnie: amikor a legalkotmányosabb jelzővel megíszelt király le fogja húynyi fáradt szemét.

Gyűlölte Tiszát és azt, ami magyar

Mielőtt áttérnénk a »belvederi sphinx« politikai terveire, ismerjük meg előbb a kettős monarchiáról, annak közállapotáról, politikai Kétségtelen és természetes, hogy *Ferenc Ferdinánd* is, mint minden uralkodó, hatalmassá akarta tenni birodalmát. Több nemzetet és nemzetiséget magában egyesítő ország csak úgy lehet erős, ha összes alattvalói biztosítva látják anyagi jólétüket és nemzeti irányú kulturális fejlődésüket. Ilyen birodalmat kívánt *Ferenc Ferdinánd* megteremteni. Szándékosan használjuk a »birodalom« kifejezést, mert a trónörökös autokrata mentalitásából kifolyólag a saját belátása szerint tervezte birodalma boldogítását tekintet nélkül az 1867-es kiegyezésre, de főleg Magyarország alkotmányára.

Sokban emlékeztetett ebben a kaplapon királyra. A kettős monarchia néprajzi térképe valóban nem mutatott olyan képet, a nemzetiségek többségéből titkolt vágyai nem kelthettek olyan benyomást, melyben a jövő uralkodó örömet lelhetett volna.

Ausztriában a németiség kisebbségben, a határszéleken pedig a nemzetiségekkel rokonfajú országok, amelyek vonzóerőt gyakoroltak. Ausztriában ezenkívül a nemzetiségek állandóan civakodtak,

ami lehetetlenné tette a valóságos parlamentáris kormányzást, úgy,

A föderatív állam terve

Nem lehet esodákolozni, hogy ezek után a természetből fogva autokrata, magát nemzetek feletti állónak tekintő, dinasztikus érzéstől áthatott leendő uralkodó csak egyféléképpen gondolta megmenteni birodalmát a széteséstől: egy föderatív állam megteremtése révén.

A távolabbi terv, amelyet magának a román *Popoviciu Anré* javaslata alapján kitűzött, a monarchiának nemzetiségek szerinti

tervezte, hogy az állami élet folytonossága érdekében gyakran kellett a híres 14. paragrafushoz nyúlni.

Magyarországon ugyan ez nem fordulhatott elő, itt azonban a trónörökös nézete szerint sovínista magyar gentry elnyomta a nemzetiségeket, amelyek természetesen »hü alattvalói az uralkodóháznak«. Ezért volt *Ferenc Ferdinánd* előtt *gróf Tisza István* a leggyűlöltebb politikai személyiség, akinek nagy energiájában látta helyes megérzéssel az alkotmányellenes terveit majdan megakadályozó erőt.

Ha trónra lépek, Tiszát negyvennyolc óráig sem hagyom meg a minisztérium élén, mert különben negyvennyolc órán belül ő szervezne ellenem forradalmat.

— állapította meg róla. *Ferenc Ferdinánd* fiatal korában, amikor 1890-ben a soproni Nádasy-huszárok parancsnokaként huzamosabb ideig tartózkodott Magyarországon —

bár magyarul folyékonyan beszélt —, nem hogy közeledett volna a magyarsághoz, de kifejezett ellenszenvet érzett és mutatott mindennel szemben, ami magyar.

Természetes, hogy bizalmas embereit sem a magyarok közül választotta.

Elképzelhető, hogyan referáltattak neki különösen magyarországi román bizalmasai a magyar viszonyokról.

tizenöt autonóm államra leendő felosztása

1. Német-Ausztria (a német alpesi országok).
2. Német-Csehország.
3. Német-Morvaország.
4. Magyarország (magyar nyelvterületek).
5. Erdély (a Székelyföld kivételével, de hozzácsatolva az Erdélyen kívüli románlakta területeket).
6. Székelyföld.

7. Trien (Déli-Tirol).
8. Triest.
9. Csehország (Cseh- és Morvaországok csehlakta területei).
10. Nyugat-Galicia (lengyelakta területek).
11. Kelet-Galicia (ruténrakta területek).
12. Szlovákország.
13. Horvátország (Dalmáciával és Bosznia-Hercegovinával).
14. Krajna (szlovénlakta alpesi terület).
15. Vojvodina (Magyarország szerblakta területe).

Ezeknek a nemzetiségi országoknak szövetsége, »Nagy-Ausztria« a központi parlamentbe összesen 42 képviselőt küld:

- 10 német 8 magyar, 18 különféle szláv területéről, 4 román, 2 olasz.

Közös a német államnyelv, a külügy, belügy, hadügy, pénzügy és igazságügy Egyebekben minden állam a maga kivánsága szerint élhet nemzeti életet.

A birodalom színe fekete-sárga, címere a kétéjú sas, szárnyain félköralakban elhelyezve az egyes országok cimerei.

Egy nagy hibája még a trónörökös szemében is volt ennek a tervnek — Magyarország kétségtelen bizonyossággal bekövetkező ellenállásáról nem is beszélve — az, hogy

el akarta tüntetni az évszázadokon át kialakult határokat, ami pedig a hagyományokhoz ösztönösen ragaszkodó népektől semmiesetre sem szívesen látott, erőszakos intézkedést jelentett.

Pontosan ki volt dolgozva a terv végrehajtása is

Maga a trónörökös azzal is tisztában volt, hogy ez a terv egyelőre nem valósítható meg. Ezért trónra lépése esetére katonai irodája főnökétől, *Brosch* ezredestől (hoth halált halt 1914 szeptemberében, mint a 2. császárvadász-ezred parancsnoka) kidolgozott uralkodási program szerint

a magyar koronázás majd csak akkor történhet meg, ha már előzőleg a szükséges alkotmányrevízió végrehajtott, nehogy a király esküje által kötve legyen.

Ez az alkotmányrevízió pedig az általános titkos választójog bevezetése lett volna, ha lehet: szép szerével.

ha kell: oktroj útján. Az ennek alapján megválasztott országgyűlés összetétele nyújtott volna aztán garanciát *Ferenc Ferdinánd* további célkitűzéseinek megvalósításához, elsősorban a magyar szupremácia letöréséhez.

Felhívás!

Egyik ügyfelem megvenni szándékozik a Fortuna Árukereskedelmi Rt. budapesti bef. cégnek Pestszenterzsébeten, Orosházán és Debrecenben lévő ingatlanait, baromfi- és tojástelepet, valamint ezek tartozékait és felszereléseit. Felhívom eladó cég hitelezőit, hogy amennyiben a szándékolt vétellel összefüggésben valamely igényt, vagy köveletet kívánnak a vevő ellen érvényesíteni, azokat jelen felhívás megjelenésétől számított 8 (nyolc) napon belül nálam írásban jelentsék be, mert a határidő letelte utáni bejelentéseket és igényeket ügyfelem figyelembe venni nem fogja.

Budapest, 1939 július 7.

Dr. Glac Ottmár ügyvéd

Budapest, IX., Közraktár-n. 30

Az óriási
erkező E

V
fegy
Álla
A
verki
meg
a
szá
lár

Egy
egy
úja
szá
fels
nap
doll
had

Az
di ha
képes
önkén
ténik.
A
ezer

De köl
vezetek
képzés
osztály
legfont

az el
esetér
szólít
szerű
Egyes
fiatal

Hasonló
mázása
szövetség

az ed
anyag
a lehet

A had
fejlesztés
meg:
1938-ba
tonnász

Az újonn
egységek
47 külö
hajó, 22

Azonkivü
fejlesztik
Jelenleg
6 repülő

ezek közü
el. A terv
lül a hajó
ge

3000 ha
Hawaii
Csendes-óce
tették ki, d
az európa
messze fe
A szigetese
tén lévő ha
lett olyan m
magába
Egyesült

A sziget bel
meg
15,000,000
új repülő
világ két
hadianyag

kiválya a k
szigeten álló
lománya kb.
körül le
bet, Guam sz
ázsiai partok
hasonlókép
munkálato

és fejlesztésére.
sőbb, március 23-án.
vényjavaslat
1,000 dollár meg-
erte a hadsereg
és ugyanazon a
tak meg 50,000,000
wai és más hajó-
tok további fej-
tésére.

tonai jellegű szer-
apon állandó ki-
sitik a fiatal kor-
ömegeit. De ami a

áború kitörése
n a zászlók alá
nem sorozás-
tással, az
nok egész téri

33 óta készült
rövid időn belü
légi hadsere-

fog állni.
6 évében a
altárjává épít-
ár méreteit
rányokban.

tséggel az
znanakor
b méretű
készítettek

iklákban. A
gényesg al-
körül le-
ánhoz és az
bb.

Az óriási
erkező E

Az óriási
erkező E

Az óriási
erkező E

Az óriási
erkező E

Az óriási arányokban fegyverkező Egyesült Államok

Valóságosan páratlan méretű fegyverkezés folyik az Egyesült Államokban.

A legutóbbi megszavazott fegyverkezési költségek méreteit jól megvilágítják a következő adatok:

a kongresszus március 22-én szavazott meg 360.000.000 dollárt a szárazföldi és tengeri légi hadsereg fejlesztésére.

Egy nappal később, március 23-án, egy másik törvényjavaslat

újabb 75.000.000 dollár megszavazását kérte a hadsereg felszerelésére és ugyanazon a napon szavaztak meg 50.000.000 dollárt a hawaii és más hajóhadtámaszpontok további fejlesztésére.

Az Egyesült Államok szárazföldi hadserege európai méretekhez képest igen kicsiny. A toborzás önkéntes jelentkezés alapján történik.

A békeidőszám mindössze 17 ezer, 300.000 főnyi kiképzett tartalékkal.

De különböző katonai jellegű szervezetek milíciaalapon állandó kiképzésben részesítik a fiatal korosztályok nagy tömegeit. De ami a legfontosabb:

az elnöknek háború kitörése esetén joga van a zászlók alá szólítani, majdnem sorozászerű kötelezettséggel, az Egyesült Államok egész férfi fiatalosságát a 21. és 31. évek között.

Hasonlóképpen széleskörű felhatalmazása van mind az elnöknek és a szövetséges kormányzatnak, hogy az egész amerikai ipart hadianyag gyártásra szervezzék át a lehető legrövidebb időn belül.

A haditengerészet nagyarányú fejlesztése a múlt évben kezdődött meg:

1938-ban a haditengerészet tonnaszáma 618.082 tonnával növelték.

Az újonnan épített vagy épülő egységek között van 47 különböző nagyságú hadihajó, 22 tengeralattjáró és tengeri romboló.

Azonkívül igen gyors ütemben fejlesztik a hajóhad légihaderejét. Jelenleg

6 repülőgépanyahajó áll szolgálatban;

ezek közül három 1934 óta készült el. A tervek szerint rövid időn belül a hajóhad külön légi hadserege

3000 harcigépből fog állni.

Hawaii az utolsó években a Csendes-óceán Gibraltárjává építették ki, de

az európai Gibraltár méreteit messze felülmúló arányokban.

A szigetcsoporthoz Oahu nevű szigeten lévő hadikikötő Honolulu mellett olyan nagy, hogy

magába tudná foglalni az Egyesült Államok egész hajóhadát.

A sziget belsejében most építették meg

15.000.000 dollár költséggel az új repülőteret és ugyanakkor világ két legnagyobb méretű hadianyagraktárát készítették el.

Kiválya a környező szigetekben. A szigeten állomásozó légénység állománya kb. 30.000 fő körül lehet. Guam szigeten, Japánhoz és az ázsiai partokhoz közelebb,

hasonlóképpen nagy erődítési munkálatokat végeznek; Puer-

to Ricóban pedig 52.000.000 dollár költséggel újabb erődítéseket építenek.

hogy így biztosítsák a Panamacsatornának Európa felé nyíló bejáratát.

Az Egyesült Államokban nincs külön légi hadsereg.

A szárazföldi légi hadsereg közvetlenül a hadügyminisztérium fenhatósága alá tartozik. A haditengerészet külön légi hadseregek fejlesztését már említettük. De a gyors fegyverkezés és az egész légi haderő hatalmas méretű fejlesztésének jelenségeivel elsősorban a szárazföldi légi hadseregnél találkozunk.

Most még aránylag kicsi az Unió légi hadserege szárazföldi gépekben, de

néhány esztendő múlva az amerikai légi hadsereg mind minőség, mind a gépek száma tekintetében messze felül fogja múlni bármelyik európai nagyhatalom légi haderejét.

Az amerikai légi hadsereg gépei amerikai katonai szakértők szerint, a gyors egyszemélyes vadászgépek kivételével

felülmúlják gyorsaságban és harci teljesítményben a legjobb gépeket.

Különösképpen fejlettek a nagy hatósugarú nehéz bombavető gépek.

Leghíresebb ezek közül a két-személyes Seversky nehéztípusú vadászgépek óránként 400 kilométeres gyorsasággal.

Azután a kétmotoros Curtiss-vadászgépek, amelyek kisebb méretű bombákat is visznek magukkal és különösképpen alacsony magasságból végrehajtott gépfigyvertámadásra készültek. A bombavető típusok közül legjobban beváltak a kétmotoros Glen Martin és Douglas-gépek, a négymotoros Boeing-bombavető pedig valóságos repülő erőd.

A Boeing-bombavetőket csapat-szállításra is igen alkalmasak. Legutóbb végzett gyakorlatokon ilyen bombavető osztagok

nagyobb csapatteketek szállítottak nemesak teljes hadifelszereléssel, hanem tábori agyúkkal és gépfegyverekkel együtt.

Ujabbban az amerikai repülőgépipar sikeres kísérleteket végzett sztratoszféra-repülésekkel. A legújabbban készített Aircurda néven ismert

harcigépek gépfegyverekkel felszerelve és a pilóta részére készített légmentesen elzárható utasfülkével tízezer méteren felüli magasságra tudnak felszállni.

Jelentős mértékben meggyorsult a hadi repülőgépgyártás üteme is.

Jelenleg az amerikai hadirepülőgépgyárak évi teljesítménye 12.000 gép,

ami valamivel felülmúlja a német hadiipar teljesítményét és esetleges háborús viszonyok között még tovább fokozható.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:
3, 5, 7, 9 órák!
-RREMIER-
(Zarah Leander).
Rajzfilm. — Híradó.

Express hirdetések

olcsó, megbízható beszerzési források.

Néprádió — Kerékpár Soltész — Kálvin tér 2.

Mindenféle szücsmunkákat
felelősség mellett olcsón készít

Hagymási szücs, Piac u. 63.
Udvarban.

Bőröndöt, Retikült, Iskolatáskát a készítőnél

FEUERMANN bőröndös-mesternél
vehet legjobban Piac u. 26. Gambrinus
passage.

48 pengős rádió
előjegyezhető 2 pengős
részletre

Ne tévessze el,
hogy a Csapó u. 67. szám
alatt a kanyarban van

Legszebb rőfös
és maradékára ujdonságok
olcsón

Gulyás
kerékpár, csillár szaküzletében,
Piac u. 59. Telefon 22-19.

Bálint József
asztalosmester butoraktóra.

Kertész Sándornénál
Dégenfeld tér 3. sz.

Szörme munkákat most olcsón és szépen készit

Nagy József szücs-mester
Szent Anna u. 3. szám.

Hangulat csak a
Niagarában
Kigyó u. 12.
Minden este Farkas Sándor énekel.

Takaréküzehelyeket
leggyorsabbal legdészebb
kivitelben. Csakpével kirakot-
tat 60 pengős költséggel
készítik.
Molnár Elemér Csapó u. 98

Olcsón és jól vásárol
rőfös, kötölt
rövidrút
Polatseknél,
Csapó u. 38.
Iparisko.aval szemben.

Fényképet, Fényképezőgépet, Amatőrmunkát Tökés Fotótól, Csapó u. 1.

Finom teavaját,
joghurtot, ement-
t, trap-pástát és szárdmákat leg-
előszóban beszerezhet
Sajt- és vajüzletben
Csapó u. 28. Telefon 26-68.

Akkumulátor,
dinamó, gumijavítás
Rétinél,
Pannónia udvar.

Olcsó és jó
fényképek
Burg Izsónál
Szent Anna u. 5.

Ruff Mihály

szobafestő, mázólo, butorfényező
vállalata DEBRECEN, Vörösmartyu u. 3.
Telefon 16-89.

Orvosi műszerek és orthopéd kellékeküzeme
Ludaltápbetétet gipszminta után készítenek.
Szabó István
Debrecen, Piac ucca 42.

„LELA“ zománcüzehely
legtökéletesebben: út, fűz
Készíti:
LEVENCSEK,
Csapó u. 87.

Sírkövek
rendkívül leszállított árban s kedvező
fizetési feltételekkel beszerezhetők
SCHREIBER J. kőfaragómester,
Hunyadi u. 14. Telefon 19-77. Temető munkát olcsón vállalok

Esernyőüzem
Piac ucca 42. szám.
(Pannónia udvar.)
Javít, áthúz, alakít
legolcsóbban.

Villanymotorok,
villanygépek és lézárók
javítását, tekercselését, átala-
kítását szakszertben végzi
Kovács Lajos
elektróüzeme, Miklós ucca 9.

Üveg - porcellán, díszműárú
legolcsóbban
Dávid, Hatvan u. 15.

Szekeres Borozó, Hunyadi u. 1.

Kellemes szórakozóhely. Kérthelyiség. külön termék, tiszta, olcsó szobák.
Cigányzene. Polgári árak.

Férfiing Kalap **Dr. Varga** úridivat
Szövet **Első Takarékpálota.**

Repülés

A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapról Debrecenben megkezdtek az ifjúság kiképzését

A kor szavát minden időben meg kell érteni. Magyarország nagy férfiúja közel száz éve adta ki a jelszót:

— Tengerre magyar!

Az idő berögződött nagy kereké azóta száz évet fordult és Magyarország első katonája, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó kiadta a jelszót:

— Szárnyas katonákat a hazának!

A jelszót tett követte, mert az ország minden rendű és rangú polgársága megértette az idők szavát és vele lehetett egykezett a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap segítségével. Az összegyűlt összegből az ország különböző részeiben repülőtereket építettek és több repülőgépet szereztek be, úgy hogy az ifjúság kiképzése «szárnyas katonák» mindenütt megkezdődött.

Hirt adtunk már arról, hogy a Debreceni Repülő Club keretében július 3-án, hétfőn reggel Debrecenben is megkezdődött az ifjúság kiképzése. Az ifjak vasfényekkel dolgoznak, mert utána akarják pótolni azokat a hiányokat, amelyet Trianon miatt nem tanulhattak meg. Repülő tanulókat. Reggel 4 órakor először, délig foglalkozás: repülés, gépápolás és az elméleti oktatás elsajátítása. Délután szintén foglalkozás van. Este 9 órakor takarodó. A debreceni növendékek száma körülbelül a többiek pedig a Kollégiumban kaptak elhelyezést.

A motoros kiképzés első napjaiban a szoktató repüléseket gyakorolták a növendékekkel, most pedig áttértek a két kormányos vezetésre. Valami különös érzés fogja el most azt a húsz növendéket, akik a motoros pilótaképzésre kerültek. Ők ülnek a vezető pilóta helyén, míg oktatójuk az utas helyén foglalnak helyet és a növendékek min-

den mozdulatát óber figyelemmel kísérik.

A vitorlázó kiképzés szintén megkezdődött. Ennek a tantolyamnak 25 résztvevője van. A pirospropaganda arcú fiúk döntően háromnegyed 2 órakor izgatottan várják az Idegenforgalmi Hivatal előtt a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap teherautóját és mindegyik elcsónak akar felszállni, mintha azzal előbb érne ki a repülőterre. A vitorlázó kiképzés résztvevői szintén elrohadtak stádumba jutottak a kiképzésben. Csütörtökön délután az egyik ifjú újságolta társainak, hogy ma már gépet kapnak és felszállnak a levegőbe. A két tantolyam résztvevői nagy buzgalommal, szeretettel, érdeklődéssel és odaadással végzik a munkát és valamennyiük nagy ígéret a szárnyát bontogató magyar repülés számára. Dr. Stepper Karoly poigármesteri titkár, a klub kapitánya és a klub vezetősége örömmel nézi az ifjak munkáját és az ő vezetésük alatt minden remény megvan arra, hogy Debrecen ezen a téren is az első helyet foglalja el.

A Debreceni Repülő Club vitorlázó kiképzése iránt különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Összesen 105 ifjú jelentkezett orvosi vizsgára. A sok jelentkezés következtében a vitorlázó repülők több csoportban kaptak kiképzést. A nagy létszám mellett szükség volna még egy gépre, mert a cselektől szakmányolt vitorlázó gépek javításra szorulnak, ami hosszabb időt vesz igénybe és a kiképzést nagyon hátráltatja. A Debreceni Repülő Club most azon fáradozik, hogy az esztergomi gyárban rendel egy új vitorlázó gépet, hogy a magyar hazának minél több szárnyas katonát nevelhessenek.

A Kormányzó felhívására Debrecen társadalmi teljesítette kötelességét

A modern harcászathoz a lovasság sokat veszített jelentőségéből. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy huszároknak nincsen szükség, hanem azt, hogy a harcászathoz a huszáros bravúrokat ezután a repülők fogják csinálni. Sajnos, trianoni megkötöttünkben a magyar repülés fejlesztésére nem fordíthattunk sok gondot és hogy most Trianon beköszöntött leráztuk magunkról, a magyar társadalomnak kettőzött erővel kell dolgozni, hogy legi erőket teljesen kiépítsük.

A város nadrágos és sapkás magyar huszarak arany betűkkel írták be nevüket a történelembe. Minden remény megvan arra, hogy az ifjú magyar legió is arany betűvel írja be nevét a történelembe és tetteivel felelőssé teszi a nevét és ellenfeleivel szemben kivívja a megbecsülést. A fiatal magyar legió a közeljövőben már megmutatta oroszlankörmeit az Ungvár felett lejáratott légi harcok és az iglói legitamadás során. Szinte bámulatos volt az a bátorság és vakmerőség, amellyel ebben a harcban a magyar repülők az utóbbi idők egyik legfényesebb légi csatájánál sikeresen végigküzdöttek. Ehhez hasonlót a maguk korában csak a vörössapkás ördögök tudtak csinálni.

Debrecenben a társadalom megszervezése a legjobb kezekbe van letéve. De a debreceni társadalom nem is kell megszervezni, ha hazafias célról van szó. A város nemesszűvű és adakozó közönsége most is példát mutatott. A repülőhelyek vásárlásával behozta, hogy nemcsak akarja, hanem

egyenesen sürgeti a magyar légierő megerősítését. A most megindult repülőképzés nagy megértésre talált Debrecen közönségében.

Különösen köszönet illeti a VI. honvéd hadtest parancsnokságának, a Levéteintézmény vezetőségének és a Kollégium igazgatóságának nemeselekedetét, amellyel a növendékek elhelyezésének kérdését szeretettel és jóindulattal megoldották. A Debreceni Repülő Club vezetősége ezúton mond köszönetet még azoknak az egyesületeknek, alakulatoknak és vendéglősöknek, akik nemeselekedetükkel megoldották a vidéki növendékek étkezési kérdését. Köszönettel tartozik és ezúton fejezi ki hálát köszönetét a nemzetvédelmi szempontból is fontos ügy telkarolásáért az Uri Casino elnökségének, a VI. honvéd hadtest tisztúj élkező vezetőségének, vitéz Fehér Istvánnak, Dalmann Miklósnak, Németh Nándornak, Csécsits Lajosnak, Pál Sándornak, Bernardin Jánosnak, Philipp Jenőnek, Szabó Jánosnak, Ludesser Jánosnak, akik az étkezésadást önzetlenül, díjmentesen magukra vállalták.

Köszönetet mond ezután a Club vezetősége Debrecen egész társadalmának, amiért nem zárkózott el a nemes

Háztartási cikkek

olcsó áron

Bészler Lajos vaskereskedőnél
Piac ucca 17.

ügy elől és magyarságuknak ezzel is bü tanbizonyoságát adták.

Egyenruhát szeretnének a kiképzésen résztvevő ifjak

A debreceni motoros és vitorlázó kiképzés résztvevői lángoló lelkesedéssel

végzik a reájuk kirótt munkát és mindegyikük első akar lenni a többi között. Ilyen anyag mellett minden remény megvan arra, hogy az ifjúságból a legkiválóbb szárnyas katonát neveljenek. A kiképzésben résztvevő ifjak nagyon szeretnék ha a kiképzés idejére egyenruhát kaphának.

„Egy árulás története” Mit ír meg Kövér Gusztáv immár híressé vált könyvében?

A nagy genfi „békemű”, a Népszövetség legnagyobb árulását ott követte el, amikor a kisebbségeket védő szerződéseket teljesen negligálta és így a győzők védelmére alakult érdekszövetkezté vált.

Egy hivatalos magyarnak, Kövér Gusztávnak, új könyve, mely sokéves fáradságtalan érdméről számol be, ezzel az áruállással foglalkozik. A könyv a nemzeti kisebbségek igazi helyzetének felderítése és megmutatása hiteles adatokkal.

A Népszövetség, mikor már a győztesek is belátták, hogy a békediktátumokkal itt-ott túllőttek a célon, a kisebbségeket védő szerződéseket szánták annak a csodatevő balzsamnak,

amely hivatva lett volna meggyógyítani a nemzetek testén ütött szörnyű sebekeket. A győzvekből azonban méreg lett, mely nemcsak a szerződések végtelen tárgyainak, a kisebbségi nemzeteknek életét üszkösztette el, hanem

megrendítette a világ „másik” felének hitét a nemzetközi erkölcsben és az adott szövegekben is. A könyv három oldalról világítja meg azt a csaknem húszéves folyamatot, amely ennek az árulásnak beteljesedését jelentette.

Legelőbb beszámol arról az eljárásról, a bírhebt „procedure”-ról, ahogyan a népszövetségi titkárság a beérkezett panaszokat kezelte.

Ez az eljárás minden volt, csak nem eljárás.

Megdöbbentő képet fest az író arról a rendtelenségről, sőt rosszakaratról, ahogyan ez a legfőbb békeszerv a békeknek, mint kiderült, legérzékenyebb pontját: a kisebbségi ügyet állandóan kezelte.

Ha nem derült volna ki más-képpen, hogy mit ért Genf, ebből a módszerből is mindenki világos képet nyerhetett volna a felismeréssel és kiszámított intézmény gyász szerepéről.

Genf nem volt egyéb, mint a győztesek szövetsége. Egy tetszetős gondolat, egy szép ideál, amelyet azonban a győztesek mohóság és önzése kiszámított és arra akart fölhasználni, hogy a pacifista jelszavak vöröskeresztek lobogójával védelmezze minden támadás ellen a béketakolmányokat.

Igen érdekes a könyv második része: ez a tulajdonképpen tökéletesnek mondható adatgyűjtemény, amely szemléletesen, fokról-fokra bemutatja az összes panaszok sorsát. Az adatok önmagukban is nagyon jellemzőek. De még jellemzőbb az az elbűnös, ahogy ezeket a beadványokat kezelték. A nemzetiségek panaszai egyáltalában nem láthatnak nyilvános napvilágot.

Ezeket az adatokat szigorú titokként kezelték a genfi föltitkárság irodáiban.

Hogy elegendő legyenek annak a kötelezettségnek, amely szerint a panaszokat és adataikat nyilvánosságra kell hozni a közönségnek, a hatalmakkal, kinyomatták ugyan az adatokat, de hol?

Egy titkos és hozzáférhetetlen iratban, a genfi C. 5. című közleményben,

amely kizárólag a győztesek használatára készült és szigorúan bizalmas jellegű volt. Csak azok juthattak hozzá a nemzetiségi panasz adataihoz, akik nem akartak segíteni.

Anyakönyvi hírek

Születések: Danesó Imre városi kocsis Mikepéresi út 7. leány Ilona. Tözsér László fm. Torockó u. 42. fiú Sándor, Molnár Mihály fényező Szerencs, fiú Béla, Horváth János tanító Kunhegyes, leány Judith, Rozenberg Ignác egyházi Pásti u. 4. fiú Ervin, Kovacs Sándor nps. Pósa u. 17. leány Margit, Király Béla kereskedőgöd. Bezerédi u. 39. fiú Tibor, Harangi Péter nps. Bellegrő 546. leány Margit, Nagy József kömüvessegéd Mezzena u. 5. leány Julianna, Takács Jenő városi tisztviselő Bornemisza u. 11. leány Gabriella, Kubinyi Pál könyvkötősegéd Budai Erzsébet u. 36. leány Agnes, Koperda Imre erdőtelepítő Halap 43. sz. leány Erzsébet, Szabó Sándor fm. Bellegrő 80. leány Margit.

Házasságok: Gyarmati Ferenc eszmadiasegéd Nyil u. 140.—Deák Irén Zrínyi u. 12. Sári László máv. állomás-felvigyázó Nyiregyháza—Gyulai Erzsébet Bujdosó u. 1. Vitéz Gaál Lajos vilanyalásított Petőfi tér 5.—Fux Margit Huszár G. u. 36. Papp Zsófia Simonffy u. 2. Sipos Ferenc máv. asztalos Dobó u. 33.—Tökés Erzsébet Bőszörményi út 10. Dr. Tatár József egyetemi tanársegéd, Szemkliniká—Demeter Erzsébet Perényi u. 1. Gyarmati—Topa Zsófia Hatvan u. 1. Balogh Ferenc kereskedőgöd Kut u. 128.—Kökényesi Erzsébet Kandia u. 7. Mórós István jogosított földmérés Derecske—Székely Emma Hadházi u. 26-c. Petri János m. kir. erdőmérnök Németokra—Horvay Kronstein Livia Rothermere u. 61. sz. Kelemen Géza gyógy-pedagógiai tanár Keleti sor 11—Jakab Anna Kandia u. 6.

Halálozások: Özv Orosz Jánosné ref. 70 éves, Gépész u. 17-b. Herczeg Dező máv. nyugbérés ref. Batthyány u. u. 1. Özv. Láng Adolfné izr. 79 éves, Rákóczi u. 6. Rosenbergs Zsuzsanna izr. 4 hónapos, Arany János u. 59. Farkas Dánielné ref. 66 éves, Homok u. 34. Révész Róza nőiszabósegéd r. kat. 27 éves, Eötvös u. 34. Nikolics Istvánné htb. r. k. 75 éves, Szent Anna u. 43.

— Hűsmérgezés, kolbászmegezés, halmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor a gyorsan ható természetes Ferenc József keserűviz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát!

hi...
A Tiszántúli
litikai naplót
és kiadóhiva
út 49. sz. Tel.
Előfizetési ár
félre 14.4.
egy óra 2.
ennek a két
ára hétközna
20 fillér.

GYELETES
Mégváltó,
14—69. — J
tér 9. Telef.
Rákóczy, K
lós ucca sar
— Sztankay
Telefon: 25

GYELETES

De Kulcs
postaf...
Métő és igaz e
csei postagazd
Kulcsár Bertalan
meltóság — zint
kétünk — eddig
a postafőigazgató
adományozta.
Az új főigazgató
áll a debreceni p
melynek területé
már a nyugel hat
tő adott — a le
nyek között, kerü
ben és fejlesztéséb
gyon értékes tevé
Számtal hibetlenn
telén munkabírá
főigazgató vagy
munkájához látott
szoknak megfelel
vált, látkéző új él
posta főigazgató
értéssel, lelket, te
munkájának, igaz
bere.

Kulcsár főigazgató
Ezzel kitüntetés
társadalmi osztály
titkárok támogat
kiváló főigazgató
bert új méltóság

— Egyhetes le
Pallagon, Tabil
ban zajlott le a
konferenciája, am
kispásztor vezet
lepi és három ker
részt. Augusztus 1
Debrecenben a F
konferenciát, am
formátus leányok
konferenciára jelent
Mezey Béla lelkipá
lentkezési díj 20 fill

— Fodrász szak
fodrász és kozmet
f. hó 19-én, azaz
órai kezdettel az
tanácsstermben sz
tart. A tagok telj
tos megjelensét a
x Fajós lábakra
rendeljen báziloma
Piac u. 44.

— Versenyár
mény! Közöljük a
kal, hogy f. hó 13-
érdeklő versenyár
mény határideje
az Ipartestület h
megtekintendő.

— Meg
kivül ole
Veleno
poly — Ca
nagy siker
melyen 40
MEF-HOSZ

— Két
harangok
lentike: A
piaszter
Egyesült
hoz alká
vásároljan
Ném

kiállítás
nik, Rakt
ban lesz
— Két
harangok
lentike: A
piaszter
Egyesült
hoz alká
vásároljan
Ném

latozatlan
hoz, amely
ostorozzak
ra, hogy ne
egyzetetl
kulturával
latosági en
Németország
zenebarokat
jövöben az
egyedül

— Kés
cipőpót
nyál,
rdet
osok
óket
rdet
lítás
áján

— Kés
cipőpót
nyál,
rdet
osok
óket
rdet
lítás
áján

Hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 21-52.
Előfizetési ár: Egész évre 28,80, félévre 14,40, negyedévre 7,20, egy óra 2,40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:
•Mégváltó, Piac u. 18. Telefon: 14-69. — •Tiszta, Magoss Gy. tér 9. Telefon: 24-52. — •II. Rákóczy, Külsővásártér és Miklós uca sarok, Telefon: 23-43. — •Sztankay, Szent Anna u. 64. Telefon: 25-58.

Dr. Kulcsár Bertalan postafőigazgató

Méltó és igaz elismerés érte a debreceni postafőigazgatóság vezetőjét, dr. Kulcsár Bertalant, Kormányzó Úr Öfőméltósága — mint már arról megemlékeztünk — eddigi elismerésül részére a postafőigazgatói címet és jellegű adományozta.

Az új főigazgató mindössze egy éve áll a debreceni postafőigazgatóság élén, melynek területét a Kárpátaljjal ma már a lengyel határig terjedő s e rövid idő alatt — a legnehezebb körülmények között, kerülte újja szervezésében és fejlesztésében messze ága az nagyon értékes tevékenységét fejtett ki. Szinte hihetetlen az az akarat, töregettség munkabírási, amellyel Kulcsár főigazgató nagy felelősséggel járó munkájához látott. A változott viszonyoknak megfelelően frissen megszövezt, látkelő új életet vitt a debreceni posta közigazgatásába. Szociális megértéssel, lelket, tartalmat ad minden munkájának, igazán az új idők új embere.

Kulcsár főigazgató magas helyről érkezett kitüntetésének Debrecen város társadalmát osztatlan szívből örül, gratulációk tömegével árasztották el a kiváló főigazgatót és melegsztvő embert új méltóságában.

Dr M. F.

— Egyhetes leánykonferencia a Pallagon. Tühiban a múlt hónapban zajlott le a református leányok konferenciája, amelyen Mezey Béla lelképásztor vezetésével három nyilastelepi és három kerektelepi leány vett részt. Augusztus 13. és 20-ika között Debrecenben a Pallagon rendeznek konferenciát, amelyen a felvidéki református leányok is részt vesznek. A konferenciára jelentkezni július 24-ig Mezey Béla lelképásztornál lehet. Jelentkezési díj 20 fillér.

— Fodrász szakosztályi ülés! A fodrász és kozmetikus szakosztály f. hó 10-én, azaz hétfőn este 8 órai kezdettel az Ipartestület 1. sz. tanácstermében szakosztályi ülést tart. A tagok teljes számú és pontos megjelenését kéri az Elnökség.

x Fájós lábakra is divatepőt rendeljen bizalommal Hadnagyfal, Piac u. 44.

— Versenytergályalási hirdetés! Közöljük az építőiparosokkal, hogy f. hó 13-án és 26-án öket érdeklő versenytergályalási hirdetmény határideje jár le. A kiírás az Ipartestület hirdető tábláján megtekinthető.

A sajtókamara felhívása

Az Országos Magyar Sajtókamara a következőket hozza az érdekeltek tudomására:

1. Az Országos Sajtótanács Baranyai Lajosnak, az Országos Sajtótanács elnökének elnöklésével 1939. július 15-én déli 12 órakor tartja alakuló teljes gyűlést az Országos Magyar Sajtókamara helyiségében, Budapest, VI. Andrássy út 43. II. e.

2. A 9580-1938. M. E. sz. rendelet 2. paragrafusa értelmében a nem időszaki lapoknak félévenként igazolniuk kell, hogy a megelőző félévben legalább négyszer megjelentek. Az igazolási határidő január 10. és július 10. Az Országos Magyar Sajtókamara a most történt megalakulásra tekintettel ezúttal kivételesen július 15-ig elfogadja az illetékes ügyvezetés által kiállított igazolást.

3. A 4960-1938. M. E. sz. rendelet értelmében az időszaki lapok évenként kétszer kötelesek összefoglaló bejelentést készíteni állandó munkaviszonyban álló munkatársaikról, ezt a kimutatást január és július 15-ig kell az Országos Magyar Sajtókamarának be- terjeszteni. Mínt hogy az Országos Magyar Sajtókamara elnökének ismerti hirdeteméve értelmében — hasonló jelentést július 3-ig kellett nyújtani, az Országos Magyar Sajtókamara ezúttal kivételesen eltekint a jelentéseknek július 15-re előírt benyújtásától.

4. Az Országos Magyar Sajtókamara előadói megkezdtek működését. A felvételi bizottság által elintéztet kérvényekhez csatolt okmányok hétfőtől, július 10-től kezdve adja vissza a főtájkári hivatal. Az okmányokért személyesen kell jelentkezni. Postai megbízásokat nem vállalunk.

5. Az Országos Magyar Sajtókamara minden hétköznap 9-től 2-ig hivatalos órákat tart. — Ideiglenes telefonszám: 128-749.

tést készíteni állandó munkaviszonyban álló munkatársaikról, ezt a kimutatást január és július 15-ig kell az Országos Magyar Sajtókamarának be- terjeszteni. Mínt hogy az Országos Magyar Sajtókamara elnökének ismerti hirdeteméve értelmében — hasonló jelentést július 3-ig kellett nyújtani, az Országos Magyar Sajtókamara ezúttal kivételesen eltekint a jelentéseknek július 15-re előírt benyújtásától.

4. Az Országos Magyar Sajtókamara előadói megkezdtek működését. A felvételi bizottság által elintéztet kérvényekhez csatolt okmányok hétfőtől, július 10-től kezdve adja vissza a főtájkári hivatal. Az okmányokért személyesen kell jelentkezni. Postai megbízásokat nem vállalunk.

5. Az Országos Magyar Sajtókamara minden hétköznap 9-től 2-ig hivatalos órákat tart. — Ideiglenes telefonszám: 128-749.

Hentesárúk, csemegék, fűszerek, italárúk mindig frissen olcsó árban Volentiknél, Piac u. 33.

— Dr Békésy Jenő kir. közjegyző július hó 15-én közjegyzői irodáját Debrecenben, Szent Anna u. 7. sz. alatt megnyitja.

— A városi uszoda és csónakázó tó forgalma. A nagyerdei uszodát június hónapban 24.353 felöltött, 10.464 gyermek és a betegbiztosító intézetektől beutalt 1375 egyén látogatta, összesen tehát 36.192 egyén. A népfürdőt 40.994 egyén látogatta. A nagyerdei csónakázó tó látogatottsága 3391 egyén volt.

— BALATONALMÁDIBAN az ORTE üdülőházban elsőrendű penzió kapható elő- és utószobában 4-5 pengőig, főszezonban 4,80-6 pengőig.

— Megismétli a MEFHOSZ rendkívül olcsó olaszországi utazását. Velence — Firenze — Róma — Nápoly — Capri utiránnyal május hóban nagy sikerrel lebonyolított utazását — melyen 600 személy vett részt — a MEFHOSZ július 30-i indulással újabb megrendezi ugyanazon program és feltételek mellett. Részvételi díj pengő 98.—. Az utazás iránt érdeklődőknek ismertetőt díjmentesen készségekkül küld a MEFHOSZ utazási irodája. — Cím: MEFHOSZ TRAVEL Budapest IX., Ferenc körút 38. Telefon: 18-72-74.

x Hatóságilag engedélyezett végkiállítás. Gáll cipőüzlet megszűnik. Raktáron lévő cipők olcsó árban lesznek eladva. Kálvin tér 3.

— Kétféle piastert mentőharangokra. Buenos Airesből jelentik: A képviselőház 2.200.000 piastert szavazott meg, hogy az Egyesült Államokban bűvárhajóhoz alkalmas mentőharangokat vásároljanak.

— Németország az elfajzott táncok ellen. Németországban még mindig nem ült el a vita arról a kérdésről, hogy a swing, az új tánc, megengedhető-e vagy sem. A swing elengedhetetlenül a nyilvánosság felé, amit az is bizonyít, hogy a napokban német hivatalos körök közös nyilatkozatban fordultak a nyilvánosság felé, amelyben az elfajzott táncok ostromozzák. A nyilatkozat rámutat arra, hogy némely külföldi tánc nem egyeztethető össze a fajtadatos német kultúrával. Az új táncokat ezután csak hatósági engedéllyel lehet terjeszteni Németországban. Ugyanakkor a tánczenekezeket is figyelmeztették, hogy a jövőben tartózkodjanak a táncdalok idegennyelvű szövegének éneklésétől.

— Négyszázhuszonkét állampolgársági ügy júniusban. Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatóságához június hónapban 422 állampolgársági és illetőségi ügydarab érkezett. Községi kötelekbe 16 egyént vettek fel, állampolgársági esküt tett 2 visszahonosított egyén.

Katonai térképek, fotocikkek, papíráruk megbízható bevásárló helye: Springer foto, papírkereskedés Ferenc József út 38. szám. Telefon: 30-57.

— Tilos a német diákoknak az idegenlégióról szóló könyvek olvasása. A birodalmi nevelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben a német tanulólíjúságot eltiltja a francia idegenlégióról szóló könyvek olvasásától. A rendelet felhívja a pedagógusok figyelmét arra, hogy ezek a könyvek, még ha kedvezőtlen színből is tüntetik fel az idegenlégiót, a fejlődőben lévő ifjúság lelket megzavarhatják és az iskolai könyvtárakból az ilyen munkákat kiltitja.

BALATONFÖLDVÁR, Zamárdi, Siófok, Balatonújhely heti pensiódíj 22 pengő, főszezonban 28 pengő. Kitéző referenciák. Iroda: Budapest VI. Teréz körút 18 III. 1. — Prospektus.

— 25.000 diák a természetakarításnál. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelentése szerint a keleti határ közelében 25.000 diákot alkalmaztak a természetakarítási munkálatoknál. A diákok legnagyobb részét egyetemi hallgatók, de vannak közöttük idősebb középiskolások is.

— Felakasztotta magát betegség miatt. Göndör József 74 esztendő nagyéleti gazdálkodó az éjszaka felakasztotta magát padlásának feljára. Tettét csak hajnalban fedezték fel, amikor az öreg ember már halott volt. Göndör József gyógyíthatatlan betegség elől menekült a halálba. Az ügyesség engedélyt adott temetésére.

Hűség

A hűség, szeretet és a barátság oly szép, emberi tulajdonságok, hogy illik elismerni annak, akire vonatkozik.

A Szit szappangyár elismeri vevői hűségét és éppen ezért minden darab Szit szappan bal sarkába egy színes köböl készített Laci-pénzt tesz. A takarékos háziasszony összegyűjti ezeket a „Laci”-kat, mert 10 drb Laci-pénzért már 1 darab 1/2 kg-os, illetve 1 darab 1/4 kg-os Szit-szappant kap hűség jutalmaként fűszeresétől.

Ime, így lesz a hűség elismeréséből okos, takarékoság.

— Románia 15 millió métermázsza búzát tud exportálni. A földművelésügyi minisztérium becslése szerint Románia 15 millió métermázsza búzát tud majd exportálni. Ebből a mennyiségből 10 millió esik az új termésre és ötmillió a múlt évi termésből fennmaradt feleslegre.

— Temetőigazgatás júniusban. Június hónapban a bezárt felekezeti temetőkben levő holttestek kiásására és a Köztemetőben léendő újraeltemetésére a hatóság 33 engedélyt adott ki. Az elmúlt hó folyamán 189 temetés történt, amelyek közül ingyenes 61 volt. A Köztemető június havi bevétele 10.584 pengő 50 fillér volt.

GYÁSZROVAT

Baló Rezső csendőralezredes halála

Nagy halottja van a m. kir. csendőrségnek. Baló Rezső ny. m. kir. csendőrségi alezredes 84 éves korában szombaton, délelőtt meghalt. Az elhunyt csendőrségi aktív katonai szolgálatot teljesített és a tényleges katonai szolgálatból minősítették át a csendőrséghez. Több helyen kiténtetessel szolgált. A háborút mint csendőrségi szolgálat végig és kiténtetéseket is szerzett. Halálában kiterjedt rokonságán kívül gyászolja felesége és a magyar csendőrség. Temetése kedden délután 5 órakor lesz katonai dísszel az evangélikus egyház szertartása szerint a debreceni Köztemetőből.

Szurovi Józsefné Kriszta Erzsébet 54-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn fél 5 órakor lesz II-A. teremből róm. kat. szertartással. Lakás: Vasvári u. 20. Gyászolja: Bánatos férje, Szurovi József szabómester, testvére: Kriszta Ilona. Csurka temetkezési vállalat.

Baló Rezső nyug. m. kir. csendőrségi alezredes 84 éves korában elhunyt. Temetése kedden öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Lorántffy u. 46. Gebauer cég rendezti.

Özv. Farkas Dánielné Szabó Julianna 66 éves korában elhunyt. Temetése (vasárnap helyett) hétfőn délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Homok u. 34. Pusztai temetkezési intézet.

Mélyen megrendülve, fájdalomtól porig sújtva tudatuk, hogy drága jó édesanyánk az anyák mintaképe

Özv. Leitner Mórné
sz. Friedmann Mária

türelmemmel vis it hosszú betegeskedés után visszazárta nemekélt Terepőnének.

Temetése ma délután fél 11 órakor lesz az új. temető halottasházából.

Gyászolják gyermekeik:
Sári, Vilma, Tuzi, Boska

Veje: Csillag Miklós
Unokái: Kertész Sándor és Imre, Rosner Klári, Csillag Vera.

Aulás és béke lebegjen drága porai fölött.

— Az urológiai megbetegedések kezelésében reggel gyomororra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz gyakran fontos segédeszköz, mert a gyomorbélsaornát könnyen és mégis alaposan kitisztítja s az anyagcserét és az emésztést lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

— **A hordógurítás új világrekordere.** Ottavából jelentik: A hordógurítás új világrekordját Burnest Heard 22 éves ontariói ifjú állította fel, aki Kanada egyik tengerpartjától a másikig gyalogolt, miközben hatalmas üres hordót gördített maga előtt. Tavaly június 1-én indult rekordjavitó útjára Vancouverből és egy év alatt tette meg a 8926 kilométeres utat. A közeljövőben a newyorki világkiállításra gördíti hordóját.

— **Mi van egy tigriscápa gyomrában?** A délafrikai Durban mellett óriási tigriscápa fogtak. Midőn a szörnycetét feldarabolták, gyomrában fél juhót, egy egész köröndöt, továbbá hat doboz zöldborsó- és zöldbabkonzervet találtak. A tigriscápa köztudomás szerint alladó kísérője nagy tengeri hajóknak és mindent felal, ami a hajóról a tengerbe kerül.

— **Kilopták a pénzt a fiókból.** Laczko Lajos cipőfelszeréskészítő. — Széchenyi utca 3. szám alatti lakos szombaton felment a rendőrség központi ügyeletére, ahol elpanaszolta, — hogy ismeretlen tettes fiókjából kilopta 40 pengőt. A rendőrség a tolvaj kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Törökországban tilos a fényűző lakodalom.** Izmet Inönü, a török köztársaság elnöke igen szigorú rendelettel tiltotta el a fényűző lakodalmi szokásokat. A rendelet szerint tilos a külön eljegyzési lakoma, nászajándék, vagy homonyi adása; az esküvői menet legfeljebb öt kocsiállatból állhat; a lakodalmi ünnep nem tarthat tovább 24 óránál; menyegzői lakomát nem szabad vendéglőben vagy szállodában tartani.

— **Védekezik Chile az inparlamentáris ellen.** Valparaisból jelentik: A chilei szenátus elnöke felkérte a kormányt, hogy a legcélszerűbb intézkedésekkel védje meg a parlament szólásszabadságát, melyet újabb komoly veszély fenyeget. A karzat közönsége körében ugyanis lábrakapott az a szokás, hogy rohadtt burgonyával, paradicsommal, zajtózással dobálják meg azokat a szónokokat, akikkel nem értenek egyet.

— **Versenybírálat.** A m. kir. debreceni VI. honvéd hadtest Hadbiztossága 4510-H.—1939. szám alatt kb. 44.900 métermázsra, azaz Negyvennégyezerkilencszáz métermázsra hazai kocsaszén szállításhoz nyilvános versenybírálatot hirdet. A versenybírálatot 1939. évi július hó 25-én 9 órakor a m. kir. debreceni 6. sz. honvéd élelmezőraktárnál Debrecen, Hajnal utca 2. szám fogják megtartani. A szállításra vonatkozó **Hirdetmény** a fenti élelmező raktárnál és az összes hadtest hadbiztosságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

— **Huszonhét ezer kézbesítés egy hónap alatt.** Az elsőfokú közigazgatási hatóság keretében működő kézbesítő iroda ügyforgalma június hó folyamán a következő volt: Debrecen sz. kir. város összes hivatalos ügyei 15.200, m. kir. bírósági és ügyész ügyek 3516, ipari és kőbányászati ügyek 1800, helybeli, állami és egyéb ügyek 2100, vidéki állami és egyéb ügyek 1000, hirdetések 600, postahivatal által kiadott ajánlott és közönséges levél 250. Összesen 27.616 darab.

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégek!**

Mese a 180 esztendőős néger asszony?

Tudósok megfigyelése szerint a kultürember könnyen elérheti a 100 esztendőt

Nemrég figyelemreméltó hír jelent meg a világsajtóban és általános feltűnést keltett. Ez a hír arról szólt, hogy egy néger asszony száznyolcvan évesnek vallotta magát.

Hogy az ember meddig élhet, az általában érdekli az embert. Ezzel kapcsolatban a párisi élettani intézet igazgatója a tudományos megfigyelésekből és saját kísérleteiből és észleleteiből a következőket állapította meg:

A rövidebb, hosszabb életű bogarak és hozzájuk közelálló egyéb állatok után megtudtuk, hogy az óriáskigyó huszonhárom esztendőig él.

Megcáfolja azt a legendát, amely szerint a teknősök háromezredéig élnek.

Ezeknek a hidegvérű állatoknak élettartama átlag ötven esztendő. A halak közül a -harsa eléri a száz esztendőt is. Mindezeknél érdekesebb a madarak élettára.

A varjúfélék száz évig élnek. Az ícnike-picinke rigócska is megéri — ha el nem kapja ragadozó madár — a 18 esztendőt. A házi veréb még fogságban is megéri a 13 esztendőt. A tavaszi jósítók madara, a kakuk, a megfigyelések szerint 32 évig él. A tyukleves hőse: a házityuk 7 évnél tovább nem igen tartja magát.

Az élet szencziója a papagáj, általában 100 éven felül él, 170 év a maximális élettartama. Neumann szerint 300 esztendőig is él.

Az eddigi megfigyelések szerint a fejedelmek elegáns vadászati „eszköze” a sólyom, maximálisan 160 évig él. Az emlősök élettartamáról szóló megfigyelések a huszonötévig élő szürke kengoruvál kezdődnek. A mókuska tizenégy esztendőig él. A patkány huszonhét-harminc hónapig és az ember legközelebbi barátja, a kutya, tizentizenkét esztendőig, a nagybőr fajták tizenöt-tizenhat évig. Harms megfigyelése szerint a taesko tizenhét évig él. Legtovább azonban a macskatulajdonságú, kissé alattomos spicc él. Kedvező körülmények között megéri a huszonhat évet is.

A sivatag királya, az oroszlan harmincöt évig él. Az óceánok fejedelme, az óriás bálna, mindössze huszonöt esztendőig él. A dzsungelék leggyőzhetetlen császára, az elefánt — ha csak le nem lövi vadász — könnyedén megéri a kétszáz esztendőt. Ennek a felét, száz esztendőt a rinoceros.

Végül, ami a magát száznyolcvan esztendősen valló néger asszony esetéből való aktualitást illeti, szóval, hogy a száz és háromszáz év közötti élő alsóbbrendű állatok és madarak után, meddig élünk mi, emberek, hivatkozni kell Friedenthalra, aki magáévá teszi, azt a nézetet, hogy az öregedés az ókori embertől a kultüremberig egyre később áll be. Kiemeli, hogy nem szabad azt hinni, hogy a színes néptörzseknek a fejlődési idő általánosságban rövidebb, mint a fehér törzseknek. A nagytermetű négerék és az indiánok fejlődési ideje sem rövidebb a fehér embereknél.

A kultürember maximális élettartamát Püttner 1921-es adatai után százötven évet vehetjük fel.

Szabó István dr. összehasonlításai alapul a „kilencven évet” vette fel.

Az orvosi higiénia következtében ma már óit tartunk, hogy a normális életkor mind férfinel, mind nőnél legalább hetvenégy esztendő.

Hogy ez mit jelent, arra jellemző, hogy a középkorban, a nagy háborúk hősi idejében az átlagos életkor harminc-harminöt esztendő volt. Ezzel szemben jól tudjuk, hogy a történelem által feljegyzett személyek majdnem kivétel nélkül — még a mai értelemben véve is — patriarkális kort értek meg. Ha tehát a harminc-negyven esztendő átlagos életkor mellett nem voltak ritkák a hetven-nyolcvan esztendő emberek, akkor nem kell esodáikoznunk azon, hogy a normális — jelenleg hetvenégy évesnek vett életkor mellett nem ritkaságok a százévesnél öregebbek.

A tudomány haladása rendkívül módon meghosszabította az életkort és minden remény megvan arra, hogy ez a folyamat még nem ért véget.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda hírei:

Vasárnap délután 4 órakor olesó helyárrakkal Zágón Istvánnak — Szegény lányt nem lehet elvenni — c. vígjátéka van műsoron, míg este fél 9 órakor közkíváratra Vaszary János legjobb előhözata, a **Ketten egyedül** kerül színpadra, csak felmötteknek, **Köngyves Tóth Erzsébet** a főszerepben, mérsékelt felemelt helyárrakkal.

Hétfőn este fél 9 órakor az utóbbi évek legsikerültebb vígjátéka, a **Mel-tóságos asszony** kerül ismét színpadra (ketten egy jeggyel) előadásban.

MOZI

Veszélyes életkor

(Vígyszínház)

A szépasszony, akinek már felnőtt fia vannak, beleszeret egy nála jóval fiatalabb ifjúba és elbajja miatta otthonát. Vár-e még egy ilyen asszonyra boldogság? — erről szól a film, amelyet a legújabb művészi eszközökkel készítettek a franciák. Aki szereti a tartalmat, mely problémájú filmet, — annak ezt a képet feltétlenül meg kell néznie.

Debrecen közrendészete június hónapban

Debrecen város júliusi közigazgatási bizottsági ülésén Lám Dezső rendőrfőkapitányhelyettes ismertette az állami rendőrség debreceni kapitányságának június havi működését.

A debreceni kapitányságnál júniusban 436 bűnügyet iktattak, melyek közül 127 idegen hatóságok megkeresése volt, tehát helyi keletkezésű bűnügyek száma 309.

Nevezetes bűnesetek: pénzhamisítás büntette 6, szemérem elleni büntett 1, lopás büntett 32, vétség 93, rablás, zsarolás büntett 2, vétség 2, sikkasztás, zártörés, hitlen kezelés büntett 6, vétség 19, csalás büntett 3, vétség 17, okirathamisítás büntette 1.

Kihágási eset 433 volt, 17 gyűlést jelentettek be, melyeket mind engedélyeztek.

A jelentést tudomásul vették.

KÖZGAZDASÁG

25 FILLERREL OLCSSÓBBODOTT A KESZARUTENGERI

Tengeri: júliusra 16,75, zárlat 16,64 — 16,66; augusztusra 16,98 — 16,86, zárlat 16,91 — 16,86.

Búza: felsőfiszal 77 kg-os 19,40 — 19,60, 78 kg-os 19,60 — 19,80, 79 kg-os 19,80 — 20,00, 80 kg-os 19,90 — 20,10.

Rozs: pestvidéki 13,10 — 13,30, Takarmányárpa: közepminőségű, új 14,30 — 14,80.

Zab: közepminőségű 20,00 — 20,30, Tengeri: tiszántúli 16,85 — 17.

A FERENCVÁROS SERTÉSVÁSÁR

összfelhajtása 225 darab. Az irányzat változatlan.

Árak: I. uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 103,5, szedeltsertés I. 98 — 103, II. 92 — 95, III. 86 — 90 fill. kg-ként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYÁRAK:

Búza 18,20 — 18,40, rozs 12,00 — 12,50, árpa 14,00 — 14,20, zab 19, tengeti 15,50 — 15,80, lucerna 5,80 — 7,00 széna 5,00, lőhere 6,40, szalma 1,50

ÉLEK

A GYÜMÖLCSPIACOK FORGALMA

Két legfontosabb exportpiacunkról a következő jelentések érkeztek. A gyümölcs- és zöldségpiacra a barack-felhalazat javult, a kereslet lanyha volt, csupán a zöldbár iránt nyílvannak nagyobb érdeklődés. Változatlan áron német és belföldi számlára vásároltak. Kedden Németországba és Budapestre 1—1 vagon, szerdán a fővárosba 8 tehergépkocsi és 13 kocsit árut szállítottak. Nagykereskedelmi árak (zárójelben a felhozott mennyiség): ribizli (25 q) 8, málna (5 q) 33—40, nyári körte (80 q) 15—16, meggy (20 q) 10—30, kajszinbarack (150 q) 15—26, őszibarack (10 q) 30—50, új rózsaburgonya (25 q) 6—12, zöldbár (50 q) 5—8, salátának való uborka (50 q) 6—10, tök (20 q) 4—5, gerezdes paradicsom (10 q) 40 fillér kg-ként. — Kedden Németországba 14 vagon meggyet, 10 vagon barackot és 3 vagon zöldbárt, a cseh protektorátusba pedig 3 vagon barackot szállítottak. — Nagykereskedelmi árak (zárójelben a felhozott mennyiség): kajszinbarack (2200 q) Ia 15—20, IIa 10—12, IIIa 5—6, meggy (106 q) Ia 55—58, apró 12—14, körte (80 q) apró IIa 12—16, IIIa 8, alma (148 q) vajalma IIa 14—15, IIIa 8—10, tökoralma Ia 10—14, IIa 8, IIIa 6, zöldborsó 30—35, zöldbár 6—12, salátának való uborka 4—5, érett paradicsom 70 fillér kg-ként. Töltött való zöldséppaprika 4—5, hegyes-paprika 2—3, tök 6—12 fillér darabonként. Karalábé csomónként 5—8 fillér.

HIRDETMEY. Ezúton értesíti a városi adóhivatal mindazon földtulajdonosokat, akik a folyó évben elemi csapás folytán terményükben kárt szenvedtek és azt bejelentették, hogy az erről készített felvételi jegyzékek július 10-től 17-ig közszemlére lesznek kitéve a városi adóhivatalnál (Birtoknyilvántartás 40. sz. szoba), ahol is ezek a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ezen hirdetményt azon figyelemmel kell közzé a városi adóhivatal az érdekeltekkel, hogy a közszemlé ideje alatt módjában van meggyőződhetni arról, hogy a károsult földrészeik a jegyzékben fel vannak-e véve, mert azon a címen, hogy valamely földrészt a jegyzékből tévedés folytán kimaradt, a kár mérvének bizottságilag történő megállapítása után adóelengedés többé nem igényelhető. Debrecen sz. kir. város adóhivatala.

Augusztus elsején a tizenharmadik debreceni nyári Egyetem ünnepi tanfolyamát kezdte meg.

Debrecenben az idege propagandák lehathat köze az évről-évre meg Nyári Egyetem. A kultüriületen már ninesen hallottak volna a debreceni Egyetemről. Ezt bizonyítja rülmény, hogy évről-évről azoknak az idegeneknek ma, akik a debreceni Nyári Egyetemre járnak, hogy a Nyári Egyetem agilis az idén is nagy propagandát tett ki a tizenharmadik Egyetem sikere érdekében a nagy közföldiek egyötöt adjunk felkéréstük Egyetem felkéréstük, dr. Imre középiskolai tanár.

Addis Abebál a debreceni Nyári Egyetem

A tizenharmadik debreceni Egyetem augusztus elsején kezdte meg az új tanfolyamát. Utána a Nyári Egyetem augusztus 25-ig egy pesti tanfolyamot vesz. A fő tanfolyam mellett július 31-ig Debrecenben is tanfolyamot is rendeznek, amelyen azok a hallgatók részt, akik magyar nyelvet vizsgát akarnak tenni. Ugyanis az, hogy Magyar csak a debreceni Nyári Egyetemre lehet jelentkezni, amelyen azok a hallgatók részt, akik magyar nyelvet vizsgát akarnak tenni. Ugyanis az, hogy Magyar csak a debreceni Nyári Egyetemre lehet jelentkezni, amelyen azok a hallgatók részt, akik magyar nyelvet vizsgát akarnak tenni. Ugyanis az, hogy Magyar csak a debreceni Nyári Egyetemre lehet jelentkezni, amelyen azok a hallgatók részt, akik magyar nyelvet vizsgát akarnak tenni.

Rádió a Nyári Egyetem

A magyar és külföldi rádió nagy szolgálatot tesz a debreceni Nyári Egyetemnek. A rádió középhullámú nyelven többször adott tanfolyamot a debreceni Nyári Egyetemnek. A rövidhullámú rádió adó Fischer Andor a tengerentúliakat, a hosszuhullámú adó pedig dr. Hankiss János egyetemre tartott idegennyelvű előadást a debreceni Nyári Egyetem munkájáról. Nem szabad megfeledkezni azonban a külföldi rádió adásokról sem. Különösen a olasz, holland és dán rádiótek ki élénk tevékenységet a

Nyári Egyetem

keres július 16

ulorozott szoba

Bejelenteni személyesen, telefonon vagy levelező lapon.

Augusztus elsején nyitja meg kapuit a debreceni Nyári Egyetem

A tizenharmadik szünidei tanfolyamra a világ minden részéből jelentkeztek hallgatók

Debrecenben az idegenforgalmi propagandák leghathatósabb eszköze az évről-évre megrendezendő Nyári Egyetem. A kultur világ területén már nincsen hely, ahol ne hallottak volna a debreceni Nyári Egyetemen. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy évről-évre növekedik azoknak az idegeneknek a száma, akik a debreceni Nyári Egyetemet felkeresik, hogy ott ismerkedjenek és tudásukat pótolják. A Nyári Egyetem agilis vezetősége az idén is nagy propagandát fejtett ki a tizenharmadik Nyári Egyetem sikere érdekében. Hogy a nagy készülődésről egy kis ízelítőt adjunk felkerestük a Nyári Egyetem főtáborát, dr Lengyel Imre középiskolai tanárt, aki el-

Addis Abebából is jelentkezett hallgató a debreceni Nyári Egyetemre

A tizenharmadik debreceni Nyári Egyetem augusztus elsején veszi kezdetét és augusztus 18-ig tart. Utána a Nyári Egyetem hallgatói augusztus 25-ig egy budapesti tanfolyamon vesznek részt. A fő tanfolyam mellett július 10-július 31-ig Debrecenben egy mellék tanfolyamot is rendeznek, amelyen azok a hallgatók vesznek részt, akik magyar nyelvmesteri vizsgát akarnak tenni. A helyzet ugyanis az, hogy Magyarországon csak a debreceni Nyári Egyetem van feljogosítva a magyar nyelvmesteri oklevelek kiállítására és külföldön csak a Debrecenben kiállított nyelvmesteri oklevéllel lehet magyar nyelvet tanítani.

Eddig a külföldiek közül nagyobb számban a lengyelek, németek és olaszok tettek magyar nyelvmesteri vizsgát. Ezek közül a lengyel Vladiszláv Szalbínszki egyetemi lektor és Hoegstra Elli, az utrechti egyetem magántanára az utrechti egyetem magyar nyelvű magántanára tüntette ki magát. A holland hölgy nagy előadást tartott a holland rádióban

Rádió a Nyári Egyetem szolgálatában

A magyar és külföldi rádió igen nagy szolgálatot tesz a debreceni Nyári Egyetemnek. A budapesti rádió középhullámon magyar nyelven többször adott tájékoztatót a debreceni Nyári Egyetemenről. A rövidhullámú rádió adón Fáy Fischer Andor a tengerentúli államokat, a hosszuhullámú adón pedig dr Hankiss János egyetemi tanár tartott idegen nyelvű előadásokat a debreceni Nyári Egyetem munkájáról.

Nem szabad megfeledkeznünk azonban a külföldi rádió adó állomásokról sem. Különösen a német, olasz, holland és dán rádiók fejlettek ki élénk tevékenységet a tanfo-

mondta, hogy Amerikában nem kevesebb, mint 60.000 darab prospektust hoztak forgalomba. A magyar ügynek mindenütt akadnak apostolai. Amerikában a Nyári Egyetem propagálásáért Telkes László, az ottani magyar információs könyvtár igazgatója, illetve Borsy Kerekes György református lelképásztor az amerikai országos Református Egyesület vezetője vette kezébe, akik fáradságtalan munkát fejtenek ki, hogy a második magyar generáció tagjai eljuthassanak a debreceni Nyári Egyetemre. A magyar kormány is szívén viseli az amerikai magyar ifjúság sorsát, mert nagyobb ösztöndíjat ajánlott fel, hogy azzal előjöhessenek Debrecenbe.

és holland nyelven megírta a magyar nyelvtant, amelyet a magyar kultuskormány segítségével ki is adott. A Nyári Egyetem programjára most is több modern nyelvet vettek fel, amelyek között ott van a magyar is, mert a magyar nyelv iránt igen nagy az érdeklődés a külföldiek sorában.

Mint érdekességet itt említjük meg, hogy a debreceni Nyári Egyetem plakátjait a világ minden utazási irodájában elhelyezték. A volt hallgatók közül többen örömmel vették hazájuk utazási irodájában megjelent plakátokat, úgyhogy nyomban leültek és írták a debreceni Nyári Egyetem igazgatóságának, hogy ismét részt akarnak venni a tanfolyamon és több új honfitársat is hoznak magukkal. Az érdeklődés máris nagy méreteket ölt. Európa csaknem minden államából jönnek hallgatók, de ismét képviseltetik magukat a jávaiak, szumatraiak, sőt legújabbban Addis Abebából, Libiából és Egyiptomból is jelentkeztek.

lyan érdekében, ahol több előadás hangzott el. A magyar rádióban elhangzott előadásoknak és felhívásoknak igen nagy hatása volt, mert a külföldi hallgatók levélben keresték fel a magyar rádió igazgatóságát és meleg köszönetet mondtak azért, hogy olyan részletes tájékoztatást adtak a debreceni Nyári Egyetemenről.

A debreceni Nyári Egyetem hallgatói egy nagy nemzetközi családot alkotnak, amelynek tagjai testvérként nézik egymást a kulturán és tudományon keresztül. Az ilyen tanfolyamok megrendezése a magyar ügyeket szolgálják, mert külföldi fiatalok itten tudják megérteni, hogy Trianonban milyen nagy igazságtalanságot követtek el a magyarokkal. Az oláhok és esebek csak a tudatlansággal tudják elhárítani, hogy a magyarok még mindig barbárok. Akik egyszer Magyarországra, vagy Debrecenbe előjönnek azok csak kellemesen esalódnak a magyarokkal és kiábrándulnak a Benesek és Titulescu által hangoztatott hazugságokból.

A nagyobb csoportok szervezése Lengyelországban, Németországban, Olaszországban, Franciaor-

szágban, Hollandiában indult meg, de hallgatók jelentkeztek Amerikából, Angliából, Dániából, Svájcban, Észtországból, Finnországból, Lettországból, de ezenkívül Európa csaknem valamennyi kultur ál-

lamából. A bulgárok és törökök az idén is nagyszámban képviseltetik magukat.

A magyarok Felvidék és a visszatért Kárpátalja tanára, tanítói és köztisztviselői részére a debreceni egyetemen az idén átképző tanfolyamot nyitnak, hogy a eszektől visszatért magyar köztisztviselők és tanárok a magyar szellemnek megfelelő átképzésben részesüljenek. A debreceni Nyári Egyetem vezetői nem babonásak és bíznak abban, hogy a tizenharmadik Nyári Egyetem is a legnagyobb siker jegyében zajlik le.

Sz. Kovács Imre.

Királyi különvonatok

Az első királyi szalonkocsit Adelaide angol exkirálynő készítette — Miklós cár vonata

Egy hetilap érdekes visszaemlékezést közöl a királyi különvonatok történelméről. Alkalmat a visszaemlékezésre részben az angol királyi pár kanadai útja, a belga király hollandiai és a holland királynő belgiumi látogatása adott.

A gőzmozdony feltalálása előtt az uralkodók súlyos hintókban utaztak, amelyek bizony kellemetlen alkalmatlanságok voltak. A nap felhevítette a kocsik bőrüléseit, ha pedig esett az eső, a cseppek dühösen csapkodtak a kocsis kis ablakait és sokszor elakadtak a sárban. A mozdony feltalálása véget vetett a díszes és súlyosan gördülő hintókban való utazásoknak, amelyek luxustól erősen lerontotta a kényelmetlenség és a hintók kétségbeesítő lassúsága.

Az első királyi külön szalonkocsit Adelaide angol exkirálynő készítette 1840-ben. Ezt a szalonkocsit, valahányszor a királynő utazni akart, az akkor még lassú és rázó vonathoz csatolták.

Viktória angol királynő két évvel később új szalonkocsit rendelt a maga számára. A királynő először bizonyos elfogódottsággal lépett a szalonkocsiba, kezében görcsösen virágcsokrot tartva.

Az első utazást 1842 júniusában tette meg Slough és London között. Az angol szokást csakhamar átvették a franciák. III. Napoleon, bár nagyon bántotta, hogy ezen a téren más uralkodót kell utánoznia és nem lehet úttörő.

egész különvonatot készített maga számára, saját költségén. 1857-ben, amikor a chalonsi táborba indult, nyolc kocsiból álló különvonaton tette meg az utat.

A kocsik zöldre és aranyra voltak festve,

valamennyien a császári címer. — A szalonkocsit és az étkezőkocsit, amelyeket rokokó stílusban rendeztek be, úgynevezett terraszvagon követte, ahol sétálni, dohányozni és a vidéken gyönyörködni lehetett.

Miklós orosz cár hat különvonattal rendelkezett. Kettő közülük a megtévesztésig hasonlított egymásra. Ez az ikervonat arra szolgált, hogy

kijátssza a nihilisták éberségét.

akik állandóan lesték az alkalmat, hogy a cári vonat ellen merényletet kövessenek el. 1896-ban a cári család Franciaországba jött, hogy meglátogassa a köztársasági elnököt. A cár magával hozatta különvonatát, amely

202 méter hosszú, 450 tonna súlyos volt.

Egyedül a szalon- és az étkező-

kocsi hossza húsz méter volt. Két hétig kellett várni, míg a különvonatot szállító hajó belutott a chebourg kikötőbe, ahol partra tettek. Ekkor derült ki, hogy az orosz különvonat nyomtávolsága nagyobb, mint a francia vonatoké, vagyis az orosz vonat kerekei közötti szélesség olyan nagy volt, hogy az nem futhatott a francia síneken. Hogy a különvonatot mégis használhassák, Varsóból hozattak megfelelő alszerkezetet, amelyre aztán ráillesztették a hatalmas különvonatot. Két mozdony vontatta ezt a monstre vasutat. — A cár és a cárnő a világ minden kincséért sem fogadták el Faure köztársasági elnök meghívását, hogy utazzék az ő különvonatán.

Cherbourgól Párisig, amerre a különvonat elhaladt, katonaság őrizte feltűzőt szuronnal a pályatestet. A cár az elindulás előtt a különvonatot

Csodatevő Szent Miklós oltalmába ajánlotta,

akiknek hatalmas képe a szalonkocsi falát díszítette. A vonattal utaztak a nagyhercegnők és a nagyhercegek, a cárnő udvarhölgyei, a mérnökök, akik a mozdonyra vigyáztak, számtalan lakáj és huszonhárom udvari alkalmazott. Kétszáz lámpa szolgáltatta a világosságot és az egyes kocsikat telefonhálózat kötötte össze.

A háború után a helyzet megváltozott. A királyi különvonatok külsőben egyszerűbbé váltak, de annál kényelmesebbek és gyorsabbak. V. György király azonban kitarított a tradíció mellett és 1925-ig használta ezt a különvonatot, amelyet Viktória királynő hagyott rá.

Az olasz királyi vonat sohasem futott át francia területre és csak egyetlen egyszer közelítette meg a francia határt. Modenánál, amikor a Görögországba visszatérő György királyt fogadta.

Viktória különvonata volt az első, mely fürdőszobával rendelkezett, de vízmelegítő készülék nélkül. Amikor V. György angol király utolsó látogatását tette Olaszországban, Modenánál a királyi különvonat egy óráig vesztelt és

komoly forgalmi akadályt okozott.

mert az angol királyi családnak a fürdésre meleg vízre volt szüksége. Vízét kellett forralni és edényekben a vonat fürdőszobájába vinni, mert a királyi pár nem akarta a mozdonyok forró és egyébként tiszta vizét a fürdéshez használni.

A háború utáni királyi különvonatok berendezése a legmodernebb, úgyhogy összehasonlítva az első királyi különvonattal, a különbség óriásinak tűnik.

Nyári Egyetem

keres július 16-tól

előzetes szobát.

Bejelenteni személyesen, telefonon vagy levelező lapon.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Mit kössünk nyáron?

En nem hiszem, hogy nagyanyáink korában az asszonyok olyan szorgalmasak lettek volna, mint napjainkban. Ezelőtt az volt a baj, hogy semmit se kézimunkáztunk, ma pedig, mint mindent, ezt is túlságba visszük és éjt napallá téve görnyedünk kötésünk fölé. — Most viszont ez a baj. A férjek dühöngenek és azt mondják: »ha nem hagyod abba végre, összevágom azt a kötést«. A kávéházi pincérek pedig egyenesen gyilkolni tudnának, ha a hölgyeknél a jellegzetes »kötőzacsokot« megpillantják, mert ez azt jelenti, hogy a fogyni akaró hölgy reggel 10-től este 8-ig egy fekete mellett köt és köt és köt. — Naiv emberek azt hiszik, hogy ez csak télen van. Milyen boldogok, akik hinni tudnak...

A nyár is meghozza a maga kötési lehetőségeit és most az a kérdés, mit kötünk. Elsősorban természetesen fűrdőtrikót. Az ember előveszi tavalyi trikóját és az után készíti az újat. Vannak erre a célra külön fonalak, amelyeket kettős tűvel kell kötni, hogy jó szoros legyen és csak akkor jó a kötés, ha a tüket napjában tízszer kell kiegyenesíteni. Egy másik figura: mikor a régi egyszínű fűrdőtrikókat »beimprimézzük«, vagyis magyarul, különböző virágokat himezzük rá.

Legszebb és legegyszerűbb a margaréta. Ráhimezzük a fehér szirmokat, a közepét pedig sárgával töltjük ki. Pár fillér, ime, az új fűrdőtrikó!

A fűrdőtrikók imprimé, akkor vegyünk vászon fűrdőcipőt és erre ugyanilyen mintákat himezzünk, sőt tovább megyünk, kössünk erős spargafonalból (lehet horgolni is) fűrdőtáskát, amit ugyancsak mintáknak megfelelően himezzünk tele, de nagyon szép, ha csak egy elűtő színű nagy monogrammal látjuk el.

Nyáron is el kell a hűvösebb időre számítva a kötött kabát és ezért a legdivatosabb a vastag fehér fonalból készült úgynevezett tiroli kabátka. Roppant egyszerű és könnyű a készítése, mert vastag fonalból és vastag tűvel készül és sima, de legszebb valami kíngró mintás minta. Nyak körül, vagy kétoldalt mellnél lefelé színes, egészen tarka mintákat himezzünk bele, lehet pettyes aprólékos virágok, vagy egybefolyó girland is.

Nos és természetesen leutóljára hagytam, bár letelejére kellett volna tenni, hogy sürgősen fogjunk neki a téli kosztümnek, vagy ruhának, vagy pulovernek, hiszen annyi a kötni valónk, hogy csak a jó lsten tudja mikor készülünk el vele.

Ér-e az asszony annyit, mint a férfi?

A nők mindinkább arra a meggyőződésre jutnak, hogy szellemi téren ugyanazt tudják teljesíteni, mint a férfiak. Sőt sok férfinak is ez a nézete.

Nemrégiben halt meg Washingtonban Mrs. Gardner, egy ismert amerikai írónő, aki magas hivatalnokai állást is betöltött. Végreleleletében úgy intézkedett, hogy agyvelejét a Corner-egyetemen vizsgálják meg és állapítsák meg, vajon

van-e különbség egy nagyon tehetséges nő és nagyon tehetséges férfi agyvelejének a súlya között.

Az írónő agyveleje 1150 grammot nyomott, pontosan annyit, mint egy tudós agyveleje, melyet röviddel azelőtt mértek meg az egyetemen. Ezzel a megállapítással azonban nem jutottak előbbre. A szellemi képesség és tehetség nem függ az agyvelő súlyától és az agyvelőt körülvevő koponya nagyságától.

Sok mérés útján megállapították, hogy jelentős emberek koponyája nem volt nagyobb az átlagosnál.

A férfiagevelő átlagban 1375 grammot, a női agyvelő 1245 grammot nyom. Egyes esetekben a nő agyveleje azonban természetesen felülmúlhatja a férfié.

Ha a kiváló emberek agyvelejének súlyát összehasonlítjuk, akkor nagy eltérést találunk közöttük és rájövünk, hogy

az agyvelő súlya kevésbé függ össze az illető kiváló egyéniségek szellemi erejével.

Legnagyobb agyveleje Turgenyev orosz írónak volt, 2000 grammal is súlyosabb. Thackeray angol regényíró agyveleje szintén nagyon súlyos volt, de az amerikai Walt Whitman költőé keveset nyomott. Cuvier anatómus agyveleje 1862 gram, Byroné 1807 gram volt, Schiller és Kant agyveleje is felülmulta az átlagot, de Bunsen, Menzel és a legújabb időben Anatole France agyveleje könnyebb volt.

Nem is az agyvelő súlya, hanem az agytekevnyenek száma és finomsága és az agyvelő belső szerkezete fontos. Három kétezer grammal súlyosabb agyvelő közül az egyik gyengeelméjű ember agyveleje volt. — Ezen az úton tehát nem lehet a fentebb felvetett problémát megoldani. Ez a felfogás nagyon is mechanikus volna. Hiszen nagyon keveset tudunk a szellemi munka belső folyamatáról. A történelemből azonban mindenesetre sokkal több férfi, mint női lángelméről van tudomásunk. Az amerikai Columbia-egyetem egyik volt pszichológusa

összeállította a világtörténelem ezer szellemi óriásának a nevét. Ezek között csak harminc nő volt.

Ezen nők közül tizenegy uralkodónő volt, nyolcat rendkívül boldogtalan sorsuk, feltűnő szépségük és más külső körülmények emeltek ki az ismeretlenség homályából, tíz pedig irói alkotásaival lett világhírű. Sappho és Jeanne D'Arc egészíti ki a sorozatot. Még az iródalom az a terület, ahol a nő arány-

lag — legalább is számbelileg — megközelítette a férfit.

A dolgok tisztázását nagyban előmozdítják a férfiak és a nők szellemi képességei körül végzett lélektani kutatások. Terman egyetemi tanár Californiában sok fiatal férfit és nőt ugyanazon próbákkal vizsgált meg és a különbség szellemi képességeik között csak két százalék volt a férfiak javára. Más californiai vizsgálatoknál a két nem szellemi képessége között nem volt különbség. Thornydyke tanár a Columbia-egyetemen tíz ikerpárt vizsgált meg. Minden ikerpárban egy férfi és egy nő volt.

Az eredmény az volt, hogy a két nem intelligenciája teljesen egyforma.

Thomson dr., a csikagói egyetem tanára huszonöt nőt vizsgált meg, akik ugyanolyan nevelésben részesültek és ugyanabba a társadalmi osztályba tartoztak. Ő sem talált számbavehető különbséget. Ugyanezt a tényt állapították meg az európai tudósok is. A két nem az iskolában is körülbelül egyenlően tanult. Természetesen vannak alapvető eltérések a szellemi tevékenység minőségében. A lányok olyan dolgokban tüntek ki, melyek kevésbé kívánják meg az önálló gondolkodást, tehát helyesírásban, grammatikában, idegen nyelvek elsajátításában. A szavak és szabályok betanulása, ami a fiúknak nehezébb fejtörést okoz, a leányoknak magától értetődően könnyen megy. Ahol a leány tanulmányaiban járt utat talál, ott átlagban felülmúlja a fiúkat. Ezzel szemben a fiúk inkább kérdőre a dolgok miértjét és inkább a fizikában, matematikában és történelemben tűnik ki.

Korán, meglátszik, hogy ő a teremtő-gondolkodó, aki új utakat és új megoldásokat tud. Így lesz az asszony később utánozó, a férfi újító. Az a belátás, hogy valamit nem lehet megvalósítani, a férfi szellemét még sokáig nem hagyja nyugodni. Új utakat próbál és így lesz feltaláló, felfedező belőle. Külső nehézség és akadály nem tudja feltartóztatni, mint a nőt.

Egyébként átalakulnak a viszonyok és néhány évtized, vagy talán csak néhány év kérdése, míg a nők számára az összes állások elérhetőek lesznek. Lecky amerikai pszichológus a férfi és nő szellemi képességei közt a különbséget más szempontból nézi. A képesség a két nemnél nem ugyanaz, de a férfi jobban tudja a meglévő felhasználni és energikus akarattal. Ezt a tudós a szervezet belső kiválasztásával hozza kapcsolatba, amely a férfinak több szabad energiát állít a szolgálatába. Ezek szellemi képességét jóról, vagy rosszra irányítják és ez volna az oka annak is, hogy

több lángelme és több örült van a férfiak között, mint a nők között.

A nők egy vonallal lejjebb vannak, de a végleteket is elkerülik mind a két irányban. Szellemileg a nők jobban hasonlítanak egymáshoz, mint a férfiak. A nő főfeladata — az, hogy gyermekei legyjenek — könnyebben valószínű meg ha a nő nem távozik el nagyon az átlagértéktől. Mellékesen megjegyezve, a nő feladata elvégre az is, hogy

a férfi-lángelméket világra hozza.

Így Lecky arra a következtetésre jut, hogy a nők azért maradnak el a szellemi teljesítések dolgában, mert belső akarataik hiányzik hozzá. Ők lényekben feleslegesek és anyák akarának lenni, nem pedig lángelmék.

De éppen a mai időben mutatunk fel rá, hogy ez a beállítottság megváltozik. Ma még csak nagy fáradsággal vivja ki a nő magának azokat a külső körülményeket, melyeken szellemi képességéről látható próbát és bizonyítékot adhat.

A születéseknek csaknem minden kultúrorszáiban tapasztalható hanyatlása mögött egy nagy és megoldhatatlan rejtély van

és ezt a legkevésbé sem lehet anyagi szempontokkal megmagyarázni. A nőnek ez az elfordulása beláthatatlan következményekkel fog járni. El lehet képzelni, hogy a nő szabadabb működése a szellemi képességeit is fel fogja fokozni, de természetesen már kérdés, hogy boldogabbak lesznek-e a nők majd úgy, mintha alávetik magukat a természettől kapott feladatuknak.

DIVATPOSTA

Bakfis. A beküldött imprimé minta nagyon szép, eszméletlenül glókni szoknyával mellig spicces kivágással, a spietől jövő hátul kötődő övvel, apró kis ujjakkal, nagy fehér virággal a kivágásban. Fekete hosszú kabátját nagyszerűen viselheti hozzá. Üdvözlöm.

Dr. H. L.-né. Nagyon szép volna egy barna chantung ruha beige színű chantung rövid kabattal. — Nyers színű kalapot barna szalaggal és barna cipőt viseljen hozzá. Üdvözlöm.

Margit. Fehér piké ruhájára ajánlom a következő fazont: A szoknya legyen körülberakásos a blúz elöl sötétek gombokkal végig gombolt kis zseb sötéteké monogrammal, fehér sötéteké öv és sötéteké szegőzött bubigallér. Üdvözlöm.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, VI. Teréz körút 25. küldjék.

*

HETI ET LAP

Hétfő, Ebéd: Zöldszalveles, marhafelsől burgonyával, salátával, eseresznye. — Vacsora: Aludtfej, Kedd, Ebéd: Részletstázeles, töltött karalábé, piskótaszület eperrel. — Vacsora: Paprikás burgonya salátával.

Szerda, Ebéd: Kőménymagveles, zöldborsófőzelék disznósülttel gyümölcs. — Vacsora: Délről maradt főzelék tojással.

Csütörtök, Ebéd: Daraleves, podlipka palacsinta. — Vacsora: Juh-túrós galuska, gyümölcs.

Péntek, Ebéd: Spargaleves, aranygaluska borsodóval. — Vacsora: Gomba tejszósz, makarónival, gyümölcs.

Szombat, Ebéd: Gulyásleves, eseresznye lepény. — Vacsora: Vesevelő rizzsel, sajt, gyümölcs.

Vasárnap, Ebéd: Raguleves, rántott csirke újbungonyával, salátával, kávékrém piskótával. — Vacsora: Disznósült hidegen, sajt, vaj, retek, gyümölcs.

RECEPTEK

Nyári kovászos uborka. Másfél kiló közepnagságú frissen szedett uborkát tisztán megmossuk, a két végét levágjuk háromszor, négyszer hosszába bevágjuk, beleszúrjuk egy uborkásüvegbe, teszünk rá zöld kaporot, fehér kenyér belét (ne túl sokat) langyos sós vízzel teleöntjük, megizeljük a sós vizet, hogy a sötét jól ki lehessen érezni belőle, egy üvegtányérrkat teszünk a tetejére és napra tesszük. Ha jó erősen sűt a nap, akkor négy nap alatt teljesen jónak kell lenni, akkor levesszük a kaporot és a kenyéret a tetejéről, jégsezkrénybe tesszük (természetesen lefedve).

Paál Jób ripor
amelynek histó

Sz három

Rab. 1939 nyarán... Ma délelőtt Sz...
A kolostor, a martin...
Szent Eufeniáról elneve...
nagy sűtő, negyszög...
ival a kanyargó öblre...
íves kapujával, reszes...
tornyával temploma...
tűnik elénk, amikor m...
re a függőkeletől P...
kás, jobbra kormányo...
ról elnevezett fehérre...
vitorlását. Valamikor...
ragták ki természetb...
amelyeket félezer eszt...
napsütéses tavaszán...
deg napjain laposra...
herzsinoos barátok...
cesszók, páneclos vit...
tyánkot taulló mezitl...
kek, ezüstkapos enel...
szorongató paraszt ass...
pókok és apárturok, sz...
berék, akik egymásra...
nak, amikor beérjék...
vendégkönyvbe és mez...
zik maguknak azt, a...
magyaraz nekik, hogy:

Virágok

Páter Joannes beteg...
indult a faluba, ame...
talan öt kilométeres...
úgy szóták széjjel...
dombok lejtőjén, mint...
a vasnap reggelre st...
tojással gyurt edes tés...
a fráter felgyűrt ujji...
daja előtt fehér kö...
konyhában szorgos...
és a páter gyardiana...
kelleit. Megneztük a...
az ezerezendős bi...
donnát,

a Vivarini testvérek g...
nuszansz polipifonját...
tek a gotives oldal...
virágot tejtünk a kert...
széjjeliszort korhad...
páterek és fráterek k...
koptatják le az eső é...
mok.

Halk lépésekkel az u...
kököckám, vastag ke...
üveggel hirtelen előt...
páter gyardian.

Ujságpaprosba eson...
lős üveg van hóna...
nyútt aktatáska a m...
ben, abban a kezé...
amelyikkel az üvege...
melléhez, tarka víra...
bál.

Piros pipacsot, margar...
ga gölyahirt. Utközben...
mialatt üdvözöl, első sz...

— Nézzek meg ezt a...
ragot, oda ültette iste...
közé, nem ragyogóbb...
gája, mint az ara...
Régi, tarka eszerépk...
virágot, aztan bevezet...
könyvtárába.

Egy köny

Háromezernyolcszáz...
könyvtárban és...
közöttük harmincöt...
lum.

Valamennyi a könyv...
gyerek éveiből. Van itt...
zi lexikon,

mindössze harminc...
sőbbben nyomtatták...
Guttenberg Mainzban...
rakta glédába az Irá

keskeny t...
oha nem írj

Feren

Petrus de C...
a két kezüket...
Ket páter...
Odorik a...
nes, a páter...
plebanosa az...
számláló és a...
pedező Kam...
Ludevít, a fráter...
szerény ebédet.

az Ur Jezusna...
lon a nap els...
ga

öttszázéves s

Szelos íróaszt...
tok, üveg alatt...
lou...
márványdarab...
hant régi gör...

ja a szobor...
fonnak a falól...
nus páter kor...
könyvtárolnak...
errával, tonura...
dok óta az ablak...
jövendőbe tek...
Mondja a páter...
— Legalább...
ez a szobor, G...
mert reveren...
szak

Világi művés...
volna kézjegy...
Mindén száva...
dülésből annak...
gőzo pápi szer...
aradnak szét, a...
mok vastag fa...
tűnk és mely...
gott franciskau...
gás nélküli sze...
a v

Piros pipacsot, margar...
ga gölyahirt. Utközben...
mialatt üdvözöl, első sz...

— Nézzek meg ezt a...
ragot, oda ültette iste...
közé, nem ragyogóbb...
gája, mint az ara...
Régi, tarka eszerépk...
virágot, aztan bevezet...
könyvtárába.

Háromezernyolcszáz...
könyvtárban és...
közöttük harmincöt...
lum.

Valamennyi a könyv...
gyerek éveiből. Van itt...
zi lexikon,

mindössze harminc...
sőbbben nyomtatták...
Guttenberg Mainzban...
rakta glédába az Irá

Bernardínus...
el az Urban...
collájban. Az in...
zóvda elnek:

a páter növe...
készítette a k...
sz

Paál Jób riportjai egy keskeny tengerpartról, amelynek históriáját soha nem írja meg senki

Szent Ferenc három gyermekénél

Ráb, 1939 nyarán
...Ma délelőtt Szent Ferenc gyermekeinél jártam...

A kolostor, a martirhalált halt Szent Eufeniáról elnevezve, száznagyságú édes szőlőt termő dombok lejtőjén, négyszögletes ablakival a kanyargó öblre nézve, gótíves kapujával, reneszansz Kicsiny tornyával temploma csak akkor tűnik élénk, amikor már lépésnyire a függökertektől Petar, a bárkás, jobbra kormányozza Vénuszról elnevezett fehérre festett öblös vitorlását. Valamikor magasra faragták ki termésköböl a lépcsőket, amelyeket félezer esztendő sok-sok napsütéses tavaszán, boraverte hideg napjain laposra tapostak fehérzsinóros barátok, kigyózó processziók, páncélos vitézek, Miatyánkot tanuló meztelábos gyermekek, ezüstkapos énekes könyvet szorongató paraszt asszonyok, püspökök és apátrurok, szerelmes emberek, akik egymásra mosolyognak, amikor beírják nevüket a vendégekönyvbe és meg sem jegyzik maguknak azt, amit a páter magyarul nekik, hogy:

Virágok és az ötszázéves szobor

Páter Joannes beteglátogatására indult a faluba, amelynek házaiban talán öt kilométeres körzetben úgy szórták széjjel magukat a dombok lejtőjén, mint a mazsola a vasárnap reggelre sült kalács tojással gyurt édes tésztájában.

A fráter felgyűrt ujjú reverendája előtt fehér köténnel a könyvháiban szorgoskodott és a páter gvardiánra is várunk kellett. Megnéztük a templomban az ezerszázéves bizánci Madonnát,

a Vivarini testvérek gyönyörű reneszansz poliptonját, esavargatunk a gótíves oldalfolyosókra és virágot téptünk a kertben, ahol a széjjel szórt korhadó fakereszteken a páterek és fráterek keresztnevét koptatták le az eső és a deceniunok.

Halk lépésekkel az udvar széles kőköcskain, vastag keretű szemüveggel hirtelen előttünk terem a páter gvardián.

Ujsgáppirosba csomagolt öblös üveg van hóna alatt, elnyújt aktatáska a másik kezében, abban a kezében pedig, amelyikkel az üveget szorítja melléhez, tarka virágokat lóbál.

Piros pipaest, margarétát és sárga gólyahírt. Utközben szedte. És mialatt üdvözöl, első szavai ezek:

— Nézzék meg ezt a sárga virágot, oda ültette Isten a búza közé, nem ragyogóbb-e a sárgája, mint az aranyé?

Régi, tarka eserépkorsóba teszi a virágot, aztán bevezet a klostrom könyvtárába.

Egy könyvtár, amely milliókat ér

Háromezer nyolcszáz kötet van a könyvtárban és közöttük harmincöt inkunabulum.

Valamennyi a könyvnyomtatás gyerek éveiből. Van itt egy egyházi lexikon,

mindössze harminc évvel később nyomatattak, miután Guttenberg Mainzban először rakta glédába az írás betűit,

Petrus de Car, rabi patricius az Ur 1444-ik esztendejében építette Szent Ferenc gyermekei számára ezt a klostromot...

Sötétbarna esuhájukban, övükre esomózott fehér zsinórral ötszáz év óta szolgálják itt a franciskánus barátok az Urat. Közülük ma mindössze csak három kulesolják imára hajnalban a két kezüket.

Két páter és egy fráter. Odorik, a páter gvardián. Joannes, a páter parochus, aki egyben plébános a ezerháromszáz lelket számláló és a hegyoldalakon terpeszkedő Kamkora községnek és Ludevit, a fráter, aki megfőzi a szerény ebédet, felsikálja a klostromcellákat, szétördeli a rózsét, amivel begyújt a tűzhelyen és gondját viseli páter Odoriknak és páter Ivánnak.

Szent Ferenc három ájtatos, mosolygó, az étellel megelégedett gyermeke él itt a clausura szűk celláiban és köszöni meg az Ur Jezusnak minden hajnalon a nap első és utolsó sugárát...

Széles íróasztalán régi kéziratok, üveg alatt kagylók, jobb oldalán

márványdarabok, tengerbe zuhant régi görögvár mozaikjai, egy-két vastag kódex és a Szűz Anya ovális üveg alá szorított képe mellett karesz vázában megint csak virág. Magas szárú zabolász körül piros pipaestek és kék búzavirág...

Az ablakon át kékül az Eufémia-öblös, bárkák vitorlását dagaasztja a szellő, a napsugarak glóriát fonnak a fából faragott franciskánus páter köré, amelyik az egyik könyvtárpoleznak támasztva letört orrával, tonzurás fejével évszázadok óta az ablakon át a multból a jövőbe tekint...

Mondja a páter gvardián: — Legalább ötszáz esztendő ez a szobor. Onnan tudom ezt, mert reverendáján a fehér zsinórnak csak egy szára látszik. Mi 1480 óta két zsinórt hordunk a köpenyünkön.

Ezt a szobrot tehát feltétlenül 1480 előtt faragták. Ki volt a mester? Istenem, ki tudja ezt ma... Biztosan egy, a Szent Ferenc gyerekei közül...

Világi művész rajta hagyta volna kézjegyet a szobron...

Minden szavából, minden mozdulásából annak a végtelen lenyűgöző papi szerénységnek sugarai áradnak szét, amit csak a klostrom vastag falai között érezhetünk és mely ennek a fából faragott franciskánus barátoknak esillogás nélküli szeméből is — századok óta! — a világi emberek felé árad...

E remek könyv iniciais kézzel festették és kézzel készítették az oldaldiszkek is. Páratlanul szépek azok a kódexek, amelyeket Páter Bernardinus — 1510-ben költözött el az Urban — festett a klostrom cellájában. Az iniciais színei töltődve élnek:

a páter növények nedveiből készítette a kódexek írásának színeit,

Mintha a réti virágok, a sárga mimóza, a mandulafa virágának lila szirmai, a kéknefelets, a bordó orgona, a világos székfű tették volna át életüket a vastag pergamentre.

A kezdetűk fantáziája annyira dús és gazdag, amennyire csak a klostrom cella magányában születethetik meg a mestere lelkében,

Itt a „B” betű kertjében Dávid király pengeti mandolinját és a felhők között maga az Atya hallgatja a feléje szálló zsolnárok sorait, amott az „A” betű tengerpartján Jezekiel próféta imádkozik az Istenanya előtt és a Szűz, karjaiban az Urral, Jeruzsálem tornyai között

Az ebéd...

Pár percre bekísérem Páter gvardiánt a klauzurába.

...Széles folyosók mögött keskeny cellák. De:

ablakukból a világ legszebb panorámája nyílik Ráb szigetére,

és minden ablakból új panoráma. A cellákban: fészület a falon, vaságyak, mosdó, négyszögletes asztal és szék...

Semmi más... Az egyik folyosón gyönyörű szép óra. Várom, hogy megszólaljon...

A refektóriumában három személy számára van megterítve.

Cserép tányérok mellett pakfon kanál. Az asztal gyalulat-

8000 látogató évente

És egyre érkeznek a látogatók. Püzdövendégek Rábról szívesen rándulnak ki ide. Az ő számukra: kellemes élmény, a bárka-kirándulás végéig az Eufémia kolostor. Nevüket beírják a vastag vendégekönyvbe és a kaeskarings aláírások között ismerősöket, barátokat keresnek. Néha gyorsan tovább lapoznak az oldalak között, felfedezik régebbi aláírásukat, de nevük mellett nem annak a hölgynek kezvonása szerepel, aki most simult melléje a bárka keskeny padján...

Kinai betűk, perzsa aláírások, angolok és svédok nevei sorakoznak a feleirt lapokon amerikai, német és francia vendégek aláírása mellett,

tavaly 5339 vendég látogatott el ide, de a páter gvardián szerint a klostorba legalább nyolcezeren jöttek el, mert hiszen sokan bele se írták nevüket a könyvbe. Kis papírmásé tábla van a vendégekönyv mellett az asztalon, egy-két dinárt hagy itt mindenki a klostrom számára. Amikor elmentünk, csak egy bankjegyet láttam a tálcán: barátom Géza, — róla még külön is írok — aki ezen a szép kiránduláson kalauzolt, tette le a maga obulusát, amikor a páter gvardián nem nézett oda...

...Nem akarta, hogy köszönetet kapjon érte...

A folyosón, amelyik a bibliotékába elvezet, keresztszlopokon faragott szarkafág pihen. A legenda azt meséli, hogy Stjepa Tvartko bosnyák király feleségének készült.

Kigyózó téglá színű márványból faragták a keresztelő medencét, ott állanak a templom bejárata mellett. Az oltárképek alatt pisllakoló méces és sok-sok tarka virág.

Ezüst szava a régen öntött haragnak muzsikálva szól és a páter gvardián, amikor kikísér bennünket, megszorítja két kezével mind a két kezünket. Isten áldását kéri útjainkra, majd meghúzza a klauzur esengőjének zsinórját, hogy a gyalulatlan asztal eseréptányérához menjem. De előbb lehajol:

felvesz a földről egy cigarettát.

zött lebeg a felhőkön...

Köröskörül a vitrinekben csupa érték, mindannyi művészi raritás. Gótikus aranykereszt mellett porcellánra festett szentkép, amelynek vonalaiban a késői gót szalad át a reneszanszba. Kis kazzetta oldalán fára metszve a Megváltó keresztrefeszítése. Római amfóra mellett olomból öntött gyertyatartók. A súlyuk több mint félmázsa.

A legérdekesebb kincs:

regi glagolit kézirat, ezt egy ötszáz éves kódex bekötési táblája alatt találták meg és titkát most igyekeznek megfejteni.

lan és terítetlen falpajzi műremeknek is heilló márvány oszlopokon nyugszanak. Méteres falai vannak az ebédőnek és a fehérre meszelt fal közepén a Megváltó fekete keresztje köszönti benne a vándort...

Talán huszonnégy cella is sorakozik a folyosók egymás mellé, de most csak háromban laknak. Egy nagyobb szobában három kisebb ágy áll egymás mellett:

azok a gyerekek fekszenek benne, akik most meztelb vízet mernek a pazar szépségű kútból, hordókat gurítanak a pincébe és akikből fráterek lesznek idővel...

véget, amit valamelyik vendég hajított el, mielőtt a templomba lépett volna...

Hangtalanul záródik be reverendája mögött a tölgyfaajtó: ezen túl Szent Ferenc három gyermeke számára a földi élet tobzódásából nincsen semmi de sokkal több az öröm, mint amennyivel bennünket megajándékozott az Élet.

Debrecen júniusi idegenforgalma

Debrecen város idegenforgalmi hivatala június hónapban 6 címre, összesen 157 darab prospektust küldött. A június havi forgalom fontosabb csoportjai, illetve személyei a következők voltak: a müncheni botanikai tanítész 16 hallgatója, német földrajzi hallgatók 23 tagú csoportja, 12 német diák, az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal által a vidéki idegenforgalmi vezetők számára rendezett tanulmányút 22 résztvevője, Frick német birodalmi belügyminiszter és társasága, a hivatásos külföldi lapudósítók 23 tagú kiránduló csoportja, a Ludovika Akadémia 28, majd 32 tagú tanulmányi csoportja, a miskolci leánygimnázium 40 tagú csoportja, az mgvári állami polgári iskola 40 tagú csoportja, finn diákok 28 tagú csoportja, a Kiszvárdai katolikus kongregáció 32 tagú csoportja, az Országos Erdészeti Egyesület négy napos közgyűlése, 180 vidéki résztvevővel, Vilie Skultans, a lett lávirati iroda megbízottja, 80 mindszenti levante, 36 svéd utas, 7 lengyel újságíró, 11 német utas és a Magyar Királyi Kertészeti Tanintézet 30 növendéke, A VI. Magyar Pílotapíknik az európai kontinens felett uralkodó viharos időjárás miatt csak két külföldi és 14 magyar résztvevővel érkezett Debrecenbe.

Június hónapban bejelentettek 571 külföldi idegent és 1412 belföldi vendéget. A vámsorompokon összesen 71 külföldi és 2426 belföldi idegen gépjárműkeülethez tartozó gépjármű haladt át.

Tiszántúli Ipar és Kereskedelem

Legújabb terv a városi kövezetvám eitörülésére

Az áruforgalom pótlékolása —
Egyedül Budapest vámszedési joga maradna meg

Már régóta — több mint három esztendeje — felvetődött az a terv, hogy megszüntetik a városok vámszedési jogát és helyette más módon kárpótolják a közületék pénzbevételeinek kérdését. Ismételtelen készült tervek, amelyek azonban nem valósultak meg. Eddig kb. öt tervezet készült, de egyik vagy másik érdekelttség ellenállásán meghusult, hogy bármelyiket is életbeléptessék. A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium állandóan foglalkozik e kérdéssel, mert eltökélt szándéka, hogy véglegesen rendezze az ügyet és megszünteti az országhatárokon belüli forgalmat gátló intézményt.

Arról értesülünk, hogy most újabb tervezet készült, amely valószínűleg az eddigiekénél sikeresebben oldja meg a kérdést. A régebbi tervezetek az ország egész területére egyöntetűen meg akarták szüntetni a vámszedési jogosultságot. Különösen Budapest főváros részéről mutatkozott nagy ellentállás, mert a vámszedési jogosultság nagy bevételt jelent. A most elkészült tervezet új alapon indul, amennyiben Budapest vámszedési jogát meghagyná, ellenben az összes vidéki városét megszüntetné.

Budapestnek is csak a jelenleg érvényben lévő vámtarifája maradna életben, tehát nem azok a felemelt tételek, amelyekre vonatkozóan nemrégiben hozott határozatot a közgyűlés. A vámemelést a kormány semmiesetre sem hagyja jóvá, ellenben a régi tarifa érvényesítésére meghagyja a jogot.

A vidéki városoknál eltörölnek a kövezetvámot. Helyébe a vidéki városok eddigi bevétel arányában megváltást kapnának. A megváltást közös alaphoz feleznék, melybe az összegek úgy gyűlnének össze, hogy az áruforgalmat, illetve a fuvardíjtételeket a MÁV-nál pótlékolják. A pótlékolás mérvére vonatkozóan is közölhetjük az adatokat. Ezek szerint:

Darabáránál és az 1—4 koeciosztályba sorolt áruk szállításánál a pótdíj métermázsánként 10 fillér lenne.

Az 5—8 koeciosztályba sorolt áru pótlékolása métermázsánként 8 filléres lenne és hasonló pótlékok viselnének a 9—11 koeciosztályba sorolt áruk.

A 12—14 koeciosztályba sorolt áruk métermázsánként 5 filléres pótdíjat viselnének.

A 15—16 koeciosztályba sorolt áruknál a pótdíj métermázsánként 3 fillért tenne, a 17-es koeciosztály áruinak pótdíja pedig métermázsánként 1 fillér lenne.

Rendkívül fontos a tervezetnek az a rendelkezése, amely szerint a szén és koks métermázsánként 3 fillér pótdíjat viselne.

Az ezekből az összegekből alakuló alap terhére egyenlítőnek ki a városoknak a kövezetvámbevitel eleséséből származó hiányait. A tervezet értelmében ezeket a pótdíjakat az árak leadásánál kellene fizetni, kivéve a kivitelre kerülő árukat, amelyeknél már feladásakor le kellene róni az árak után az egyes koeciosztályokra megállapított pótdíjat.

A gyáripár szempontjából rendkívül fontos az a rendelkezés, amelynek értelmében az iparvá-

gányok forgalma után is fizetni kell a megállapított pótdíjakat. Ez annyit jelent, hogy olyan árak is viselnék a terheket, amelyek eddig kövezetvámmentesek voltak. Tulajdonképpen annyit jelent ez az intézkedés, hogy a gyáripárba hárulna át a terhe, amit eddig más gazdasági rétegek viseltek.

A számítások szerint a gyáripárnak többterhe a tervezett rendelkezés értelmében kb. évi 1,5 millió pengő lenne olyan esetek-

ben, amikor eddig egyáltalában nem volt vámköteles. A gyáripár által viselt összes terhe pedig a 4 milliót is elérné. Már említettük, hogy különösen fontos ebből a szempontból a szénre és koksra megállapított pótdíj, ami annyit jelent, hogy itt drágítás lépne életbe, mert ekkora díjat a mai árszínvonal elviselni aligha tud.

A tervezet ügyében most folynak a MÁV és a kereskedelem-ügyi minisztérium között a belső tárgyalások. Rövidesen napvilágra kerül a tervezet végső formája és akkor természetesen megteszik majd az érdeklőpólások is a maguk észrevételeit.

Fokozatosan lért hódít a vidéki ipar

A kézműipar helyi jelentőségénél fogva oszlik meg a lakosság arányában az ország területén. De a gyáripári termelés is, igazodva a nyersanyag beszerzéshez, az üzemi költségek, olcsóbb munkaerő kedvezőbb kihasználásához és a fogyasztási piacokhoz, a főváros és a közvetlen hozzátartozó környék, valamint a vidék között úgy oszlik meg, hogy az 1937. évi 3902 gyári üzem közül 2086 (53,5 százalék) működik vidéken, amelyek az 1937. október 1-ével megállapított 293.431 főnyi összes munkáslétszámából

Év	Kifizetett munkabérek összege:	Ebből a vidékre esik: összeg	százalék:
1927	768.128.000	336.868.000	47,7
1934	465.756.000	155.806.000	33,4
1936	544.799.000	186.443.000	34,2
1937	653.685.000	235.957.000	36,3
1938	706.035.000	263.035.000	37,0

Az 1931. évi gazdasági világválság következtében erősen csökkent a termelés az ipari munkabéreknek is erős apasztást követelt, amely vidéken sokkal nagyobb arányú volt, mint a fővárosban és a környékén, miután a vidéki ipar ellenálló képessége kisebbnek bizonyult. Ennek a következtetés lett az, hogy 1934-ben a vidéki munkabérek, amelyek 1927-ben még az összes munkabérek 47,7 százalékát tették ki, 33,4 százalékra estek vissza.

Magyar-román kereskedelmi tárgyalások előtt

Három hónappal meghosszabbított a magyar-román kereskedelmi szerződés érvénye, hogy a rövidesen meginduló tárgyalások idejére ne akadjanak meg a szállítások. A magyar-román kereskedelmi szerződéses tárgyalások az eddigiek szerint július 15-én kezdődnek, valószínűleg látászik azonban, hogy további halasztást szenvednek és csak a hó végefelé indulnak meg.

A magyar-román áruforgalom jövőjét nemcsak magyar, hanem román gazdasági körökben is igen kedvezőtlenül ítélik meg. Eddig is igen szűk volt az áruforgalom volumene, a jövőben azonban úgy látszik, még jobban megcsappan. Román körök hírei szerint ugyanis azoknak a vas- és gépészterményeknek, amelyek eddig Magyarországra szállított, jórészt jövőben az új német-román kereskedelmi szerződés értelmében Németország fogja szállítani. Ezáltal a magyar kivétel tekintélyes része csappanna meg s helyébe igen nehéz lenne más kiviteli cikket találni.

Ugyanakkor román részről hangoztatják, hogy a Magyarországra irányuló román szállításoknak is csökkenniük kell, mert hiszen Magyarország keve-

114.203 munkást (38,9 százalék) foglalkoztattak.

A vidéki ipari tevékenység szociális szemszögből a kifizetett munkabérekkel mérhető fel. A gyári- és kézműipar az egész ország területén 1927-ben 768.128.000 pengő munkabért fizetett alkalmazottainak, amelyből a vidéki munkabérek összege 336.868.000 pengő, az összes munkabérek után 47,7 százalékot tett ki. Az új konjunkturalbum kezdete óta ez az arányszám így változott:

Év	Kifizetett munkabérek összege:	Ebből a vidékre esik: összeg	százalék:
1927	768.128.000	336.868.000	47,7
1934	465.756.000	155.806.000	33,4
1936	544.799.000	186.443.000	34,2
1937	653.685.000	235.957.000	36,3
1938	706.035.000	263.035.000	37,0

Azóta a kifizetett munkabérek állandóan emelkednek és a fővárosi és vidéki munkabérek aránya is jelentős mértékben nő a vidéki ipari vállalatok javára s a múlt évben már 37 százaléki emelkedett. Ez a javulás annál figyelemreméltóbb, mivel tudvalevően a hatóság által ma már minimális munkabérek a fővárosban és a közvetlen környékén jelentősen magasabbak, mint a vidéken.

sebb olajat vesz át a jövőben és kevesebb lesz a fabehozatala is.

Ezzel kapcsolatban most igen érdekes főrekvések mutatkoznak egyes román körökben. Magyarország ugyanis előreláthatóan nem vesz át a jövőben vagy legalább is csak kis mértékben Romániától tüzfűt. A románok most azt hangoztatják, hogy puha fűrészfűrűt viszont ők fogják kevesebbet szállítani, mert másutt kedvezőbb el tudják helyezni.

Magyar szakkörökben valószínűnek tartják, hogy ez a román érvelés tárgyalási taktikai célokat szolgál és ezzel azt akarják elérni, hogy Magyarország változatlanul vásároljon tüzfűt is.

Megszűnt iparok

Soós István mészáros, Kovács József hentes, özv. Skóth Sándorné puska-műves, özv. Kovács Sándorné fűszer- és vegyeskereskedés, Kiss Julianna fehérneműkészítés, özv. Kovácsik Istvánné fehérneműkészítés, Veres János cipész, Kovács Imre hentes, Kecskés Margit női szabó, özv. Grósz Salomonné sütő.

A nyári idényvégi kiárusítás Debrecenben

Közöljük tagjainkkal, hogy a kereskedelmi és iparkamara az idényvégi leltári árusítást 1939. évben másodszer 1939. augusztus 5—12 között hirdeti meg. Az idényvégi leltári kiárusítás csak és kizárólag a következő szakmákra vonatkozik: rőtös, rövidáru, férfi- és nőidivat, posztó és készruha szakmákra. Ezen időpont alatt jogosultak az említett szakmák kereskedői és iparosai, idényüket, dívatját mult, raktáron maradt ki-selejtezett áruikat alkalmi árusítás hirdetésével árusítani anélkül, hogy erre engedélyt kellene kérniük. A szezonvégi kiárusítást az érdekeltek csak az alkalmi árusítás céljaira megállapított idő első napjától az utolsó napjáig hirdethetik. Az utolsó nap elteltevel a szezonvégi kiárusításra vonatkozó összes hirdetéseket el kell távolítani, illetőleg azok közzétételét meg kell szüntetni.

Szakkamukásóra közepes, segédmunkásóra kedvező volt a munkapiac

A hatósági munkaközvetítő hivatal június hónapban 592 munkahelyet és 649 munkakeresőt tartott nyilván. Közvetítve lett 541. Száz munkahelyre 109 munkakereső jutott. A munkahelyek közül 155 férfi, 437 nő és tanuló részére jelentetett be.

A munkapiac szakkamukásokra közepes, segédmunkásokra kedvező volt. Foglalkozási ágak szerint kedvezően alakult a munkapiac a vas- és fémiparban és a ruházati iparban, továbbá a segédmunkások terén. Elhelyeztek 106 férfit és 435 nőt. Az elhelyezettek közül 511 helyben, 30 a kerületben kapott munkát.

A háztartási alkalmazottak iránt a kereslet élénk volt. Elhelyeztek 435 háztartási alkalmazottat.

A június havi munkabérek a következőképpen alakultak: kerékgyártó hefbérek ellátással 7—8 pengő, kovács hefbérek ellátással 6—8 pengő, horbély hefbérek 6—7 pengő, napszámos napibére 2—2,50 pengő. Háztartási alkalmazottak havibére 6—25 pengő.

Ipari közigazgatás

Június hó folyamán Debrecen város ipariügyi osztálya 23 darab iparjog-sítványt adott ki, amely szakmák szerint a következőképpen oszlott meg: cukrász 1, hentes és mészáros 1, cipész 1, bérkocsi 1, öszeres 1, élőállat kereskedés 1, benzín és motorkó 1, szatós 6, szén-szalma kereskedés 1, cukorka és bazáraru kereskedés 1, tüzfűt és szén 1, baromfi 1, papír és frószter 1, rőtös és rövidáru 1, leves és csótészta készítés 1, ecetgyártás 1, baromfi hialó 1, fehérneműkészítő 1.

Zárórán tuli dolgozásra engedélyt nyert 7 cég.

Uccán járva-keve való árusításra 1, péksüteményárusításra 1, a nagyerdei mutatványos terén helyfoglalási engedély 3 esetben adatott ki.

Az üzleti ellenőrzések során 24, a tejjellenőrzések során 21 mintát vettek.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknek!

1939 július 9.

A Független

Termékek marad

Füilérékért b állatállomá

Nincsen borzalt mint amikor fal időben a férfiak, vannak a földke munkában és

egyszerre csak rangokat. Hozzánk a szaggatást és pereket a csúdnának az mülettől, más a hatalm

Hiába hagyják ott hanna hazá oltar beérnek, már nem ház ér, hanem a ká ben terjed a tűz, n volna.

Egyik ház a más tüz mart

Néha kis gyermek lan játszadozása id esztelenséget, másko okozza a tüzet és

ebben az esztendő sen fordultak elő amelyet villám és óriási vagyoni láng marta

és ezek között sajnos számtalan olyan ért tüzesen folytán, am nem volt.

Sokszor azt hiszi ha eszeréppel fedte már nincsen szűksé és

csak a tűzkárnál még menthetetlen épülete, mert az eszerép patogzik é nak hozzáférni a

A villámcsapás nem hogy milyen tetővel épület. Hiszen egym le a folyó évben villá tán eszerépek épülete amellyekben a mar bennpusztult.

A eszerépetől csak a a gazda olesőbb a biztosítá

mert hiszen az ilyen biztosítási díja alig n be kerül. Igazán nem nak nevezni azt a esek melyért a gazda nem teit, hanem összes gazd zeit és állatállomány terményeit a tűzkár el hatja.

Erre való a biztosító által bevezetett a tosítás.

Ezt kell a gazdatár igénybe venni, nem pe tagbiztosítást. Hiszen

majdnem azért az amellyel csak az aszt pár hónapra biztos atalány keretében b ja épületeit, összes t és állatállományát, gazdasági eszközeit ellen.

Magyarországon sok millióra rug az a lyet a gazdatársada ved

A Független Ujság GAZDA-oldala

Termény betakarítás után ne maradjon egyetlen gazda sem biztosítás nélkül

Filérékért biztosíthatja összes épületeit, terményeit, állatállományát és gazdasági eszközeit átalány biztosítás keretében

Nincsen borzalmasabb esemény, mint amikor falu helyen aratási időben a férfiak, asszonyok kint vannak a földeken a legnagyobb munkában és

egyszerre csak félreverik a hangokat. Hozza a szél ilyenkor a szagot a segélykiáltást és percek alatt, mielőtt felocsúdnának az emberek a rémülettel, már száll az ég felé a hatalmas füst.

Hiába hagyják ott az aratást, rohannak hazáig oltani a tüzet, mire beérnek, már nemcsak a kigyulladt ház ég, hanem a kánikulai hőségben terjed a tűz, mintha csak lába volna.

Egyik ház a másik után lesz a tűz martaléka.

Néha kis gyermekek vigyázatlan játszadozása idézi elő a szerencsétlenséget, máskor villámcsapás okozza a tüzet és

ebben az esztendőben tömegesen fordultak elő tűzkáresetek, amelyet villámcsapás okozott és óriási vagyonok váltak a láng martalékává

és ezek között sajnos még mindig számtalan olyan érték pusztult el tüzeset folytán, amely biztosítva nem volt.

Sokszor azt hiszi a gazda, hogy ha eséréppel fedte az épületeit, már nincsen szüksége biztosításra és

csak a tűzkárnál látja, hogy még menthetlenebb így az épülete, mert az átforrósodott esérép patogzik és nem tudnak hozzáférni az oltással.

A villámcsapás nem igen nézi, hogy milyen tetővel van fedve az épület. Hiszen egymás után égtek le a folyó évben villámcsapás folytán eserepes épületek, istállók, amelyekben a marhaállomány is bennpusztult.

A esérépítő csak arra jó, hogy a gazda olcsóbb díj mellett biztosíthat,

mert hiszen az ilyen épületeknek a biztosítási díja alig néhány fillérbe kerül. Igazán nem lehet áldozatnak nevezni azt a csekély összeget, melyért a gazda némesek épületeit, hanem összes gazdasági eszközeit és állatállományát, valamint terményeit a tűzkár ellen biztosíthatja.

Erre való a biztosító intézetek által bevezetett átalánybiztosítás.

Ezt kell a gazdatársadalomnak igénybe venni, nem pedig az asztagbiztosítást. Hiszen

majdnem azért az összegért amellyel csak az asztagját egy pár hónapra biztosítja, már átalány keretében biztosíthatja épületeit, összes terményeit és állatállományát, valamint gazdasági eszközeit is tűzkár ellen.

Magyarországon

sok millióra rug az a kár, amelyet a gazdatársadalom szenved

az által, hogy nem veszi kellőleg igénybe a biztosításnak ezt a kiváló formáját, amelyet az átalánybiztosítás nyújt. Ez pedig nemcsak egyeseknek a kára, hanem nemzetgazdasági szempontból is óriási veszteség.

Ezért van az, hogy egyes országokban kötelezik a gazdákat az ilyen biztosításra.

De hányszor találkozunk könyörödményt gyűjtőkkel, akik a tűzkár folytán tönkrement falvak felségélyezésére gyűjtenek, holott egy kis gondossággal a tönkremenéstől mentheti meg magát a gazda, aki előrelátólag minden néven nevezendő épületeit, terményeit, ingóságait és állatállományát átalánybiztosítás keretében biztosítja. Meg kell tanulni a magyar

gazdának, hogy ne a maga kárán tanuljon, hanem tanuljon azoknak a sokaknak a kárán, akiket sokszor a tönk szélére juttatott egy-egy tűzkár eset. Az átalánybiztosításnál a termények már akkor biztosítva vannak, amikor a kaszát belevágták a termésbe, míg az úgynevezett asztagbiztosításnál csak akkor kezdődik a biztosítás, amikor azt összerakták és megszűnik a biztosítás, amely pillanatban a cséplés megtörtént, holott még a magtárban is elérí a tűzkatasztrófa a terményeket, különösen nálunk, ahol nagyon sok helyen még padlásra rakják a készleteket.

Akiknek nincs tűzbiztosítása, azok sürgősen keressék a biztosítási képviselőket az összekötést, lehetőleg általános biztosításra kérjenek ajánlatot és megfognak győződni arról, hogy azt a csekély összeget, amelybe az átalánybiztosítás részükre kerül, megéri már csak azért is, mert a jól kötött átalánybiztosítás esetén nyugodtan hajthatják a fejüket.

Utban van már a külföldi rézgálic

A hosszú ideig tartó esőzések folytán hirtelen fellépő és az egész országban megnyilvánuló peronospora-járvány a kormányt arra késztette, hogy a hazai rézgálicgyárak által kitermelt rézgálicmennyiségen felül, amely mennyiség normális körülmények között az ország rézgálic-szükségletének fedezésére elegendő volt, a szőlősgazdák részéről megnyilvánuló rézgálic-igénylések fedezésére külföldi származású rézgálic behozataláról gondoskodjék.

Belgiumból 20 vagon rézgálic már utban van Magyarországra felé, szerdán pedig Jugoszláviából már 25 vagon rézgálic jött át a határon, amely mennyiségek a legrovidebb időn belül szétosztásra kerülnek.

Júniusban 21-6 vagon vajjat szállítottunk külföldre

Az elmúlt két hónap megnövekedett tejtermelése lehetővé tette, hogy a múlt hónapban összesen 21,6 vagon vajjat exportáltunk, amelyből 19,8 vagont Németország, 1,8 vagont pedig az olasz quarnerói zóna vett át. A szakkörök véleménye szerint a júliusi vaj-export terén ismét visszaesés várható. Ez a csökkenés azonban nemcsak idényszerű csökkenésnek tulajdonítható. Ezen a téren olyan jelenségek mutatkoznak, amelyek arra engednek következtetni, hogy vajkivételünk sokkal kisebb lesz, mint amint ebben az időben szokott lenni. A vajkivétel várható csökkenése elsősorban arra vezethető vissza, hogy a tejtermelés, illetve a tejbeszállítás az utóbbi napok folyamán zuhanásszerűen esett, nemcsak azért, mert a megindult aratási munkálatok miatt a termelőhelyeken fokozottabb a fogyasztás, hanem azért is, mert a termelés is kedvezőtlenül alakul. Az elmúlt hónap esős időjárása, különösen a gyakori felhőszerkezetek miatt a legelőkon levő jószág nem jutott kellő táplálékhoz, a takarmány minősége is romlott, ami szintén károsan befolyásolta a tejtermelést, ezenkívül a rossz legelők és a kedvezőtlen takarmányozási viszonyok miatt a tehének megbetegedtek és ezért nem adtak annyi tejet, mint más alkalommal.

A helyzet megváltozására legfeljebb a hónap második felében van kilátás és erre az időpontra talán a termelés is annyira megélnékül, hogy kivételre alkalmas vajjat is lehet készíteni. Aggodalmat kelt a termelők körében az a hír, hogy egyes vidékeken újból fellépett a száj- és körömfájás. Egyik-másik helyen a járvány továbbterjedésének megakadályozása céljából beteg állatokat le is vágják. Az állategészségügyi hatóságok a járvány újabb fellépésének hírére a legszigorúbb rendszabályokat léptették életbe, a fertőzött közökeket újból zárlat alá helyezték. A zárlat természetesen most a legnagyobb munkaidőben a gazdáknak rengeteg kényelmetlenséget, de jelentékeny kárt is okoz.

Az egyéb tejtermékek közül a sajt-kivétel a múlt hónap keretén 1,5-öt mozog. Nagy reményt fűznek a piacon a visszaesett Kárpátalján újra fözmebe helyezett sajtgyárak termeléséhez. Itt említenek meg, hogy a juhgomolya-termelés még mindig elég nagy. Az elsőrendű juhgomolya Németországban minden akadály nélkül piacra talál. A juhtúrógasztás egyébként a gyümölcsidény megindulásával vontatottabbá válik, de az elsőrendű juhgomolya továbbra is tartja budapesti piaciáron kilogrammonként 1,15 pengő árát. A gyengébb minőségű juhgomolya csak belföldi fogyasztásra használható és így annak ára is alacsonyabb.

Iva csak belföldi fogyasztásra használható és így annak ára is alacsonyabb.

A magyar baromfiküldemények szállítása Svédországra

A budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara stockholmi levelezője közlése szerint a Svédországra irányított magyar baromfiküldemények csak jelentős késedelemmel érkeznek meg rendeltetési helyükre. A kamara ez ügyben előterjesztéssel fordult a MAV igazgatóságához, kérve, hogy a tranzitáló vasutaknál a szállítmányok gyors továbbítása érdekében járjon el. A kamara az előterjesztéshez továbbította a stettini vasútigazgatóságnak azt a javaslatát, amely szerint az exportőrök a vágott baromfival megrakott kocsikat Geschlachteles Geflügel felirattal lássák el, hogy az átkelő állomásokon ezen a módon tegyék figyelemre a rakományok tartalmára. Az állományok igazgatósága most értesítette a kamarát, hogy a közelműltben életbe léptetett új menetrendben a Magyarországból Svédországra rendelt vágott baromfi küldemények fuvarozása már nagyobb késedelmek nélkül lesz eszközölhető. A Németországban bekövetkezett forgalmi helyzet lényeges javulása erre enged következtetni. Végül a MAV igazgatósága bejegyzését adta, hogy az exportőrök Geschlachteles Geflügel címmel láthatassák el az útnak induló kocsikat.

A gabonapiacról

Bizonytalanság jellemzi továbbra is a nemzetközi gabonapiacot. A terméskilátások a tengerentúli nagy gabonatermelő államokban kedvezőek és Kanadában is javultak a kilátások, mert a sűskaveszélyt sikerült elhárítani. Argentína állandóan búzakinálata lehetlenné teszi, hogy a fontosabb terménypiacon jobb árak alakuljanak ki, de nincs is sok kilátás a jobb árak kialakulására, mert még mindenhol vannak jelentékeny eladásra váró készletek, viszont nem bizonyos, hogy a mostani külpolitikai feszültség arra ösztönözne egyes államokat, hogy gabonakészleteiket sürgősen pótolják, illetve emeljék. Ha a világpiacon árakak visszük szemügyre, azok híven visszautkröztetik a nagyobb terméssel járó bizonytalanságot. De figyelemreméltó, hogy a közeli határidőre szóló búzáknál inkább lanyhulás tapasztalható, ezzel szemben a későbbi, főképpen pedig a téli határidőre szóló búza ára ezidő szerint elég szilárd, amihez a fontosabb külföldi piacokon sok kombinációt fűznek. A budapesti terménybörzset is élénken foglalkoztatja a búzafelesleg értékesítésének kérdése. A szakkörök szerint a nyilvános gabonaraklárokban tároló és a gazdák birtokában levő búzamennyiséggel együtt több mint 2 millió méterhárszóra tehető a felesleg. Igaz, hogy ennek egy része Olaszországba kerül kivételre, egy részét még felhasználják a malomok, mert az idén a nagyobb víztartalalmú búzát valószínűleg nagyobb mértékben kell obúzával keverni, a fennmaradó részt azonban tartálkolni kell.

Hotel Corvin Budapest

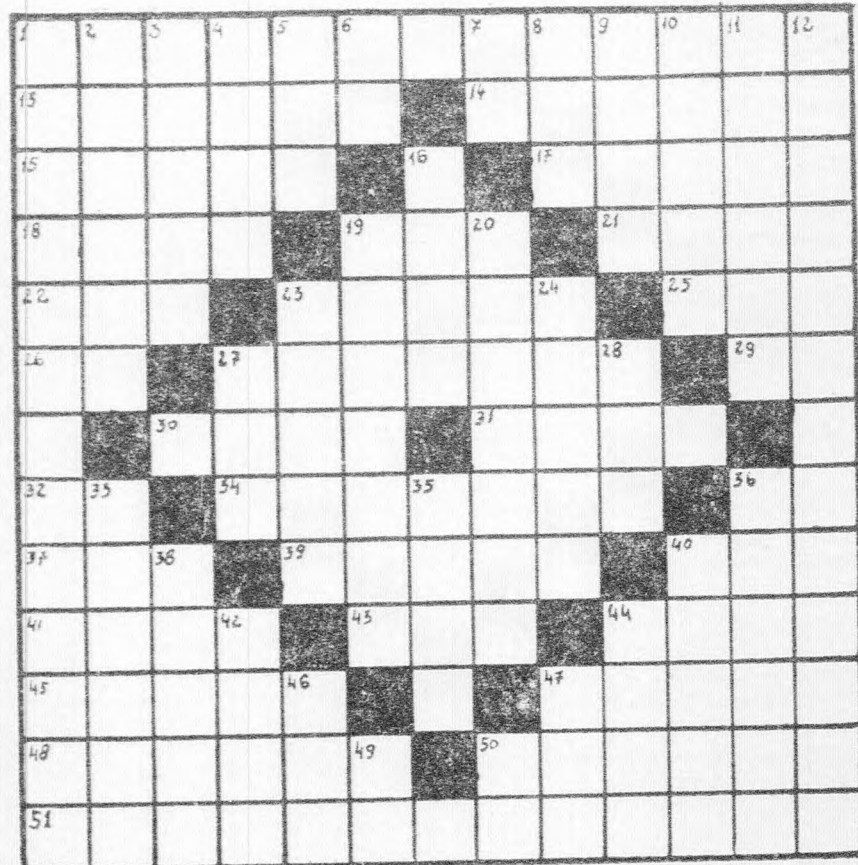
VIII. Csokonai uca 14. Nemzeti Színháznál. Családi szálloda a város szívében. — Újnan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg folyó víz. — Egyágyas szoba P 3.—, kétágyas P 6.—

Rejtvényrovat

Vezeti: Murányi Zoltán

70. számú keresztrejtvény

Az ékezetek elhagyását külön nem jelöltük

VIZSZINTES SOROK:

1. Magyar film. 13. Államjelvény
14. Baj. 15. Eghajlat. 17. Vissza: el-
huz. 18. Vissza: tatár khán. 19.
Bödög eleje. 21. Hyen lehet a küz-
delem. 22. Multság. 23. Spieli igé-
je. 25. SUL. 26. Összevont német
előjárás. 27. Fedés. 29. Német if-
júsági regényíró monogramja. 50.
Ruhanemű. 31. Névelővel: edény.
32. Vissza: a szénoxid jele. 34. Be-
törő igéje. 36. Távirati magán-
hangozó. 37. Polyadék vezetésére
szolgál. 39. Fűtőcső madarak. 40.
Hazug része. 41. Női nev. 43. a hét
vezér egyike. 44. Vissza: síkság.
45. Névelővel: ramsli kártyafigu-
ra. 47. Két szó: okos ember igéje
és állóvíz. 48. Exotikus állat. 50.
Vissza: kísérlet. 51. Nehéz tantárgy.

JUTALMAT KAPTAK:

Múlt vasárnapi számunkban közölt
keresztrejtvény négy hosszú sora: Lé-
lekharang. Feketehimlő. Katonatiszt.
Törvényszék.
Egy-egy mozijegyet kaptak: Klein
József Hatvan u. Reiner Ilus Kossuth
utca.
Egy-egy könyvet kaptak: Ulveczky
Ményhért Blaháné u., Kuczik Ilona
Cegléd u.

Kérjük a jutalmazottakat, hogy
kedden délután 4-6 óra között szí-
veskedjenek a szerkesztőségben meg-
jelenni, hogy a jutalmakat átadhassuk.

70. sz. rejtvényszelvény

Név:
Foglalkozás:
Cím:
Megfejtés:

FÜGGŐLEGES SOROK:

1. Vasárna víz. 2. Férfi név. 3.
Egy betű híjjával bekaporonty. 4.
Tereprész. 5. Magad része. 6. Ás-
vány. 7. Cselekmény rugó. 8. Sen-
ki része. 9. Vissza: pecsét. 10.
Könyvet búj. 11. Nemes gaz. 12.
Két földrész. 16. Francia író. 19.
Körülvesz. 20. Durva. 23. Keleti
bűvész. 24. Az elején felesleges be-
tűvel: ima ellentete. 27. Címzés
rövidítés. 28. Vallkendő. 33. Egy-
szerű gép. 35. Kutya faj. 36. Vissza:
iszonyodó. 38. Vissza: biztató.
40. Férfinev. 42. Vissza mértani
test. 44. Buta betűi keverve. 46.
Leszálló magánhangzó. 47. TAE.
49. Torna része. 50. Ludas Matyi.

Figyelem! Megfejtésül a négy
hosszú sor küldendő be. Határidő
péntek délután 4 óra. Megfejtése-
ket borítékba téve, vagy postán,
vagy személyesen adjuk be a szer-
kesztőségbe, Ferenc József út 49. A
rejtvényszelvényt pontosan, olvás-
hatóan kell kitölteni. Hiányosan
kitöltött szelvényt nem veszünk
figyelembe. — E heti nyeremé-
nyeink: mozijegyek könyvek. —
A borítékra ráírandó: „Kereszt-
rejtvény.”

SZERFA ELADÁSI HIRDETÉNY.
Debrecen szab. kir. város guthi
erdőhivatal kerületében fekvő Ja-
káb, Tamássy és Angyaltelek raklá-
rakban készletezett és e raklárokban a
helyszínen átadandó 1541.89 köb-
méter tölgy szerfa, 338.67 köbméter
akác szerfa hat eladási csoportban
1939. július 17-én d. e. 10 órakor Deb-
recen sz. kir. város kistanácsstermben
(Városháza I. em.) írásbeli és szóbeli
ajánlat mellett tartandó versenytár-
gyalás útján eladásra kerül. Írásbeli
ajánlatok 1939. július hó 17-én d. e. 9
óráig adandók be Debrecen sz. kir. vá-
ros polgármesteréhez címezve a váro-
si közig. iktató hivatalába. Vásárolni
szándékozó felek részére a sinautó vi-
teldíj ellenében rendelkezésre áll. Bő-
vebb felvilágosítással szolgál és ár-
verési iratokat megküldi Debrecen sz.
kir. város Dázdasági és Erdészeti
Ügyosztálya.

Regény a XXI. századból

Sztratoszféraszerelem

Írta: STEPHEN WILLIAM WHITE

(38)
Llavellyn az ajkába harapott,
de a büszkeség álljt parancsolt
mozduló szájának.

Weagant magyarul folytat-
ta:

— Ez az út, ahol most járunk,
Aeropolis fontaja. Nyolc utca
metézi keresztbe. Amint látják az
urak, szeretem a rendet, mert bár
nagy a forgalom ebben a város-
ban, sehol sem találunk még egy
eldobott papírhulladékot sem.

Autók szagultak tova az úton
siető emberek, férfiak, nők, gyer-
mekek vegyest mentek el mellet-
tük, mintegy igazolva Weagant-
nek a nagy forgalomra tett meg-
jegyzését. A kivilágított boltok so-
kasága mellett jártak és már tíz
percig tartott a séta, amikor egy
uteakeresztződésnél Kirchhoff
felkiáltott:

Calvill és a szenátor is megdöb-
benve vették észre, hogy a bakterio-
logus eltűnt. Mindhárom kérdőn
néztek Weagantre, aki mosolyog-
va adta meg a felvilágosítást:

— Emlékeznek arra a vöröstég-
lás házra?

— Hogyne emlékeznénk — felel-
ték egyszerre.

— A kapuban két ember állott.

Igaz!

— Emlékszünk — hangzott kő-
rusban a felelet.

— Ez akét ember, amikor né-
hány lépésnyire elhagytuk a ka-
put, a járda szélén bandukoló
Mr. Mondmann atnyaláboltak és
villámgyorsan bevitték az épület-
be.

Kirchhoff vérbenforgó szemek-
kel közelített Weagant felé, de
Calvill és a szenátor megakada-
lyozták, hogy a német valami szá-
márságot kövessen el. De azt nem
tudták megakadályozni, hogy ne
esúson ki egy óskori hasonlat a
paleontológus száijából.

— Ön olyan alattomos, mint egy
fogasesőri gyíkmadár — mondta
mely megvetéssel, miközben hasz-
talanul erőlködött, hogy kiszaba-
dítsa magát barátai kezei közül.

Weagant megnyugtatólag vála-
szolta:

— Ne aggódjanak Mr. Mond-
mann eltűnésén. Egy óra múlva
ismét együtt lesz önökkel. En csak
jót akartam vele.

Calvill gúnyosan jegyezte meg:
— Te mindannyiunkkal jót
akarsz. Csak az a baj, hogy be-
lénk erőszakolod a jószágot. Vala-
hogy úgy érzem magam, mint kis-
koromban, amikor csukamajola-
ját kellett ennem. Irtoztam attól
a borzalmas eledtől, de le kellett
nyelnem, mert jót akartak velem,
még pedig erőszakkal.

A kormányzó mosolygott.

— A hasonlat pompás. De Mr.
Mondmannak nagyobb szüksége
van a gyors operációra, mint nek-
ked volt a csukamajolajra.

A három férfi borzadva kiáltott
fel, Szinte egyszerre tört ki az
íjedt kérdés a torukból:

— Erőszakkal megoperáltatja?

— Igen. A kövér úr ugyanis ab-
ban a pillanatban, amikor embe-
reim meg akarták szerezni talál-
mányát, az ezüst szelencében ör-
zött baktériumot, hogy ne kerül-
jön a kezembe, inkább lenyelte. En
nem viselem a szívemen, hogy a
német bakteriológia büszkesége a
tudomány áldozata legyen és ezért
kioperálom belőle a bacillust, Le-
het, hogy ő maga is kivette volna
műszerei segítségével testéből a
bacillust, de bizony ez nem fért

vona össze terveimmel. Mert be-
vallom, hogy nem csak embersze-
retetből operáltatom meg Mr.
Mondmannat.

— Hanem? — kérdezte Llavel-
lyn.

— Hanem azért is, mert a bacil-
lusra szükségem van. Egyszer már
elraboltattam a szelencét a Galat-
hea megérkezésekor.

— Hat a maga keze volt akkor
is a dologban? — csodálkozott
Kirchhoff.

Weagant maró gúnyjal a hangjá-
ban válaszolta:

— Bünbánattal vallom be, hogy
igen. Kísérleteket végeztem a bak-
tériummal, azután egyik emberem
segítségével ügyesen visszajut-
tam a szelencé, mert azt hittem,
hogy én is ki tudom tenyészteni.

De esalódtam és szükség volt arra,
hogy újból megszerzzem a bakte-
riumot. Másodsor, mint már
mondottam, már nem ment simán
a dolog.

Ebben a pillanatban autó állott
meg mellettük, amelyből az aéro-
polisi rendőrök jellegzetes egyen-
ruhájába öltözött férfi ugrott
Weagant elé. Két mondatot vált-
hattak egymással. Hogy miről be-
széltek, azt Calvillék azonnal meg-
tudták.

— Uram! boesánatot kérek önök-
től, de ígeretemet nem teljesíthet-
tem. Egy kis üzemzavar történt a
gepházban és amíg a kis defektust
nem javítják ki, nem akarom
önöknek bemutatni azt a esodá-
latos technikai felszerelést, amelyre
bevallom, nagyon büszke vagyok.

Talán megértik, hogy akkor szer-
zetném megmutatni, amikor pom-
pásan működik minden.

Kirchhoff megszólalt:

— Ha ez a helyzet, akkor enged-
je meg Mondmannat meglátogassuk
a kórházban.

— Semmi ellenvetésem — sines ez
ellen, de kérem, várak meg a to-
lyosón, amíg kész az operáció és
csak azután menjenek hozzá. Meg-
ígérik?

— Meg — adta meg a választ a
három fogoly nevében a paleon-
tológus, aki most Llavellynhez ford-
ult:

— Bocsásson meg, szenátor úr,
hogy az ön nevében is beszéltém,
de remélem meglátogatja baráto-
mat.

Llavellyn beleegyezőleg bólin-
tott és a kis társaság csak hamar
ott állott a kórház előcsarnoká-
ban. Weagant itt elbűszöztőlük,
de helyette két polgárhúbas kísé-
rőt kaptak a foglyok.

Weagant kórháza olyan volt,
mint amilyenek a kórházak lenni
szoktak. Semmi aeropolisszerűse-
ge nem volt. Hosszú folyosóra ju-
tottak, amelyből a kórtermek nyil-
tak.

— Ez a műtő — magyarázta az
örök egyike.

Calvill kíváncsisága győzött az
óvatosság elve fölött. Látta, hogy
az ajtó kicsit nyitva áll és betekin-
tett a hasadékon. Az egyik kísé-
rő udvariasan, de határozottan visz-
szahúzta Calvillt, de akkor ez már
birtokában volt egy esodálatos fel-
fedezésnek. Izgatottan újságolta
Kirchhoffnak, hogy mit látott.

— Tudja, ki operálja Mond-
mannat?

Kirchhoff mohó kíváncsisággal
kérdezte:

— Valami földi ismerős?

— De még milyen ismerős! A
Galathea-ról ismerjük.

(Folytatjuk.)

Rác

BUDAPEST I. E

Utána: Hang

8.45: Hírek,

10: Egyházi éne-

davári körny-

szenteszélet

váth József d

templom éne-

Viktor, Orgon

11.15: Evangé

Deák-téri tem

gós Károly

12.20: Pontos

vizálásijelenté

12.30: Operah

Rajter Lajos,

13.25: „Gyerm

git a Nemzet

kekről szóló v

14: Hangmezek

15: 1. „A kiví

Szöts Sándor

2. „A legelő k

azok írtása, D

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

akadémiai tar

Rádióműsor

JULIUS 9.

BUDAPEST I. 8: Szózat.

Utána: Hanglemezek.

8.45: Hírek.

10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Közi-Horváth József dr. mondja. Enekel a templom énekkara. Vezényel Sugár Viktor, Orgonál Várhelyi Antal.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Magzóc Károly püspöki másodlelkész.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Operaházi zenekar. Vezényel Rajter Lajos.

13.25: „Gyermekszoba.“ Lányzó Margit a Nemzeti Színház tagja gyermekekről szóló verseket mond el.

14: Hanglemezek.

15: 1. „A kivélti gyümölcs kelleke.“ Szóts Sándor GyOE titkár előadása. 2. „A legelő káros gyomnövényei és azok irtása.“ Dory Lajos gazdasági akadémiai tanársegéd előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata.)

15.45: Bura Sándor cigányzenekara.

16.30: „A nemzeti jólét és a pénz.“ — Horn József előadása. (Köznevelődési előadásorozatok.)

17.10: „Kert a Dunán.“ Farkas Jenő eszege.

17.40: Táncelemezek.

17.55: Beogradski—Ujpest Középeurópai Kupa labdarugómérkőzés II. félidőjének közvetítése Belgrádból. Beszél Pluhár István.

18.45: „Szacsavay Imre emlékezete.“ — Németh Antal dr. előadása. (Hanglemezekkel.)

19.15: Hírek.

19.25: Liszt: Mazeppa — szimfonikus költemény. Előadja az Odeon szimfonikus zenekar, vezényel Knapertsbuch. (Hanglemez.)

19.45: „A pozsonyi dóm harangjának szavát hallottam.“ Hangképek a múlt századból. Irta Környei Elek. Rendező Csanády György. Személyek: Krónikás — Abonyi Géza; Erkel, 15 éves — Vitéz István; Erkel, 65 éves — Pethő Attila; Klein — Pataky József; Vörösmarty — Ajtay Andor; Széchenyi — Garamszeghy Sándor; Bartay Forgács Antal dr.; Büffés — Szőke Sándor; Portás — Gárday Lajos; Gárdonyi — Kovács Károly; Laci — Dévényi Laci; I. II. hölgy — Sir Alice és Fáy-Kiss Dóra; I. II. úr — Szilassy Gyula és Márkly Géza.

20.45: Operettrészletek. A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Harmath Hilda.

21.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények.

Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

22.10: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.

22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figeidy Sándor.

BUDAPEST II. 11.15: Hanglemezek. nyel Vidinszky László. 1. Berecz—nyel Vidinszky László. 1. Berecz—

Lantos: Két eredeti magyar dal. 2. Révty—Sassy: Avasaljai dalok. 3. Mácsa: Tihanyi écho. 4. Keszler: Reményűg éneke. 5. Rossini: Áldások Istene. 6. Koudela—Sik: Babinnak vízei mellett. 7. Liszt: Magyar ünnepi dal. 8. Demény: Boldogasszony Anyánk.

17.50: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.

19.30: Habán Mihály, Pusztai Sándor és Takács Gyula verseiből adnak elő.

20: Hírek, lóversenyeredmények.

20.10: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

20.20: Schumann: „Davidbündler.“ Tánze. Zongorán előadja Návay Ilonka.

20.50: „Hgyan keletkeztek a magyar városok.“ Irta Bierbauer Virgil dr. (Felolvasás).

21.15: Hanglemezek.

21.55: Időjárásjelentés.

JULIUS 10.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek.

Utána: Hanglemezek.

10: Hírek.

10.20: „Régi nyár Ungban és Beregben.“ (Felolvasás).

10.45: „Az erdei lak.“ Irta Hamvas József. (Felolvasás).

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.

12.10: Maróthi Magda énekel, zongorán kíséri Földes László. 1. Mozart: Allegro. 2. Liszt: Ha álmodom mély. 3. Erkel: Bánk bán, ária a IV. felvonásból. 4. Erkel: István király Zolna áriája a IV. felvonásból. 5. Kodály: Arva madár. 6. Strauss János: Kék Duna keringő. 7. Hlatky Endre: Az én falumban.

12.40: Hírek.

13: Szalonötös. 1. Strauss János: Részletek az „Egy éj Velencében“ c. operettből. 2. Moszkowszki: Szerenád. 3. Stephanides Károly: Szerelmi keringő. 4. Mendelssohn: a) Gondola dal; b) Tavasz dal. 5. Morena: Halál, itt Bécs, egyveleg. 6. Wetzel: Susi tangódal. 7. Lacombe: Aubade printanier. 8. Eclair: Velence, tangó. 9. Side: Nyári ünnep, zenesorozat. 10. Micheli: Gálánis szerenád. 11. Schubert: Katonainduló.

Közben 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

14.30: Hírek.

14.45: A rádió műsorának ismertetése. 15: Aróflyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákközlője: „Híres versek litkai.“ Petőfi: „Szeptember végén.“ Fábian István dr. előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

17.10: Novotny és Paulitte harmónika-kettős.

17.30: „Nagyszöllős.“ Irta Aldobolyi Nagy Miklós. (Felolvasás).

18: Kishonthy József magyar nótákat énekel. Kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara.

18.40: „Iparos lesztek.“ Áfra Nagy János dr. beszédje hét érettségizett iparostanonccal és tanulóélnnyal.

19.15: Hírek.

19.25: „Vallomás nótaszóval.“ (Hanglemezek).

20.05: „A magyar nyár.“ Magyar írók pillanatképei. Összeállította Kenyeres Imre dr. Előadja Kovrig Emil.

20.40: Operaházi zenekar. Vezényel Fleischer Antal, az Operaház karnagy.

21.40: Hírek, időjárásjelentés.

Kb. 21.50: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

22: Táncelemezek.

22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Perlis Jenő és cigányzenekara muzsikál.

Közben 23.15: Wallisch Oszkár dr. olasznyelvű előadása: „Il corsì dell' Università estiva di Debrecen.“ (A debreceni nyári egyetem tanfolyama). (Felolvasás).

BUDAPEST II. 18.45: Csorba Gyula és cigányzenekara.

19.30: „Séta a francia forradalom emlékei között.“ Harasztí Emil dr. előadása a Carnavalet-kiállításról. (Felolvasás).

20: Hírek.

Kb. 20.10: Hírek szlovák és magyarországi nyelven.

20.20: Haydn: C-dur vonósnégyes, 76. mű. 3. sz. (Kaiserquartett). Előadja a Pro Arte vonósnégyes. (Hanglemez).

20.50: 1. „A fal.“ 2. „Kislányok.“ Nagy Lajos elbeszélései.

SPORT

Ma játsszák a Középeurópa Kupa középdöntőjének első fordulóját

A Középeurópai Kupa az idén veszített valamit érdekességéből. Az osztrákok a bekövetkezett politikai események miatt nem indulhattak s így az érdekes küzdelem Magyarország, Olaszország, a cseh protektorátus kettő, a jugoszlávok és az oláhok egy-egy csapattal vettek részt. Igen nagy meglepetést keltett, hogy az olasz kupagyőztes, az Ambrosiana és a két cseh csapat, a Sparta és a Slavia már az első fordulóban, de mellettük kiesett az oláh bajnok, a Venus is. Így a további küzdelemben két magyar; egy olasz és egy jugoszláv csapat vesz részt. Ma Belgrádban a BSK csapatával az Ujpest

csapata játszik. A lila-fehéreknek igen nehéz dolguk lesz, mert a belgrádiak egészen könnyen verték ki a Slaviát és otthonukban nagyon veszélyesek. A Ferencváros szintén idegenben játszik a Bologna ellen. A Középeurópai Kupának ma egyik legesélyesebb jelöltje az olasz bajnoksapat és így a Ferencvárosnak ki kell vágni a rezet, ha a továbbjutást biztosítani akarja. A magyar csapatok a jövő héten itthon játszanak. Az Ujpest—BSK-mérkőzés szombaton, a Ferencváros—Bologna-mérkőzés vasárnap lesz Budapesten, illetve Ujpesten.

Nagyszabású birkozóverseny és ökölvívó bemutató a Diószegi uti sporttelepen

Ma, vasárnap egész nap nagyszabású birkozóverseny és ökölvívó bemutató lesz a DVSC Diószegi uti sporttelepén. Az ország legjobb ifjúsági birkozói itt adnak találkozót egymásnak. — A versenyt a szabadban rendezik meg és az egyes versenyszámokat ökölvívó bemutatóval fűszerezik. A kombinált verseny igen érdekesnek ígérkezik, — mert Kelet legjobb ökölvívói veszik fel a küzdelem egymás ellen bemutató mérkőzés során.

Az országos ifjúsági birkozó verseny döntői a délutáni órákra esnek, hogy a program még gazdagabb legyen, a DVSC vezetősége meghívta az ungvári Rusj SK csapatát, amely a DVSC NBB csapatával játszik barátságos mérkőzést. A vasutasok ezen a mérkőzésen több új játékos próbálnak ki, kiket a jövő bajnoki évben az NBB mérkőzéseken szerepeltetni akarnak. A DVSC — Rusj SK találkozó szintén izgalmasnak ígérkezik.

Sportnapló

Amotrbajnoki mérkőzés. A keleti kerületben még mindig játszanak bajnoki mérkőzést. Vasárnap délután Mátyásfalván az MTK—DVSC II. elsőosztályú bajnoki mérkőzés lebonyolítására kerül sor. Ez a mérkőzés igen izgalmasnak ígérkezik, mert a két csapat igen nagy játékerőt képvisel.

Ma indul Kelet ifjúsági válogatottja edzőtáborba. Részletesen beszámoltunk arról, hogy dr. Gidófalvy Pál miniszteri biztos az ország legjobb ifjúsági futballistáit Diósgyőrbe egy hetes ed-

zőtáborban tartja és ott a fiatal futballisták részére több ismeretterjesztő előadást tartanak. Tamássy László vezetésével Kelet válogatott ifjúsági csapata ma, vasárnap délelőtt 13 játékosal utazik Diósgyőrbe, ahol egy hetet töltenek. Debrecenből hét játékos: Szűcs DVSC, Szombathy DEAC, Beluch Vargakert, Berei Rákóczi, Pásti, Pócsi, Kálmán Tégláskert, Nyíregyházáról Juhász, Biró NyTVE, továbbá Teszár UAC, Egressy Ungvári Rusj, Miskolczi Nagykállói SE, Birte Munkácsi SE utaznak. Az elméleti oktatást Pluhár István vezeti, egy délután Tamássy László tart előadást, sőt egy napra leutazik dr. Sárosi György is, aki gyakorlati oktatást tart az ország legjobb futballistáinak. A debreceniek elkíséri Tóth Béla, a DVSC játékosa és a Tégláskert intézője, aki oktatói kiképzésben részesül.

Ma tartja közgyűlést a Boeskey. A Boeskey ma tartja közgyűlést, amelyen arról döntenek, hogy a Boeskey fennmaradjon és induljon-e az NBB-ben. A tagok nagy érdeklődéssel kísérik a Boeskey sorsát és szombaton estig kettő ellenében 30-an a Boeskey fennmaradása mellett döntöttek. A közgyűlés 10 órakor lesz az Arany Bikában.

Felhívom a DMTE I. és II. játékosainak figyelmét, hogy ma d. u. fél 5 órakor a DTE pályán feltétlenül megjelenni sziveskedjenek, amennyiben ott a Határvasdások csapatával edzőmérkőzést játszanak. Úv. elnök.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága. 21.735—1939. C. sz. HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság közli az érdekeltekkel, hogy a város nyulási ingatlanából megváltott 20.252—16. helyrajzszámú 300 négyzetűl, továbbá a város epreskerthi ingatlanából megváltott 18.329—111. helyrajzszámú 339 négyzetűl területű házhelyparcella ki-mozdítás folytán megüresedett. A fenti ingatlanokra igényeiket az érdeklődők a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszint 40. számú szobájában a hivatalos órák alatt folyó évi július hó 19-ig mindazok bejelenthetik, akik az 1920 : XXXVI. tc. alapján házhelyparcellára juttathatók és velük szemben a hivatkozott törvényben felsorolt kizáró okok nem forognak fenn (magyar állampolgár, gondnokság alatt nem áll, politikai jogainak gyakorlása alól fel-függesztve nincsen, esőd és kényszer-egyezségi eljárás alatt nem áll, katonai kötelezettségének eleget tett, juttatott

házhelyparcellája még nincsen, vagy ha volt, az tőle vissza nem vonott stb.) Az igénylő jelentkezése alkalmával hitelt érdemlően köteles igazolni a saját és családtagjai családi, vagyoni és kereseti viszonyait, ingatlan vagyonát, annak nagyságát és fekvését. Igazolnival tartozik azt is, hogy az általa igényelt ingatlan megváltási árának 20 százalékát egy összegben és készpénzben megfizetni képes-e és miből. Igazolnival tartozik továbbá, hogy két évnél régebben esedékessé vált köztartozás terhére nyilvántartva nincsen. Figyelmeztetül a hatóság az érdekelteket hogy jelentkezésük csak a fentebb részletezett igazolások után vehető figyelembe. Debrecen, 1939 július hó. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A TISZANTULI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT

**EGY APRÓHIRDETÉS
EGYSZERI KÖZLESE
10 SZÓIG A TISZANTULI
FUGGETLEN UJSÁGBAN
HÉTKÖZNAP 50 FILLER,
VASÁRNAP 70 FILLER.**

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számítanak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvil-
lágosítással készséggel szolgál-
unk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 21-52

Levelezés

Szólókaró
hasított akácból, minden
méretben házhoz szállítva
is kapható **Vágó József**
tűzifa kereskedésében —
Margit-fürdő mellett. —
Telefon: 10-24.

Betöltendő állás

Taxisoffőr
megveendő taxijoghoz fel-
vétetik. Ajánlatokat fizetési
számlák megjelölésével
"Taxisoffőr" jellegre
kiadóba. 1341

Perfekt
gyors- és gépiro, kereszt-
teny tisztviselőt keres-
sünk. Jelentkezés 10-én,
hétfőn délelőtt 11-12 óra
között. Cim a kiadóban. 1327

Portásnak
fiatal embert azonnal fel-
vesz **Eden szálloda**.

Szobaasszonyt,
lehet kezdő is, jó megjele-
nésű, kaucióval keresek. 1337

Bejárónó,
jó bizonyítvánnyal felvé-
tetik, Vágó, Csapó u. 18.,
félemelet 2. 1340

Molnárszobák
és malom munkások felvé-
tetnek a Hortobágy mű-
malomban. 1333

Allást keresők

Zsidó
úrilány családhoz, vagy
bármilyen állásba aján-
kozik, esetleg félnapra is.
Szíves megkeresést "Gyer-
mekszerező" jellegre a ki-
adóba kér. 1324

Perfekt
magyar-német gép- és
gyorsíró, könyvelő
azonnalra állást keres. —
Megbízható munkae-
jellegre. 1324

Kiadó lakás

Négyszobás,
fürdőszobás uccai lakás
augusztusra kiadó, Szent
Anna 35. 1323

Püspöki-palotában
bérbeadó augusztus hó
1-től 4 szoba, hall és mel-
lékhelyiségekből álló la-
kás. Ertekezni lehet Kái-
vin tér 17. sz. alatt a re-
formátus egyház g. gond-
noki hivatalban. 1332

Egy
kétszobás hallos, modern
lakás és egy egyszoba tea-
konyhás garzon lakás
szeptember 1-re Burgun-
dia u. 15. sz. alatt kiadó.
Erdeklődni Ferenc József
út 45-47. szám. 1326

Különbejárati
esősosan bitorozott ud-
vari szoba kiadó. Werbő-
czy u. 14. 1321

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Simonffy uccai városi
bérházban egy rendbeli
háromszobás lakás azo-
nallal kiadó.
Ertekezni lehet Város-
háza I. em. 37. számú he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt. 1321

Kiadó
2-3 szobás fürdőszobás
uccai lakás, Csapó u. 56. 1321

Szépen
berendezett különbejárati
parkettes uccai szoba há-
zaspárnák is kiadó. Miklós
u. 22. 1325

Négyszobás,
hallos, komfortos villa ki-
adó augusztus 1-re. Erdeklő-
dni Deák Ferenc u. 6.
emelet. 1330

Egyszobás,
konyha, előszoba kiadó.
Sas u. 2. Megtekinthető
3-5. 1329

Elsőemeleti
kétszoba, előszoba irodá-
nak, orvosi rendelők
bérbeadó. Ferenc József
út 69. sz. Ullmannál. 1335

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Szent Anna u. 29. sz.
házban egy rendbeli há-
romszobás földszinti lakás
f. évi szeptember hó 1-től
kiadó.
Ertekezni lehet Város-
háza I. em. 37. számú he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt. 1321

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Szent Anna u. 10-12. sz.
bérházban egy rendbeli
háromszobás lakás f. évi
augusztus hó 1-re kiadó.
Ertekezni lehet Város-
háza I. em. 37. számú he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt. 1321

Teljesen
különbejárati két uccai
bitorozott szoba előszobá-
val, fürdőszobával, garan-
táltan tiszta a központban
kiadó. Cim a kiadóban. 1323

Két szoba
rendelőnek, irodának, —
vagy csak garzonnak ki-
adó azonnal. Csapó u. 10.
sz. emeleten. Ertekezni az
udvari lakásban. 1769

Lakást keresők

Kétszobás,
komfortos lakást augusztus
elsőjére keresek. Vi-
szolyi. Piac u. 30. Telefon:
15-16. 1326

Kiadó
szobákat keres június 24-
től augusztus 6-ig iparos-
tanonciskolai tanárok ré-
szére Debrecen sz. kir.
város iparosiskolájának
igazgatósága. Ajánlatokat
ár és pontos cím megjelölésével
Veress Zsigmond
portásnál, Burgundia u.
1. sz. kérjük leadni. 1321

Kétszobás,
összkomfortos lakást kere-
sek augusztusra. Cím a
kiadóba. 1321

Üzletek

Üzlethelyiség
kiadó forgalmas helyen.
Csapó u. 72. Erdeklődni
Vendég u. 27. 1322

Ingatlan

Városban
családi háznak telek el-
adó. Cim a kiadóban. 1172

Eladás

Cimbalom,
elsőrendű gyártmány, pe-
dalos, azonnal eladó. Ha-
lász vendéglőben, kórház-
zal szemben. 1322

350-es
felülvezérelt Ariel motor-
kerékpár kitűnő állapot-
ban eladó. Erdeklődni Mű-
szakinaál, Hunyadi ucca 17.
1320

Eladó
2 db javított tehén. Hat-
van uccai kert, Diófa u.
36. szám. 1321

Eladó
írásztalos komót, szekré-
nyek, asztal, fotel, állvány,
egyéb bitorok és egy gya-
lupad, Pesti u. 43. 1314

Egy
jókárban lévő mély gyer-
mekkocsi eladó. Faragó u.
4. szám. 1328

Eladó
kilószámra Berliener Il-
lustrierte Zeitung 1938. és
39. évfolyamok, Kossuth
u. 41. 1290

Földszinti
háromszobás uccai kom-
fortos lakás bitorral tel-
jes felszereléssel kiadó,
illetve eladó. Cim a kiadó-
ban. 1323

Eladó
kétszárnyú üvegajtó, ge-
rendák, új lépcső. Bethlen
u. 56. 1315

Eladó
ablakok, kettő darab kibe-
nyíló, 85x189 cm. Teleki
u. 104. 1338

Jó
kárban lévő modern gyer-
mek sportkocsi eladó. —
Nagy László. Borz u. 20.
1167

Egy
jó állapotban lévő kemény
háló eladó, Bégányi u. 8.
1331

Márványlapos
ebédlőkredenc és kisebb
szekrény ugyancsak már-
vánnyal eladó. Csapó u.
10., az udvarban. 1770

Egy
Consul-tükör márvány-
plattal ebédlőasztallal el-
adó. József kir. herceg u.
36. szám. 1334

Vétel

Varrógépre
szerelhető endlízó szerke-
zetet megvételre keresek.
Cim a kiadóban. 1326

Veszek
és eladok mindenféle bú-
tor, varrógépet, irodabe-
rendezést, ingóságot, Csa-
pó u. 16., keresztépületben.
2996

Ajánlat

»Kézen nagy»
ruhában zsugorodott kí-
csiny a Kavécó Sport
aranytöltőtől és rendes
típusok. Elmeles újítások,
átlátható test, csavaros
szivordas tintafelvételei,
pompázatos külső, 10-15
évi tartamú gyári szava-
tosság, minden darabon
szabott ár. Raktár: »Mi-
hály» papírkereskedésben
Svetits-udvar. Telefon:
21-06. 1298

Kartellen kívüli
Motalkó 45 fillér
Széchenyi u. 3. Ugyan-
ott valódi amerikai
pensylvániai s minden-
féle márkázott olajok
kaphatók.

Tokajhegyaljai
termelői borpincészetemel
Csapó ucca 31. alá helyez-
tem át. Ezelőtt Széchenyi
u. 28. 1936-os furmint 76
fillér. 1160

Paulánál!
készítse tartós hulláma! —
Vegyileg, áram nélkül
gyors és biztos eredmény!
Piac u. 77. 1317

Kárpitosmunkát
előnyösen, garancia mel-
lett vállal Major, Péterfia
u. 26. 980

Tisztelettel
tudatom becses megrende-
lőimmal, hogy boldogult
férjem halálózasa után is
az üzemet régi szakember-
rel tovább folytatom. —
Mindennemű asztalosmun-
kák szakszerű javítását,
átalakítását készséggel
vállalom és becses part-
fogását kérve maradok ki-
váló tisztelettel. Özy. Czeglédy
Lajosné Pesti u. 43.
1318

Harisnyaszemfelszedést
villanygéppel szakszerűen
vállalok. Harisnyastoppo-
lást, mindennemű kötött-
áruk javítását vállalom.
Harisnyakötőde, Hatvan
u. 17. sz. 1028

Százás
Jawa, Csepel segédmotor,
350 Ralcich, 175 AKD, 600
Indian oldalkocsis eladó,
bérbeadó Király, Hunyadi
ucca 2. Royalnál. 1014

Rádió

Zeneszekrény,
eredeti Standard gyári
6+2 csöves szuper rádió
és gramofonnal beépített,
80 darab sláger lemezzel
megbízható olcsón eladó.
Megtekinthető Miklós u. 8.
keresztépület. 1291

Rádió
és villanyszerelési válla-
lat, Miklós ucca 8., ke-
resztépület. — Felelőség
mellett vállal villany- és
rádiójavítást, szerelést. —
Gyári gépek rakáron. —
Kedvező fizetési feltételek.
1108

Ellátás

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út
59. szám. Telefon: 23-39.
Családi otthon. kitűnő
konyha, a legszigorúbb
diéták. 1298

Oktatás

Jazz-zongorát tanít
pesti zenetanár, Werbőczy
u. 4. II. e. 7. 1321

Született
német nyelvről ad; 24
órát egy hónapban 6 pen-
gért, Kossuth u. 41., ud-
varban. 2059

Különféle

Magános,
becsületesebb ember-
nek vagy asszonynak in-
gyenlakást adnék Bihari
telepen. Ert.: Teleki u. 104.
Biharinál. 1339

Mindennemű
varrást, fehérneműt is, ja-
vítást, harisnyatopalást
3 párból kettőt készítek
házhoz is megyek, József
kir. herceg ucca 22., kis-
lakás. 272

Kiadó
nagy földszinti száraz
raktárhelyiség, Piac u. 51.
Del-Kánál. 1336

A szerkesztésért és ki-
adásért felelős: **THURY**
LEVENTE. Laptulaj-
donos: Tiszántúli Függet-
len Ujság Vállalat, Nyom-
ta: Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó Vállalat Rt.

független
CHAM
Az a
Danzig
befeje

London, július 9.
f a x külügyminiszter
felkereste Cham
niszterelnököt, a
tanácskozott arról,
figyelemmel vart
amelyet Chambert
elnök Danzig ügye-
ban el is mondott.
Az alsóházban C
miniszterelnök ifj.
Arthur, Fletch
Ma enjillan és
selők kérdésére be-
mondotta:
— Az angol ko-
nyában szoros er-
a lengyel és franc
A helyi viszonyok
leg újabb mondani
szerű lesz a kérdé-
gol kormány szer-
kinteni.
— Danzig fajla-
jesen
nemet város, lak-
jörészt a leng-
lemre van
A Visztula Lengy
len vizüjta a Bal-
nélfogva
a torkolatánál le-
nézve életbevá-
gazdasági fontoss
Egy másik ha-
Danzigban mega-
mát, ha úgy akar
Lengyelország t
hez és ezzel gaz-
katonailag fojtat
gyakorolhat
— Egészen má-
szott — folytatta
l a i n, — hogy Nem
érezte, hogy Danzi
vel felülvizsgálat
ugyan, de a kérdés
aligha vezethet ké
Azonban március
met kormány bizon-
alakjában terjeszt
tot, melyet sajtohá
a lengyel kormá-
hogy rövidesen el-
oldással kerül
és elhatározta, hog
erejével ellent áll.
— Szeme előtt let
Csehszlovákia és M
Ennél fogva
a lengyel kormá-
sitotta a német a
gadását és a mag-
vaslatokat tett az
déseknak a megol

A Horto
céje —
ül Igáz
beru

6 D 5 C 5
B 6 1 A 5 B 5
B 4 D 3 A 3
A 4
D 3 A 3

**EGY APRÓHIRDETÉS
EGYSZERI KÖZLESE
10 SZÓIG A TISZÁNTULI
FÜGGETLEN UJSÁGBAN
HÉTKÖZNAP 50 FILLER,
VASÁRNAP 70 FILLER.**

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számítanak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvilá-
gositással készséggel szolgál-
unk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 21-52

Levelezés

Szólókaró
hasított akácból, minden
méreben házhoz szállítva
is kapható **Vágó József**
tűzifa kereskedésében —
»Margit-fürdő» mellett. —
Telefon: 10-24.

Betöltendő állás

Taxisoffőr
megveendő taxijoghoz fel-
vétetik. Ajánlatokat fizetési
százalék megjelölésével
»Taxisoffőr» jelígre
kiadóra. 1341

Portásnak
fiatal embert azonnal fel-
vesz **Eden szálloda**.

Szobaasszonyt,
lehet kezdő is, jó megjele-
nésű, kaucióval keresek.
1337

Bejárónő,
jó bizonyítvánnyal felvé-
tetik, **Vágó, Csapó u. 18.,**
félelelet 2. 1340

Molnársegédek
és malom munkások felvé-
tetnek a **Hortobágy** mű-
malomban. 1333

Allást keresők

Zsidó
úrilyány családhoz, vagy
bármilyen állásba ajánl-
kozik, esetleg félnapra is.
Szíves megkeresést »Gyer-
mekszerető» jelígre a ki-
adóba kér.

Perfekt
magyar-német gép- és
gyorsírónő, könyvelőnő
azonnalra állást keres. —
»Megbízható munkaerő»
jelígre. 1324

Kiadó lakás

Négyszobás,
fürdőszobás uccai lakás
augusztusra kiadó, **Szent
Anna 35.**

Püspöki-palotában
béreadó augusztus hó
1-től 4 szoba, hall és mel-
lékhelyiségekből álló la-
kás. Ertekezni lehet **Kái-
vin tér 17. sz.** alatt a re-
formátus egyház g. gond-
nokai hivatalban. 1332

Egy
Kétszobás hallos, modern
lakás és egy egyszoba tea-
konyhás garzon lakás
szeptember 1-re **Burgon-
dia u. 15. sz.** alatt kiadó.
Erdeklődni **Ferenc József
út 45-47. szám.**

Különbejárátú
csinosan bútorozott ud-
vari szoba kiadó, **Werbő-
czy u. 14.**

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Simonffy uccai városi
bérházban egy rendbeli
háromszobás lakás azo-
nal kiadó.

Ertekezni lehet **Város-
háza I. em. 37. számú** he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt.

Kiadó
2-3 szobás fürdőszobás
uccai lakás, **Csapó u. 56.**

Szépén
berendezett különbejárátú
parkettes uccai szoba há-
zaspárnak is kiadó, **Miklós
u. 22.** 1325

Négyszobás,
hallos, komfortos villa ki-
adó augusztus 1-re. Erdeklő-
dni **Deak Ferenc u. 6.**
emelet. 1330

Egyszoba,
konyha, előszoba kiadó,
Sas u. 2. Megtekinthető
3-5. 1329

Elsőemeleti
kétszoba, előszoba irodá-
nak, orvosi rendelőnek
béreadó. **Ferenc József
út 69. sz. Ullmannál.** 1335

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Szent Anna u. 29. sz.
házban egy rendbeli há-
romszobás földszinti lakás
f. évi szeptember hó 1-től
kiadó.

Ertekezni lehet **Város-
háza I. em. 37. számú** he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt.

Kiadó
városi háromszobás lakás.
A Szent Anna u. 10-12. sz.
bérházban egy rendbeli
háromszobás lakás f. évi
augusztus hó 1-re kiadó.

Ertekezni lehet **Város-
háza I. em. 37. számú** he-
lyiségben a hivatalos órák
alatt.

Két szoba
rendelőnek, irodának, —
vagy csak garzonnak ki-
adó azonnal, **Csapó u. 10.,**
az emeleten. Ertekezni az
udvari lakásban. 1769

Kétszobás,
komfortos lakást augusz-
tus elsejére keresek. **Vi-
szolyi, Piac u. 30.** Telefon:
15-16. 1326

Kiadó
szobákat keres június 24-
től augusztus 6-ig iparos-
tanonciskolai tanárok ré-
szére **Debreceen sz. kir.**
város iparosiskoláinak
igazgatósága. Ajánlatokat
ár és pontos cím megjelölésével **Veress Zsigmond**
portásnál, **Burgundia u. 1.**
sz. kérjük leadni.

Kétszobás,
összkomfortos lakást kere-
sek augusztusra. Címet a
kiadóba. 1321

Üzletek

Üzlethelyiség
kiadó forgalmas helyen,
Csapó u. 72. Erdeklődni
Vendég u. 27. 1322

Ingatlan

Városban
családi háznak telek el-
adó. Cím a kiadóban. 1172

Eladás

Cimbalom,
elsőrendű gyártmány, pe-
dalis, azonnal eladó, **Ha-
lász vendéglőben,** kórház-
zal szemben.

350-es
felülvezérelt **Ariel** motor-
kerékpár kitűnő állapot-
ban eladó. Erdeklődni **Mű-
szakinálnál,** **Hunyadi uca 17.**
1320

Eladó
2 db javított tehén. **Hat-
van uccai kert, Diófa u.**
36. szám.

Eladó
fróasztalos komót, szekré-
nyek, asztal, fotel, állvány,
egyéb bútorkész és egy gyu-
lpad, **Pesti u. 43.** 1314

Egy
jókarban lévő mély gyer-
mekkocs eladó, **Faragó u.**
4. szám. 1328

Eladó
kilószámra **Berliener Il-
lustrierte Zeitung** 1938. és
39. évfolyamok, **Kossuth
u. 41.** 1290

Földszinti
háromszobás uccai kom-
fortos lakás bútorral tel-
jes felszereléssel kiadó,
illetve eladó. Cím a kiadó-
ban.

Eladó
kétszárnyú üvegajtó, ge-
rendák, új lépcső. **Bethlen
u. 56.** 1315

Eladó
ablakok, kettő darab kibe-
nyíló, **85x180 cm.** **Teleki
u. 104.** 1338

Jó
karban lévő modern gyer-
mek sportkocs eladó. —
Nagy László, Borz u. 20.
1167

Egy
jó állapotban lévő kemény
háló eladó, **Bégányi u. 8.**
1331

Márványlapos
ebédlőkredene és kisebb
szekrény ugyancsak már-
vánnyal eladó. **Csapó u.**
10., az udvarban. 1770

Egy
Consul-tükör márvány-
plattal ebédlőasztallal el-
adó, **József kir. herceg u.**
36. szám. 1334

Vétel

Varrógépre
szerelhető endlítő szerke-
zetet megvételre keresek.
Cím a kiadóban. 1326

Veszek
és eladok mindenféle bú-
tor, varrógépet, irodabe-
rendezést, ingóságot, **Csa-
pó u. 16.,** keresztépületben.
2996

Ajánlat

»Kézben nagy«
ruhában zsugorodott kis-
csiny a **Kaveco Sport**
aranytöltőtoll és rendes
tipusok. Elmeles újítások,
átlátható test, esaváros
szívórudas tintafelvéti,
pompázatos külső. 10-15
évi tartamú gyári szava-
tosság, minden darabon
szabott ár. **Raktár: »Mi-
hály«** papirkereskedésében
Svetsits-udvar. Telefon:
21-06. 1298

Kartellen kívüli
Motalkó 45 fillér
Széchenyi u. 3. Ugyan-
ott valódi amerikai
pensylvaniai s minden-
féle márkázott olajok
kaphatók.

Tokajhegyaljai
termelői borpincészetemet
Csapó uca 31. alá helyez-
tem át. Ezelőtt **Széchenyi
u. 28.** 1936-os furmint 76
fillér. 1160

Paulánál!
készítse tartós hulláma! —
Vegyileg, áram nélküli
gyors és biztos eredmény!
Piac u. 77. 1317

Kárpitosmunkát
előnyösen, garancia mel-
lett vállal **Major, Péterfia
u. 26.** 980

Tisztelettel
tudatom becses megrende-
léssel, hogy boldogult
férjem halálózása után is
az üzemet régi szakember-
rel tovább folytatom. —
Mindennemű asztalosmun-
kák szakszerű javítását,
átalakítását készséggel
vállalom és becses part-
fogását kérve maradok ki-
való tisztelettel. **Özv. Czé-
lédy Lajosné, Pesti u. 43.**
1318

Harisnyaszemfeszédést
villanygéppel szakszerűen
vállalok. **Harisnyastoppo-
lást,** mindennemű kötött-
árak javítását vállalom.
Harisnyakötőde, **Hatvan
u. 17. sz.** 1028

Százás
Jawa, Csepel segédmotor,
350 **Raleich,** 175 **AKD,** 600
Indian oldalkocsis eladó,
béreadó **Király, Hunyadi
ucca 2. Royalnál.** 1014

Rádió

Zeneszekrény,
eredeti **Standard** gyári
6+2 csöves szuper rádió
és gramofonnal beépített,
80 darab sláger lemezzel
megbízásból olcsón eladó.
Megtekinthető **Miklós u. 8.**
keresztépület. 1291

Rádió
és villanyszerelési válla-
lat, **Miklós uca 8.,** ke-
resztépület. — Felelőség
mellett vállal villany- és
rádiójavítást, szerelést. —
Gyári gépek raktáron. —
Kedvező fizetési feltételek.
1108

Ellátás

Hungária pensió
Debreceen, Ferenc József út
59. szám. Telefon: 23-39.
Családi otthon, kitűnő
konyha, a legszigorúbb
diéták.

Oktatás

Jazz-zongorát tanít
pesti zenetanár, **Werbőczy
u. 4. II. e. 7.**

Született
német nyelvőrádát ad; 24
órát egy hónapban 6 pen-
gőért, **Kossuth u. 41.,** ud-
varban. 3059

Különféle

Magános,
beesületes idősebb ember-
nek vagy asszonynak in-
gyenlakást adnék **Bihari
telepen.** **Ert. Teleki u. 104.**
Biharinnál. 1339

Mindennemű
varrást, fehérneműt is, ja-
vítást, harisnyatopalást
3 párból kettőt készítek
házhoz is megyek, **József
kir. herceg uca 22.,** kis-
lakás. 278

Kiadó
nagy földszinti száraz
raktárhelyiség, **Piac u. 51.**
Del-Kánál. 1336

A szerkesztésért és ki-
adásért felelős: **THURY
LEVENTE** Laptulaj-
donos: **Tiszántúli Függet-
len Ujság Vállalat, Nyom-
ta: Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó Vállalat Rt.**

CHAMBERLAIN
Az a Danzig befefe

London, július 10.
A f a x külügyminiszter
felkereste **Cham-**
berlaint, aki a
tanácskozt arról
figyelemmel várt
amelyet Chamber-
lain el is mondott.
Az alsóházban **C**
miniszterelnök ifj.
Arthur, Fletch-
er Macmillan és
selők kérdésére be-
mondott:

— Az angol kor-
nyalomban szoros éri-
a lengyel és franciá-
A helyi viszonyok
leg újabb mondani-
szerű lesz a kérdés
gol kormány szem-
kiinteni.
— **Danzig** fajlag-
jesen

német város, lakó-
jórészt a lengy-
lemre van
A **Viszitula** Lengye-
len vizitúja a Balti-
nél fogva

a torkolatánál lé-
nézve életbevágó
gazdasági fontossá-
Egy másik hat-
Danzigban megál-
mát, ha úgy akar.
Lengyelország új-
hez és ezzel gazd-
katonailag fojtog-
gyakorolható

— Egészen márci-
szott — folytatta
Chamberlain, — hogy Néme-
erezte, hogy **Danzig**
vel fellépvizsgálat
ugyan, de a kérdés
aligha vezethet ko-
Azonban márciusban
met kormány bizony-
alakjában terjesz-
tot, melyet sajtóhad-

a lengyel kormány
hogy rövidesen eg-
oldással kerülhe-
és elhatározta, hogy
erejével ellent áll.
— Szeme előtt lebe-
Csehszlovákia és **Mei-**
Eunélfogva

a lengyel kormány
sitotta a német áll-
gadását és a maga
vaslatokat tett azo-
déseknak a megoldá-

amelyekben
de
— Az újabb
alhoz az elko-
lonhoz vezet-
da
és
és
A lépéseket,
ország ilyen
a helyzet
tenne,
lengyel tár-

**A Horto-
cége —
földgáz-
beru-**